לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים
על המשמר
יום ב', כ"ט באב תשמ"ז, 24 באוגוסט 1987 / שנת מ"ח מס' 13428 / המחיר — 1.— ש"ח כולל מע"מ

חוסיין — חתן פרס השלום ע"ש האמרשלד

רבת־עמון. — חוסיין מלך ירדן קיבל את פרס השלום של האקדמיה על שם דאג האמרשלד. מסרה אתמול סוכנות הידיעות הירדנית. נשיא האקדמיה, אורבאן דרצ'ס אמר ברבת־עמון כי הפרס הוענק למלך על מאמציו למען שלום והבנה בין אומות.

האקדמיה הוקמה ב־1963 לזכרו של מזכיר האו"ם לשעבר דאג האמרשלד, שנהרג בתאונת מטוס ב־1961. בין האישים שזכו בעבר בפרס היו וינסטון צ'רצ'יל, ראש ממשלת הודו אינדירה גאנדי ונשיא ארה"ב ג'ון קנדי. (עי"ד)

פרס ורבין דנים כיצד לצמצם הנזקים לתעשייה האווירית עם הפסקת ה"לביא"

השיחות המרתוניות המתקיימות בין השניים נערכות על בסיס ההנחה כי הפרוייקט יופסק ● הערכת גורמים בירושלים: פרס יתמוך בסופו של דבר בעמדת שר־הבטחון – אולם מתנה זאת בפתרון תעסוקתי לעובדים ● ראש־הממשלה שמיר יהיה היום אורח צה"ל – ה"לביא" במרכז הביקור

מאת אבי בניהו
כתבנו הצבאי

כל השיחות המתקיימות בימים אלה בנושא ה"לביא" בין שר־החוץ שמעון פרס לבין שר־הבטחון יצחק רבין, נערכות על בסיס ההנחה, כי בסופו של דבר יופסק פרוייקט ה"לביא" — על כך נודע אמש לכתבנו הצבאי מפי מקורות מדיניים בירושלים המקורבים לנושא.

המקורות מסרו כי השיחות המרתוניות בין שני השרים, ובכללן השיחות שנערכו אתמול בעניין ה"לביא", נועדו כולן כדי למצוא פתרון להקטנת ממדי הנזק העלול להיגרם לתעשייה האווירית ולמשק, כתוצאה מפיטורים דרסטיים של עובדים.

חלופות לתעסוקה

שני השרים מחפשים כעת חלופות לתעסוקה עבור עובדים שיפוטרו מהתעשייה האווירית. על־פי ההערכה יתמוך שמעון פרס

(המשך בעמוד 2)

תנין הנשך

תנין הנשך במפגנת החקלאים: "רק לו מותר לנשוך" (צילום: מינסטר)

החקלאים יטילו מצור על פרס ושמיר ● עמוד 4
ניאו־נאצים נוהרים להלוויית הס ● עמוד 5
מאיר ואנונו לא יבוא למשפט אחיו ● עמוד 3

ולו קצינים בכירים ירדו באחרונה מישראל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

לפחות 171 קצינים בכירים במילואים, מדרגת אלוף משנה ומעלה, ירדו מישראל בשנתיים האחרונות — כך מגלה אל"ם (מיל) אלי גבע, המכהן כמזכיר כללי של האגודה הישראלית לעצירת הירידה. בשיחה

(המשך בעמוד 2)

מיתרסים וצמיגים בוערים ב"סולתם"

העובדים מתבצרים במקום — הטילו מצור על הנהלת המפעל והנהלת "כור" ● דוחים פסיקת הברפלד לפיה רק 300 עובדים מתוך 1000 ישובו לעבודה ● מנהל המפעל: הושגה הבנה על החלופות — המחלוקת היא על גובה הפיצוי לשתי קבוצות עובדים

מאת קובי מנדל ויואב אביב

עובדי מפעל "סולתם" חוסמים את שערי הכניסה למפעל ומונעים את יציאת העובדים ונציגי הנהלת "כור", ביניהם המנכ"ל ישעיהו גדיש ויו"ר מועצת המנהלים ארנון גפני מתחומי המפעל. העובדים גם הבעירו צמיגים וזאת במחאה על פסיקתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, לפיה ישובו לעבודה רק 300 מתוך 1000 העובדים. נציגי העובדים דנו אתמול שעות ארוכות עם הנהלת המפעל והנהלת "כור" בנסיון להגיע להסכמה על לגובה הפיצוי שיקבלו עובדים שיהיו בחופשה מאונס, עד לסוף השנה.

פסיקה חד־צדדית

עובדי "סולתם" שסיימו אתמול את חופשתם בת חודש התייצבו אתמול בבוקר במפעל ושמעו דיווח מפי נציגי העובדים על השתלשלות המו"מ עם ההנהלה, ועל הפסיקה שפסק יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות. יו"ר ועד הפועלים, יוסי צמח, הגדיר את הפסיקה כעשיית עוול לעובדים וציין כי היא נעשתה "בצורה חד־צדדית". ככל שחלפו אתמול השעות במפעל גבר המתח בקרב העובדים ובשעות הצהריים נחסם שער הכניסה באמצעות חלקי מתכת, וסמוך לו הובערו צמיגים. העובדים לא איפשרו לאיש לעזוב את תחומי המפעל ובכלל זה גם לנציגי הנהלת "כור", שניהלו אותה עת מו"מ עם נציגי העובדים.

(המשך בעמוד 2)

פועלי "סולתם" בחצר המפעל
(צילום: נוטקביץ/ באדיבות "חדשות")

ראשי ההסתדרות: ניסים מטרפד המו"מ כל פעם שמתקרבים להסכם

קיסר: אדיבותו של ניסים מטעה – הוא נוטל על עצמו אחריות כבדה ● ראשי האיגודים מתכנסים היום — ידונו על נקיטת צעדים בספטמבר

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת דנה אתמול, בישיבתה השבועית, בהתפתחויות האחרונות במגעים בין ראשי המו"מ מטעם ההסתדרות והאוצר, להשגת הסכם מסגרת בשירות הציבורי.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד אמר כי שר־האוצר משה נסים טירפד למעשה את המו"מ שהוא ניהל עם הממונה על השכר הילל דודאי, כל אימת שהשניים עמדו בפני גיבוש ההסכם.

קבע כי סיגנונו התרבותי של נסים, רק מטעה. השניים הזהירו את נסים בקובעם כי הוא נוטל על עצמו אחריות כבדה להתערערות אפשרית של יחסי העבודה במיגזר הציבורי, הממתין למעלה מארבעה חודשים לגיבוש הסכם. לטענת הברפלד נסים הטיל וטו על מהלכי דודאי באופן קבוע.

התכנסות האיגודים

ראשי האיגודים המקצועיים, בשירות הציבורי מתכנסים היום כדי להחליט על הצעדים שינקטו החל מראשית בספטמבר, אם עד אז לא

(המשך בעמוד 2)

מוסקווה תשגר בקרוב הזמנה לוייצמן

עומדת להודיע בחודש הבא על מועד הביקור – יערך כמה ימים לאחר ביקור ערפאת. הגיעה למסקנה כי לאחר השיחות עם ד"ר נוביק בבון – אין לה צורך עוד במשלחת הח"כים שעמדה לצאת החודש

מאת דליה שחורי,
הכתבת המדינית של "על המשמר"

בריה"מ תודיע כנראה בחודש הבא על מועד הזמנתו של השר עזר ויצמן לביקור רשמי במוסקווה. בחודש הבא יתארח במוסקווה ימים אחדים מנהיג אש"ף יאסר ערפאת. ביקורו של ויצמן ייערך, בכל מקרה, אחרי ביקור ערפאת.

חוגים מדיניים מעריכים, כי יש קשר בין החלטת בריה"מ לדחות את ביקור משלחת הח"כים לבין השיחות המוצלחות שקיימו עם היועץ המדיני של שר החוץ ד"ר נמרוד נוביק בבון לפני 10 ימים.

לא רוצים במשלחת הח"כים

נראה, כי לאור השיחות עם ד"ר נוביק התעורר במוסקווה הרהור שני לגבי התועלת שבהזמנת משלחת הח"כים, בשים לב לכך שכל מגע סובייטי עם ישראל מעורר תמיהות במדינות ערב. מעדיפים, כנראה, הסובייטים לתת קדימות למגעים תכליתיים וישירים עם מקורבי ממשלה על פני מגעים בעלי אופי פחות תכליתי ויותר טקסי.

ייתכן, כי במקום משלחת הח"כים יוזמן לבריה"מ מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם.

היטלרים קטנים בחוצות גרמניה

הם צועדים שוב בחוצות גרמניה, מפלצות צעירות, מניפים דגלים עם צלב הקרס הנאצי, ומשמיעים בחופשיות ובשחצנות את סיסמת הקרב הנאצית "זיג הייל". נדמה היה כאילו תמונות אלה שקעו בתחום הנשיה, ונותרו כחומר מחקר להיסטוריונים בלבד. שכן, הממסד הגרמני הרשמי שוה בשנים האחרונות, ובמיוחד בעידודו של הקנצלר קוהל, למחיקת העבר, ולשחרור העם הגרמני מנטל האחריות על פשעי המלחמה, לרבות הרצח ההמוני של מליוני יהודי אירופה. הקנצלר קוהל דרש לשחרר את הדור הנוכחי מאחריות ב"חסד הלידה המאוחרת", כלומר בטענה שבני העשרים, השלושים והארבעים אין להטיל עליהם אחריות על מעשי אבותיהם. אך "הלידה המאוחרת" איננה מונעת מקבוצות ניאו־נאציות לפעול היום בגרמניה מתוך הזדהות עם "הפיהרר" אדולף היטלר, ועם קבוצת הצמרת הנאצית הנפשעת. מותו (המאוחר) של רודולף הס בן ה־93 שימש להם עילה להפגנות מחוצפות, ולהוכחת קיומו של החיידק הנאצי בעם הגרמני, ואצל הדור הגרמני הצעיר שלא למד דבר על אותה תקופת אופל שעררה בגרמניה (ובאירופה כולה) בזכות אלילם המטורף, גדול הפושעים בתולדות האנושות שעמד אי־פעם ליד הגה השלטון.

ההיטלרים הקטנים הללו, המרימים ראש 40 שנה אחרי נצחון האנושות על החייה הנאצית, מבטאים לכאורה אחוז קטן של האוכלוסיה הגרמנית. ממשלות גרמניה איפשרו עד היום את פעילותם של ארגונים ניאו־נאצים בטענה של דביקות במשטר דימוקראטי כלקח מהמשטר הטוטאליטרי הנאצי, שרדף כל דעה שלא תאמה את האידאולוגיה הנאצית הרשמית. אפשר היה לצפות, כי גרמניה אחרי היטלר תדע להתגונן בפני אידאולוגיה הרשע, על־ידי איסור מוחלט של ביטוי כלשהו, מילולי או אופראטיבי להפצת הרעיונות הנאציים. אך לא רק הדימוקראטיה המוחרבת מולידה את הבריונים הניאונאצים בימים אלה. חוגים רחבים בגרמניה מנסים להשתיק את הפשע הרובץ על העם הגרמני, לשכתב את ההיסטוריה של הרייך השלישי, ולהפחית ממידת החייתיות של הנאצים. אנשי מדע מהוגנים לכאורה, כמו ההיסטוריון פרופ' נולטה ודומים לו, שוקדים להעניק לגיטימאציה לנאצים על־ידי הטענה, שגם עמים אחרים עלולים לנהוג כמו הגרמנים, או שהשלטון הסובייטי לא היה שונה מן השלטון הנאצי. סלפני היסטוריה אלה משתלבים במדיניות הרשמית של ממשלת בון, כפי שהיא מבוטאת על־ידי הקנצלר קוהל. רק על רקע הסלחנות מזה והבריחה מן האחריות ההיסטורית הרובצת על העם הגרמני מזה יכולים היום לצעוד יורשי הנאציזם הצעירים הללו בחוצות הערים הגרמניות. מהחברה הגרמנית שבה מתהלכים עדיין אלפי פושעים נאצים, וחלקם אף מפקידים שלטוניים, יוצאים גם הנחשים הארסיים הקטנים הללו עם הבשורה הניאו־נאצית. אין טעם להוקיע את המפלצות הללו מבלי לבוא חשבון עם הממסד הגרמני, עם המחנכים הגרמניים, ועם העם הגרמני שאינו קם כדי לחנוק את רוח הרפאים הקמה לתחיה.

"על המשמר"

על המשמר בסימן מלחמות השבת

לו יהי / צפוי השבוע

שנות ה־2000

תגובה חילונית הולמת

תענוג לראות כיצד, אחרי שנים של מיגננה וירידה מירושלים, חילוניים עוברים למיתקפה. השבוע יקרינו שם ששה סרטים בליל־שבת, צפוי שהחילונים גם ידעו להגן על הצופים!

אסור להכניס לדבש הזה טיפת זפת: אם חילוני אמנם גזז את פיאותיו של הנער החרדי נחום חנון, אסור שהתופעה תישנה. לא בדור שלנו, לא אחרי הפוגרומים הנאציים.

אבל, קשה יהיה לחרדים להתגונן אם הרגם החילוני של מה שקוראים בשפת החרדים "נערים־חמומי־מוח שיש לגנותם", ישליכו אבנים על מכוניות חרדיות, אם נשים בלבוש חרדי יזכו לטיפול שמקבלות נשים חשופות, זרוע במאה שערים, ואפילו אם יקרה לחנויות חרדיות לתשמישי קדושה מה שקרה לחנויות לעתונים חילוניים בבני־ברק!

ה"לביא": מאיוולת לטירוף מערכות

קשה להאמין בשפיות ובכנות של ההצעה, ששמעון פרס עומד כנראה להציע השבוע בעניין ה"לביא". לא לייצר את ה"לביא" בדגם הנוכחי, כן להמשיך בפיתוח — ולהגיע למטוס "לביא" בדגם של שנות ה־2000. זה לא שפוי, כי מדובר במטוס שיתחרה ב"אי.טי.אף." האמריקאי, מטוס אויר שיעלה פי שלושה ממטוסי הדור הנוכחי. אם מפסיקים את ייצור ה"לביא" מפני שהוא גדול על המדינה, איך נממן בלי אף סנט אחד מארה"ב, את ייצור מטוס ה"לביא" 2000?

פירוש ההצעה הוא הפסקת הפיתוח והייצור של ה"לביא", תוך נסיון להגניב לאותה החלטה גם החלטה על ייצור פרוייקט חדש של מטוס קרב. אפשרות אחרת: זהו נסיון לייצר את ה"לביא" הנוכחי מתחת לשולחן, כשלהלכה מחליטים להפסיק את הפרוייקט!

ההצעה הזו מצטרפת לאיוולת של מינוי מודעי כבודק לשר נסים, השנוא על מודעי גם כמחליפו באוצר, וגם כיריבו בליבראלים, ולאיוולת של היטל בן אגורה על כל ליטר בנזין, שיכניס 7 מיליון דולר לשנה ל"לביא", כשדרושים 700 מיליון. אפשר לצרף את האיוולת לטירוף: להציע למודעי להיות אחראי לפרוייקט "לביא" 2000, בתנאי שיסתפק בכסף שיקבל משחל.

עודד ליפשיץ

מן הכורסא / "יומן"

סחורה פגומה

גם הדימגוגיה כפופה לכללי ההיצע והביקוש.

כל עוד יבקשו הבריות את הסחורה הקלוקלת הזאת, יהיו יצרנים, ויהיה היצע.

אלא שלפתע בקייץ האחרון, בעקבות הויכוח על ה"לביא", הוצף השוק בשפע של אותה סחורה, הרבה מעבר לביקוש, ובאיכות ירודה. ב"השבוע — יומן אירועים", ליל שבת, בתרצו את תמיכתו בהמשך ייצור ה"לביא", מכר אחד היצרנים המפוקפקים בענף, שהוא גם סגן ראש־הממשלה וגם שר־חוץ, את המוצר הפגום הבא: "לא נורא אם נעכב קצת את רמת־החיים בישראל, ונקדם את הרמה הטכנולוגית".

פרס: שם רע לענף

אילו היה הצרכן באותן נסיבות (הכתב איתן אורן) צרכן נבון, היה מקשה ותובע, טרם שיקנה, הסברים ופירושים מן היצרן, שהרי כל־כך הרבה סתירות, כל־כך הרבה הונאה וכל־כך הרבה ציניות היו במוצר, עד שאסור היה לקנותו. גם דימגוגיה צריכה לענות על כמה קריטריונים.

עכשיו, כשהשוק מוצף מאליהם עולים בעגועים אל בגין, הוותיק אך המשובח בייצרני הדימגוגיה שהיו כאן מעולם. אלא שזה פרש מן העסקים ומתבודד בביתו, השוק פרוץ, ופרס מוציא שם רע לענף כולו.

ארנון לפיד

בשטח / מפ"ם

מתי יש אוטובוס חזרה?

המונולוגים של הנוסעים היו קצרים, ירדו ישר לשורה התחתונה, מבלי להתפלסף על כפייה דתית, סטטוס קוו ותחבורה ציבורית בשבת. שאלה של מחיר. "במלה אחת, שיגעון", אומרת לילית לוי מתל כביר. "להגיע לים עם הילדים בשבת, זה סיפור של 20 ש"ח, אז ההסעה הזו היא פשוט שיגעון. מתי יש אוטובוס חזרה?"

שבת, תשע בבוקר. תל־אביב מנומנמת מתחילה להוציא ראשים למרפסת, לבדוק את המצב בדרך לים. מקולנוע "שביט" בגבעתיים, וכמרכז נווה־עופר, יוצאים ארבעה אוטובוסים, אחד נשאר ברזרווה. מפ"ם פותחת במבצע "אפשר גם אחרת — סע עם מפ"ם לים". צהלה ורמת־אביב יכולות להסתדר בלי מבצע כזה, לא כך בשכונות הדרום. גם שם רוצים להגיע לים, ועם פחות אמצעים. המסלולים פורסמו מראש במהלך הימים האחרונים. הביקוש לאוטובוסים לא משתולל, אבל מורגש. צעירים בלי רשיון־נהיגה, אמהות עם ילדים, מספר משפחות. עולים, מקבלים ממפלט עם הסברים, מי מסיע ולמה. לא מתעמקים יותר מידי. הם פשוט

רצים לים – עם אוטובוס של מפ"ם (צילום: יקיר בן)

התרגלו "שאצלנו באזור זה ככה". פעם היו הסעות של רן, אחר כך זה הפסיק, אף אחד לא יודע למה. עכשיו לוקחים מוניות, מוחקים עוד סעיף מהתקציב המשפחתי, ומתרגלים.

בתוך האוטובוס השאלות מעשיות. כמה זמן תמשיכו? לאיזה חוף נוסעים? מתי יש הסעה בחזרה. צוות משולב של נוער מפ"ם ופעילי מפ"ם ת"א, מפוזרים בכל רכב, מפרטים את המידע. דני פלג, המרכז את המבצע, מסביר כי זו איננה רק פעילות מחאה, כי אם הצגת מודל שאפשר גם אחרת, מודל לחיקוי אותו יכולים וועדי שכונות ובתים לאמץ ללא קושי. האוטובוסים עוברים בעיר ללא תגובה שכנגד. פה ושם מורמת יד לאות מחאה על נסיעה בשבת, לא יותר מזה. עד לשעה שלוש אחר־הצהריים יסעו מאות אנשים לים ובחזרה, מבלי לפוצץ לעצמם את התקציב השבועי.

ירון זליג

בשטח / חיפה

צבא השם יוצא לקרב

ליל־שבת, מדרחוב נורדאו חיפה. כאלף אנשי צבא אלוהים מתקבצים בבגדי א' מגוהצים, כיאה לחיילים ממושמעים, מול חלונות הראווה שבמדרחוב, עם ברק בעיניים, מוכנים לבצע את המשימה. המפקדה העליונה הגדירה אותה כתפילת מחאה נגד חילול השבת בעיר, בתוספת זמירות לשבת. ילדים, נערים וגברים בהשתלטות מהירה על תחום השבת שלי, פוסקים לא לצלם, כן כיפה, לא כיפה, להסתלק. המדרחוב הפך בן רגע למגרש הפרטי של כוחות ארוני. צלם הטלוויזיה של רשת הב.בי.סי. יצחק בנימיני, שלא פירש כהלכה את משמעות המסדר, ביקש לצלם את ההתגודדות ההמונית המפחידה, ונתקל בקריאות בוז ובגידופים, הלקוחים ודאי ממשנת מצוות עשה שבין אדם לחברו. עיין ערך מקום, פקודות מטה השם. ילדי החיילים הללו, חניכי ה"חדרים" והישיבות של אלוהי צבאות, שומעים את הקולות ומחדירים לתודעתם משנה של מורשת קרב. לקראת ה"פינאלה" חש אחד מהחוגרים, כי לא יתכן לשוב לבסיס ולקבל את השבת בגפילטע פיש מבלי לגרום לאבידות במחנה השני. הוא שעט במבט רווי שנאה לעבר צלם מקומי שאחז במצלמתו, הניף ידיים, וכמו קרא סיסמה סודית לעבר חבריו, ואלה החלו להסתער על שני עיתונאים, יגאל קוצר מ"חדשות", יואב אביב מ"על המשמר", ו"קול ישראל" הלמו. שברו מכשיר ההקלטה, ועוד הצטערו אחר־כך שלא ביצעו את משימתם בדביקות הראויה, ולא החטיפו מספיק, וכל אותה עת מביט אלוהים ממעל, רואה את עם הבחירה ולא מאמין: כל־כך הרבה חרדים, וכל־כך מעט ארוני.

קובי מנדל

עורך עמוד אחורי: אפי לנדאו

ציורמצב

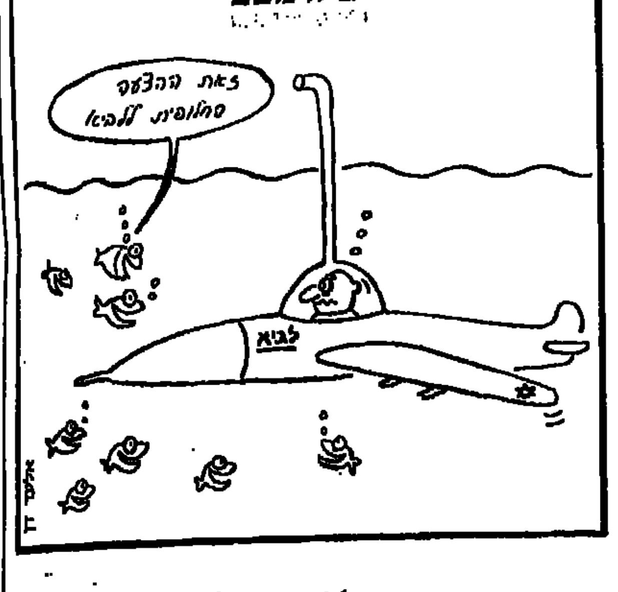

אזמל / ירושלים

דם החילוניים מותר

בליל שבת, כשבועיים לפני שנגזזו באכזריות פיאותיו של הילד נחום חנון משכונת מאה שערים, חלפה מכונית נהוגה בידי אורחת ירושלמית ברחוב הנביאים בבירה. הנהגת התמימה סברה כי הרחוב, המהווה אחד מעורקי התנועה החשובים והחיוניים בבירה, פתוח כמימים ימימה, ונסעה בו בלי לדעת שהחרדים "הוציאו חוזה" על המשתמשים בו בלילות שבת. מהמארב התעופפו לעבר המכונית אבנים, ניפצו את השמשה הקדמית לגל רסיסים, ופצעו את פניה של האוחזת בהגה, שסטתה בפתאומיות מהנתיב ובנס לא גרמה לתאונה. השוטרים שהגיעו ממגרש הרוסים הסמוך החישו אותה לבית־החולים, שם נזקקה לטיפול רפואי, ונאנחו אנחת רווחה כשבישרו להם הרופאים שהפגיעה איננה אנושה.

נחום חנון איבד פיאותיו. אין ספק כי המעשה מזעזע ומעורר זכרונות עגומים של אנטישמיות בוטה. לדברי הגינוי החריפים של הרב הראשי, על המעשה הצטרפו ראש־עיריית ירושלים החילוני, פעילי המטה לשמירת חופש התרבות ופעילים מכל הקשת הפוליטית. פרנסי הציבור החרדי, לעומתם, מילאו פיהם מים נוכח ההתנקשות בנוסעת בליל־שבת. התקרית חלפה על פניהם בלי שתינשא דרשה לגינוי האלימות, ללא ראיון מבוהל ברדיו או הוקעה בפרסום בכתב. גם הרב הראשי, שלא יכול היה לכלוא את רגשי הזעם שלו נוכח גזיזת הפיאות, שכח להביע צערו על ידוי האבנים, שכמעט הסתיים באסון.

הנהגת הפצועה איננה קרבן ראשון במערכה הממושכת הזו. מרצה באוניברסיטה העברית נאלץ לשכב חודשים ארוכים ללא הכרה בבית־חולים כתוצאה מפגיעת אבנים בשבת, שנזרקו אליו כאשר נקלע בטעות ל"תחום המושב" החרדי. מכוניות אין ספור חובלו כשנסעו בכביש רמות. אי־הסימטריה הפכה לאורחת של קבע.

פגיעה בציבור יהודי שאינו שומר מצוות אינה נחשבת, ודמם של חילונים מותר. חוסר הנכונות לפשרה, בחינת "וחי אחיך עמך", הוא שטומן בחובו את זרעי הפורענות.

בצלאל עמיקם

שטיפת מוח / ג'ינגל

שוקולד מנטה מסטיק

ירדנה ארזי שרה ברדיו.
לא בכל יום יש לי שיר חדש.
לא בכל יום הופעה.
אבל יש לי רווח יומי בבנק לאומי.
מקהלה: חשבון יומי.
ירדנה ארזי: יום יום אני זוכה.
מקהלה: חשבון יומי.
ירדנה ארזי: בכל יום מרוויחה.
והרווח היומי כולו שלי.
מקהלה: בנק לאומי רווח יומי
בנק לאומי רווח יומי
ירדנה ארזי: בנק לאומי.

הג'ינגל החדש של בנק לאומי (פרסום אריאלי), ממש כמו אותן יצירות המופת של הגברת המצודדת ששרה אותו, הוא ג'ינגל שקשה מאוד להחליט אם הוא טוב, אווילי או יומרני. בשמיעה ראשונה הוא פשוט שוקולד: הפקה גרנדיוזית, מקהלה בומבסטית, מלים גדולות.

בשמיעה השניה הוא מנטה: נעים ומבטיח בהתחלה, מעצבן בסוף.

אבל בשמיעה השלישית הוא הופך למסטיק. פשוט מסטיק. תפרים מוסיקליים גסים, מלל עני, דרמטיות מוגזמת, חוסר התאמה בין המלים לסגנון המוסיקלי, ועוד. אולם להבדיל מהמסטיק ההוא, המושר, שהיה מסטיק נחמד בשעתו, הג'ינגל של בנק לאומי הוא מסטיק שהדבר היחידי שאפשר עוד לעשות אתו הוא בלונים של יחסי ציבור.

דן בהלולי

שרים בריטיים: לא נחדש היחסים הדיפלומטיים עם סוריה

ארה"ב מאשרת: השגריר איגלטון יחזור לדמשק

מאת דפנה ורדי, כתבתנו בבריטניה, ודליה רפאל כתבתנו בארה"ב

לונדון. — אין לבריטניה כל כוונה להכנע ללחץ לחידוש היחסים הדיפלומטיים שלה עם סוריה. הלחץ החל לאחר שובו של העיתונאי האמריקני, צ'ארלס גלאס, והשמועות על האפשרות לשחרורם של בני־ערובה אחרים.

החלטה זו של בריטניה עומדת בניגוד לזו של ארצות־הברית, העומדת להחזיר את שגרירה לדמשק. הנשיא רייגן שלח מברק אל הנשיא אסאד, שבו הביע את „הערכתו הכנה" למאמציהם של הסורים להבטחת שחרורו של גלאס.

מה האמת בגירסת גלאס?

שרים בבריטניה אמרו, כי אין כל כוונה לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם סוריה, למרות שגורמים המחייבים צעד כזה סבורים, כי יש תקווה שזה יתרום לסיכוי לשחרורם של בני־הערובה הבריטיים, כולל שליחו של הארכיבישוף מקנטרברי, טרי וייט.

יתרה מזאת, גורמים במשרד החוץ הביעו את אכזבתם מצעדה של ארצות־הברית, בו הם רואים מעין „פרס" לממשלתו של הנשיא אסאד.

בימים האחרונים, מסתמנת אצל הגורמים הרשמיים בבריטניה נטייה לקבל את גירסתו של גלאס באשר לנסיבות בריחתו מידי שוביו הפרו־איראניים, וזה בניגוד לטענה הסורית, לפיה איפשרו לו לברוח, כחלק מהסכם עם הסורים. הבריטים הגיעו למסקנה זו לאחר שקיבלו את דיווחם של האמריקנים, אשר הגיעו ללונדון במיוחד כדי לתחקר את העיתונאי האמריקני. עם זאת, מרגישים אותם גורמים, כי הם מכירים בעובדה שלעולם לא ידעו את האמת בביטחון.

לונדון נשמה לרווחה

הבריטים התרשמו מדיווחיו של גלאס על איומיהם של שוביו באשר לצפוי לו אם ינסה לברוח, וכן על הגברת השמירה עליו בשבועות האחרונים [illegible]

באשר לבני־הערובה הזרים האחרים, נשמה ממשלת בריטניה לרווחה כאשר שלל משרד החוץ של ארצות הברית כל אפשרות של עיסקה עם איראן, נוכח הצעתו של דובר הפרלמנט האיראני, רפסאנג'אני, לפיה יהיה ניתן לשחרר בני־ערובה נוספים תמורת שחרורם של השיעים העצורים בישראל ובכוויית.

ההרגשה בבריטניה היא, כי אין בשלב זה כל סיבה לשנות את ההחלטה לנתק את היחסים הדיפלומטיים עם סוריה, שכן, אותם גורמים סורים רשמיים, שהיו מעורבים בפרשת הינדאווי, כולל מפקד המודיעין של חיל־האוויר, עדיין מחזיקות בתפקידיהם, וממשלת דמשק לא הראתה כל כוונה לנקוט נגדם בצעדים משמעתיים.

ארה"ב מחזירה השגריר

עוזר שר החוץ האמריקני, ריצ'ארד מרפי, אישר אתמול, שארה"ב אכן מחזירה את שגרירה לדמשק. בדבריו, שהשתמעה מהם הנחה שהדבר ידוע, אמר: „הסיבה (להחזרת השגריר איגלטון לסוריה) היא הכרה במאמצי הסורים להשתלט על הטרור".

הוא הזכיר, בהופעתו בתוכנית הטלוויזיה של רשת אנ.בי.סי, כי בראשית יולי נשלח לסוריה שגריר ארצות־הברית לשעבר באו"ם, וולטרס, כמחווה לסגירת משרדי אבו־ניראל שם. מאז החל למעשה תהליך והכנה להחזרת איגלטון לדמשק.

דברי מרפי הם אישור ראשון של פקיד מימשל להחזרתו הוודאית של איגלטון לסוריה, לאחר תשובות מתחמקות ובלתי־מחייבות, שניתנו בתקופה האחרונה לשאלות כתבים על־ידי דוברת משרד החוץ האמריקני ופקידי מימשל אחרים.

ייתכן, שלשחרורו של גלאס תפקיד בזירוז התהליך, למרות שארצות־הברית לא אישרה שידוע לה על תפקיד פעיל או קשר ישיר של הסורים בהשגת שחרורו.

פרס ורבין דנים כיצד לצמצם

(סוף מעמוד ראשון)

בסופו של דבר בהפסקת פרוייקט ה„לביא" ויתנה את התנגדותו בפתרון תעסוקתי הולם.

„מיתת נשיקה"

אתמול מסרו גורמים בתעשייה האווירית, כי משרד האוצר הפסיק להחזיר כספים לתפעול השוטף, מדובר בסכום של כ־30 מיליון דולר. גורם בתעשייה האווירית אמר כי אם מצב זה יימשך, ימות הפרוייקט מיתת נשיקה.

שמיר היום אורח צה"ל

ראש־הממשלה יצחק שמיר יבקר הבוקר בצה"ל ויהיה אורח הרמטכ"ל והמטה הכללי. שמיר ישתתף גם בישיבה השבועית של פורום המטכ"ל.

לפני הצהריים יתקבל ראש־הממשלה בטקס צבאי מלא בפתח בניין המטה הכללי, ויסקור משמר כבוד של חילות צה"ל. בהמשך ישמע שמיר סקירות מפי הרמטכ"ל ואלופי צה"ל בענייני המטה הכללי ואגפיו. אחר־כך ישא דברים. בפגישה ישתתף גם שר־הבטחון יצחק רבין. חרף העובדה שביקור שמיר במטכ"ל נקבע לפני זמן רב, הרי שנושא ה„לביא" וחלופות צה"ל יעלו בפגישת האלופים עם ראש־הממשלה.

מיתרסים וצמיגים

(סוף מעמוד ראשון)

עד שייצא עשן לבן

שלמה יחזקאל העובד בסולתם 33 שנים אמר לכתבנו: „נתבצר כאן עד שיצא עשן לבן. הבערנו צמיגים כי פעם אחת צריכים להבין את העמדה שלנו, עד עתה נהגנו בכפפות משי, ולכן לקחו אותנו בקלות. פעם אחת צריכים להמחיש, היכן אנו נמצאים. לנו אין מקומות עבודה אחרים בעיירה יקנעם.

מנכ"ל המפעל, ד"ר אלעזר ברק, ציין כי שורש המחלוקת היא גובה הפיצוי שיינתן לעובדים שישתו בחופשה מאונס, או יעברו השתלמויות בפרק הזמן עד לסוף השנה, מועד בו תחליט הנהלת המפעל אם ניתן להמשיך ולקיימו.

חמש חלופות

לדברי מו"מ שנוהל עם נציגי העובדים הושגה הבנה על שלוש מתוך חמש החלופות שהוצעו לעובדים — פרישה מוקדמת, עזיבה והשתלמויות; גובה הפיצוי נותר שנוי במחלוקת לגבי שתי קבוצות עובדים. על־פי הפסיקה של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד נקבע ששתי קבוצות אלה יקבלו כ־75 אחוזים משכרם המחושב 700 דולר. לטענת ההנהלה תובעים נציגי העובדים תשלום גבוה יותר. ד"ר ברק הדגיש כי על־פי הפסיקה נקבע כי שתי קבוצות אלה יקבלו שכר הגבוה ממה ש„סולתם" יכולה לאפשר לשלם, אולם היא תעמוד בתשלום בהתאם לפסיקה. מנכ"ל סולתם הוסיף כי מאמצי הבראת המפעל מתרכזים עתה בהשגת הזמנות מחו"ל, ובתחום זה מנהלת לדבריו „סולתם" מאבק קשה תוך הורדת מחירים. נוסף לכך ריכוז הזמנות בארץ, בעיקר ממערכת הבטחון, ומציאת עבודות חלופיות בתחומים אחרים.

ראש־המועצה המקומית יוקנעם־עלית, אילן גבריאלי יצא אמש בקריאה נרגשת להנהגת ההסתדרות ולמזכ"ל ישראל קיסר שיבואו מייד ל„סולתם" ויכנסו לעובי הקורה כדי למנוע את הריסת המפעל ובעקבותיו את הריסת העיירה יוקנעם. גבריאלי מסר לכתב עתי"ם, כי האווירה בעיירה קשה מאד מאד ופרנסת רבים מתושביה מבוססת על המפעל.

בינתיים ממשיכים העובדים להתבצר במפעל ואינם מאפשרים למנכ"ל כור ישעיהו גביש ליו"ר מועצת המנהלים ארנון גפני ולכמה מנהלים אחרים ב„כור" לצאת מהמפעל.

העובדים הציבו מתרסים ליד השערים וממשיכים בשעה זו בהבערת צמיגים. המשטרה נמצאת במקום אך אינה מתערבת.

ראשי ההסתדרות

(סוף מעמוד ראשון)

יושג הסכם שכר ומסגרת. יצויין כי ההסתדרות לא ביטלה את סכסוך העבודה אשר במסגרתו קיימה שביתת אזהרה בת יממה. ליום שלישי זומנו ראשי ועדים ונציגויות ממקומות עבודה במיגזר זה לדיווח ולקבלת החלטות באשר למאבק המקצועי העתידי.

מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי ידרוש היום, בישיבת ראשי האיגודים המקצועיים להשבית את המיגזר השבתה כללית עד להשגת ההסכם.

קיסר וניסים אמורים היו לקיים אמש שיחה טלפונית, אשר ייתכן כי במסגרתה יוחלט על קיום פגישה נוספת בין השניים במהלך השבוע הנוכחי.

שני אסירים נדקרו בכלא דמון

שני אסירים נדקרו אתמול בשתי תקריות נפרדות בכלא דמון על הכרמל. בתקרית אחת שאירעה בשעות הבוקר נדקר אסיר בנסיבות שטרם הובררו. תקרית אחרת אירעה בשעות אחר הצהריים. שני האסירים הועברו לטיפול בבית החולים „כרמל" בחיפה.

אשה נרצחה בשכונת התקווה

אשה נרצחה בשכונת התקווה בדרום תל־אביב, אמש סמוך לשעה 11 בלילה.

הרצח אירע ברחוב קלמן מגן 10. נסיבות הרצח טרם הובהרו. המשטרה פתחה בחקירה. (עתי"ם)

„על הכלכלנים לאכול הכובע"

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„הכלכלנים, שהשמיצו את ענף הכותנה בשנתיים האחרונות, חייבים עכשיו על פי הבטחתם „לאכול את הכובע", שכן המחירים עלו כדי 81 סנט לליברה כותנה, מעבר לתחזיות שהוצגו אשתקד," אמר ח"כ כץ עוז בפגישה עם מגדלי כותנה בדרום. סגן שר־החקלאות הוסיף כי לו שמעו לעצתם של הכלכלנים, היה היום שטח של 400 אלף דונם לשממה. בפועל תכניס השנה הכותנה למדינת ישראל 140 מליון דולר, כולל גרעיני כותנה.

ולו קצינים בכירים

(סוף מעמוד ראשון)

עם מעילי האגודה בתל־אביב הציג אל"מ גבע את הנתון המדהים ואמר: „חלק מהקצינים אומר שהוא נוסע לכמה שנים בלבד, כדי „לעשות כסף" וחלקם אינו מתבייש לומר בפשטות כי לאחר עשרים שנה ויותר, שבכל אחד מהם נתן למען המדינה ובטחונה, הגיע הזמן לעשות חיים, אך לא כאן בישראל" אמר.

אל"מ (מיל) אלי גבע שעזב את תפקידו כמח"ט שריון במלחמת לבנון, עוסק כעת בהתנדבות באגודה הפועלת בראשותו של סגן השר כץ־עוז.

אלי גבע מסר כי בקרב הקצונה הבכירה של צה"ל יש דאגה רבה בעת האחרונה בכל הקשור לתופעת הירידה מן הארץ וכי דיונים לא מעטים נערכים במסגרות צבאיות שונות בנושא זה. להערכתו של גבע, רוב היורדים מישראל הם דווקא צעירים שמילאו תפקידים בטחוניים חשובים בזמן שרותם בצה"ל. „לאחר 4־5 שנים הם עייפים ורוצים להתאוורר, איוורור כיום זה אולי שנה בדרום אמריקה ובארצות־הברית ובשלב זה או אחר אזל הכסף, אין ברירה ומתחילים לעבוד, ואז מתחיל תהליך של קליטה בדרום־אמריקה, בחווה חקלאית בארה"ב, או אצל איזה שרברב בניו־יורק" אמר גבע והוסיף: „בצבא ובציבור מהלכות אגדות רבות על קצינים בכירים חוטרים כאחר שהגיעו לארצות־הברית, ותוך זמן קצר הפכו למיליונרים. חיילים הנמצאים בגבול הלבנון או בביקעה קולטים בקלות סיפורים אלה ומנפחים אותם ל„אגדות היורדים המצליחים" ומושפעים מהן.

„המשמר" עתון יומי
חמו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין „כסמור" חדרים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008; חיפה 33134 רח' סבוגר 17, טל' 673673. המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040.

ארה"ב סבורה שמלחמת איראן־עיראק לא תאריך ימים

וושינגטון. — ארה"ב איננה סבורה כי מלחמת איראן־עיראק תאריך עוד ימים רבים, אך היא תמשיך להחזיק אוניות־מלחמה במפרץ, כל עוד יידרש הדבר כדי להגן על אינטרסים אמריקנים חיוניים — אמר אתמול ריצ'ארד מרפי, עוזר שר החוץ האמריקני לענייני המזרח הקרוב.

בראיון בטלוויזיה אמר מרפי, כי המחוייבויות האמריקנית להגן על מיכליות כוויתיות המניפות דגל אמריקני תימשך כל עוד יידרש הדבר.

מרפי אמר, כי הוא מקווה שדיפלומטים איראניים, שיבקרו השבוע במרכז האו"ם, יודיעו על כוונת ממשלתם לכבד את החלטת מועצת הבטחון, הקוראת להפסקת אש.

בטוניס נפתחה אתמול ועידה שלא מן המניין של מועצת השרים של הליגה הערבית, בהשתתפות 21 מדינות החברות בארגון. הועידה, שכונסה ביוזמת טוניסיה, נועדה לגבש עמדה אחידה כלפי המלחמה בין איראן לעיראק.

מזכיר הליגה הערבית, שדלי קליבי, יעץ לאיראן, כי היא תוכל למנוע החמרה רצינית של מלחמת המפרץ, אם תיענה לקריאת האו"ם להפסקת אש. קליבי הטיל על איראן את האחריות להסלמה של המתיחות עם שכנותיה ולנסיונות להרחיב את שדה־הקרב על־ידי נסיון לגרור מדינות אחרות למלחמה.

עיראק הודיעה, כי תקבל את החלטת האו"ם, אם גם איראן תעשה כן. (ע"צ. עדה)

חששות משיתוף פעולה בין ערפאת לבין אבו־נידאל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מקורות מערביים עוקבים באחרונה אחר שיתוף הפעולה המסתמן בין ארגון הפת"ח, פלג ערפאת, לבין ארגונו של אבו־נידאל. ככל הידוע סיכמו ראשי אירגונים אלה על שיתוף פעולה מוגבל ביניהם בתחום הצבאי והמדיני כלפי ישראל ובחו"ל. שיתוף פעולה זה מעלה תמיהות נוכח האיבה ששררה בין ארגונו של ערפאת לבין אבו־נידאל, איבה שהגיעה עד לרציחות הדדיות של אנשי הארגונים. על פי ההערכה בא שיתוף פעולה זה לאחר ששלטונות סוריה החלו להסיר את חסותם מארגוני חבלה קיצוניים, ובכלל זה ארגונו של אבו־נידאל, לאחר לחץ מסיבי שהופעל על אסאד מצד מדינות המערב. נודע כי נושא זה עלה גם בפגישה אחרונה בין מנהיג ברית־המועצות גורבצ'וב לבין חפז אל־אסד. מקורות מערביים מעריכים כי שיתוף הפעולה יבוא לידי ביטוי בקרוב, תחילה בפעילות מלבנון.

בצער רב וביגון כבד
אנו מודיעים על פטירת
חברתנו היקרה
תמר זכין ז"ל
ההלוויה ביום ג' 25.8 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ להבות־הבשן

לקיבוץ להבות־הבשן והמשפחות
משתתפים בצערכם במות
תמר זכין
המשפחות בקיבוץ אלון

לחברנו שלמה אייכן, לאילנה והילדים ולכל המשפחה
אתכם באבלכם במות האם
שרה אייכן
ההלוויה תתקיים ביום ג' 25.8.87 בשעה 15.00
בבית העלמין בקיבוץ גת
קיבוץ גת

לחברנו אבי ענבר ומשפחתו
תנחומים במות
האם
קיבוץ בית־ניר

מאיר וענונו השוהה בלונדון – ל„על המשמר":

„קיוויתי להיות במשפט של אחי מרדכי – עכשיו זה לא מעשי"

האח שסיפר כיצד נחטף מרדכי וענונו אמר ל„אובזרבר" כי הוא חש עתה בלונדון בטוח, יחסית ■ בשלב זה אינו מתכוון לבקש מקלט מדיני

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

מאיר וענונו הכחיש אתמול ידיעות, לפיהן הוא מבקש מקלט מדיני בבריטניה. הוא סיפר כי הנושא הועלה על־ידי כתב „אובזרבר", אשר ראיין אותו לפני ימים ספורים, ושאל אם יש בכוונתו לפנות לממשלת בריטניה בבקשה כזו. מאיר אמר כי ישקול את האפשרות, אך, בשלב זה לא עשה דבר בעניין.

מרטין ביילי, כתב השבועון „אובזרבר", מוסר כי הרעיון לבקש מקלט מדיני בא בשל חששות מצעדים נגדו בישראל. לאחר שמאיר גילה כיצד פותה אחיו לעזוב את לונדון על־ידי סוכנת המוסד, שירות הבטחון הישראלי."

לכתב ה„אובזרבר", אמר מאיר כי „למרות שלאנשי המוסד היתה מזימה נגד אחיו בלונדון, הוא חש יחסית בטוח בלונדון." העתון מוסיף כי „אם אחיו יקבל עונש מאסר לזמן ארוך, האחים עלולים לא לראות אחד את השני לעולם."

בשיחה עם כתבת „על המשמר", אמר מאיר כי למרות שקיווה שיוכל להיות בארץ בזמן משפטו של אחיו, אפשרות זו לא נראית לו מעשית בנסיבות הקיימות.

שמיר מנסה לשכנע ארה"ב: מגיע לרומנים מעמד כלכלי מועדף

רוצה לממש הבטחה לעמיתו הרומני ● דיווח לממשלה: יימשכו המגעים המדיניים והכלכליים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

על־פי הבטחתו, החל ראש הממשלה יצחק שמיר לפעול כדי להשפיע על ארה"ב לחדש את הכרתה ברומניה כמדינה מועדפת מבחינה כלכלית. בפגישה שקיים אתמול אחר־הצהריים עם הסנטור הדמוקרטי [illegible] אמר ראש הממשלה, כי רומניה ראויה בעיניו להמשך המעמד של „מדינה מועדפת" [illegible] בגלל העובדה, שהיא מאפשרת הגירה יהודית חופשית.

שמיר אמר, כי ידוע לו שיש חברי קונגרס המתנגדים להעדפת רומניה עקב טענות על יחסה למיעוט ההונגרי בקירבה. „אך הייתי רוצה שהמיעוט היהודי ברומניה יהיה באותו מצב שבו שרוי המיעוט ההונגרי ברומניה", אמר שמיר.

בתשובה לשאלת הסנטור האמריקני על יחסי רומניה ואש"ף, אמר שמיר כי רומניה סבורה שאש"ף חייב להשתתף בכל מו"מ על עתיד הפלשתינים, אך הוא הסביר לנשיא צ'אושסקו את גישת ישראל לאש"ף. שמיר חזר על עמדתו, לפיה „יש פלשתינים רבים היכולים לייצג טוב יותר את בני־עמם מאשר אש"ף, שהוא ארגון טרור מקצועי, בעל כסף רב, שאינו מעוניין לא בשלום ולא בשיפור מצב האוכלוסיה הפלשתינית".

בישיבת הממשלה אתמול, סקר שמיר את ביקורו ברומניה ואמר, בין היתר, כי היו חילוקי דעות בינו לבין צ'אושסקו על הדרכים לפתרון הסכסוך במזרח־התיכון, כאשר נשיא רומניה דוגל בוועידה בינלאומית ואילו שמיר בוועידה אזורית.

יחד עם זאת אמר רה"מ, כי הוא וצ'אושסקו הסכימו להגביר את המאמצים למציאת פתרון מדיני בדרך של מו"מ, שיתאים לאינטרסים של הצדדים ויביא לשלום. כן היתה ביניהם הסכמה על כך, שמו"מ ישיר הוא הדרך הנכונה להמשך התהליך המדיני.

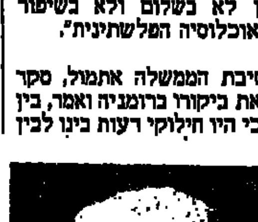
רה"מ בפגישה עם ג'והן ברו

(צילום: מגי אילון)

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„ממשלת ישראל מכירה בזכותה של רומניה במעמד של אומה מועדפת בארה"ב. מעמד המגיע לה בזכות ולא בחסד על שום הענקת מלוא הזכויות לאדם ולעם היהודי לעלות לישראל ולמלוא הזכויות והתנאים לחיים שלמים דתיים ולאומיים של היהודים בתוך רומניה" — אמר אמש שר הקליטה והעליה יעקב צור, לציון 23 באוגוסט, יום שחרור רומניה מעול הפאשיזם ב־1944 — שנערכה בבית־אריאלה בתל־אביב.

בפנותו לשגריר רומניה סיפר השר צור, כי צ'אושסקו אמר לראש הממשלה שמיר: „אני רוצה שכל אדם שנולד ברומניה יהיה ברומניה אבל כאדם פראגמאטי, אני מבין שהיהודים חותרים לעלות לישראל ואני מכיר בכוחם זו".

מנחה העצרת, יצחק קורן, העלה על נס את עמידתו האיתנה של צ'אושסקו על עיקרון ההידברות

משרד התעשייה מבקש תוספת של 120 מיליון דולר – להרחבת היצוא

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

משרד התעשייה והמסחר מבקש תוספת של יותר מ־120 מיליון דולר לשנות התקציב הבאות, כדי לתמוך בהגדלת היקף היצוא ורווחיותו.

על־פי הצעתו של שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, תקיים הממשלה דיון מקיף בנושא היצוא, היבוא ומאזן התשלומים, וגורמים כלכליים בירושלים אמרו אתמול כי האוצר יתנגד להוספת כספים נוספים, כפי שדורש שרון.

שרון סקר אתמול בישיבת הממשלה את ההתפתחויות ביצוא בשלוש השנים האחרונות ופירט את הצעדים הנדרשים לפעולה מיידית. לדבריו, הרווחיות הממוצעת של היצוא ברבעון הנוכחי (יולי־ספטמבר) עומדת על 9 אחוזים, אולם רווחיות היצוא לגוש הדולר נאמדת בשיעור שבין 0 ל־2 אחוזים.

שרון אמר, כי יש צורך בתוספת של כ־70 מיליון דולר לתקציב המדען הראשי בתמ"ס, כדי להעלות את אחוז המו"פ התעשייתי האזרחי ל־1.5 אחוזים מהתל"ג. (כיום הוא מגיע ל־0.9 אחוז מהתל"ג) הגברת פעולות השיווק בעולם מחייבת, לדברי שרון, תוספת של 30 מיליון דולר לאמצעים העומדים לסיוע בתחום זה לתמ"ס. אשר לתחום המימון, מוצע בתמ"ס להעמיד קרן ערבויות בהיקף של 20 מיליון דולר ליצואנים קטנים ובינוניים. שרון גם דרש אתמול להפעיל לאלתר את תוכנית ביטוח חברות המוצר, שכבר אושרה בעבר בממשלה.

5 הצעות לסדר היום בכנסת – אבל על ה„לביא" לא ידברו

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הכנסת תדון היום, במסגרת מושב פגרה מיוחד, בחמש הצעות לסדר היום. ארבע מההצעות הם של האופוזיציה ואחת של הקואליציה. הכנסת לא תדון היום בפרוייקט הלביא. לאחר שסיעת המערך החליטה כי השעה איננה כשרה לדיון פרלמנטרי בסוגיה זו.

לדיון פגרה מיוחד, נדרשות לכל נושא עשרים חתימות של ח"כים. אמירה סרטני (מפ"ם), אספה את החתימות הדרושות, לדיון מיוחד בחינוך האפור. עוד בסיום מושב הקיץ, לבקשת א. ורדיגר (פג"י) יתקיים דיון בהתנגשות שאירעה לפני מספר שבועות בין האדמו"ר מפיטסבורג למשטרה. מעריכים כי הדיון יגלוש ליחסי חילונים־דתיים, בעיקר בירושלים. חייקה גרוסמן (מפ"ם) תעלה את נושא קייטנות „כך" של הרב כהנא. טופיק טובי (חד"ש) יבקש לדון בנושא מדיניות ההתנחלויות של השר דוד לוי. ערנה סולודר (מערך) תידרש למדיניות השהייה של ועדת הכספים, בכל מה שקשור להזרמת מזומנים למושבים.

זעם בלשכת רה"מ על דברי מגיד

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

לשכת ראש הממשלה הגיבה אתמול בזעם על דברים שאמר סגן ראש הממשלה ושר החוץ המצרי ד"ר עיסמת עבד־אל מגיד שלשום במועדון העיתונות בקהיר.

לשכת ראש הממשלה הבהירה, כי „ראש הממשלה שמיר נחרץ בהתנגדותו לוועידה בין־לאומית והוא מקווה כי הערבים, ובמיוחד מצרים, יבינו זאת ויכירו בצורך לחזור לדרך המו"מ הישיר כדרך היחידה להשיג לשלום".

ד"ר מגיד אמר במועדון העיתונות דברים דומים לאלו שאמר בביקורו בישראל לפני שבועות אחדים. הוא אמר, כי מצריים דוחה את סירובו של ראש הממשלה שמיר לוועידה בין־לאומית. ועל ישראל לדעת, שרעיון שיחות האוטונומיה איננו מעשי מאחר שירדן איננה חתומה על הסכמי קמפ דייוויד ואיננה מחוייבת להם.

עוד אמר שר החוץ המצרי, כי אי־אפשר להוציא את ברה"מ מתמונת המו"מ. בריה"מ היא מעצמה והיא חברת מועצת הבטחון. הוא הדגיש, כי הוועידה הבין־לאומית תוביל לשיחות ישירות ולא תכפה הסדר, לכן יש לאמצה.

עשרות תורמים חברי המגבית מגיעים ב„קונקורד"

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

מטוס הנוסעים המהיר ביותר בעולם — ה„קונקורד" ינחת מחר בבוקר בבסיס חיל־האוויר שבנמל התעופה בן־גוריון.

ה„קונקורד" שביקורו בארץ נחשב נדיר, מביא עימו כמה עשרות חברי „המגבית היהודית המאוחדת" מארצות־הברית המגיעים לביקור בישראל.

את פני האורחים יקדם בנמל התעופה מפקד חיל־האוויר האלוף עמוס לפידות.

האורחים הנחשבים כ„תורמים כבדים" ייפגשו בישראל עם הנשיא, ראש הממשלה, שר הבטחון, הרמטכ"ל, וחלק מצמרת צה"ל ויסיירו במפעלים בבסיסי חיל־האוויר ובאתרי תיירות.

על־פי הערכה, יהיה גם לתורמים מה לומר בעניין ה„לביא", היות שביקורם בארץ נערך בעיצומו של הוויכוח על עתיד הפרויקט, הנתמך ברובו בכספים אמריקניים.

בקבוק תבערה לעבר רכב ערבי

ליד מחנה הפליטים טול־כרם עלה אתמול לפנות־בוקר באש רכב ערבי מפגיעת בקבוק תבערה. איש לא נפגע.

בקבוק התבערה הושלך סמוך לשעה 1.30 אחר חצות לעבר מכוניתו של תושב הכפר ג'ת שבמשולש. המכונית משמשת להסעת להקת התונות. בקבוק התבערה התנפץ, התלקח והצית את הרכב. לא היו נפגעים.

כוחות הבטחון פתחו בסריקות נרחבות ומתנהלת חקירה. (עתי"ם)

טום פטי
ביחד ולחוד
ושוברי הלבבות
רוכשי הכרטיסים!
שימו לב לתאריכי המופעים!
כרטיסים שנרכשו ל־29.8 כוחם יפה ל־5.9

בוב דילן
פארק הירקון (גני יהושע)
מוצ"ש 5/9 בשעה 8:30
בריכת השולטן (ע"ש האסנפלד)
יום ב' 7.9
בשעה 8:30
כרטיסים מה־29.8 כוחם יפה ל־5.9
הכנסת מצלמות ומכשירי הקלטה אסורה

החקלאים תובעים פגישה עוד השבוע עם שמיר ופרס, ולא – „יוטל מצור על בתיהם"

כאלף חקלאים חסמו אתמול חמישה צמתים בצפון הארץ וגרמו שיבושי תנועה קלים – במסגרת הפגנות שקטות יחסית נגד נטל החובות ■ קריאות בתק"ם לדון באפשרות של פרישה מ„העבודה"

מאת יהודה צור ושלמה גלזר, כתבי „על המשמר"

כ־1000 חקלאים, רובם חברי קיבוצים, חסמו אתמול בין 7 ל־8 בבוקר חמישה צמתים באורח חלקי באיזור הצפון.

יותר מ־100 חברי קיבוצים הגיעו לצומת נהריה עם שלטים ומאה טרקטורים. באיזור היו כוחות משטרה גדולים, אולם לא היה צורך להפעילם משום שהמפגינים צייתו במדויק להוראות השוטרים ולא ניסו לחסום עם מכונות חקלאיות את הצומת כפי שתכננו קודם־לכן. במועצת מטה־אשר קרוב ל־30 ישובים, אולם חלקם לא שלחו נציגים להפגנה. 26 ישובי מועצת מעלה־יוסף שלחו רק שלושה נציגים — ראש המועצה יעקב יעקב ושני עוזריו. ראש המועצה טען, שאין לראות בהיעדרות המושבניקים מעשה מכוון. הוא ציין שממילא חסימת הצומת לא תביא לפתרון בעיות החקלאות, ולדבריו, יש לעלות לירושלים עם רבבות חקלאים כדי להפגין.

צומת מחניים

בצומת מחניים היתה ההפגנה רועשת יותר. כמה פעמים ניסו המפגינים לחסום בטרקטורים את התנועה, אולם כאשר הפצירו בהם השוטרים, הוזזו הטרקטורים ולאחר מכן הוחזרו שוב למצב של חסימה. פה ושם היו כמה דחיפות מצד השוטרים. אולם 200 המפגינים במקום שמרו בדרך־כלל על קור רוח וההפגנה עברה בשקט יחסית. עופר שי אשר ריכז את מטה המאבק של ישובי הגליל העליון ציין, כי לדעתו השוטרים התנהגו באיפוק וממילא לא היה לחץ תנועה גדול, מאחר שצומת „גולני" ממילא היה סגור בגלל הפגנה דומה.

הפגנת החקלאים בצומת „גולני" (צילום: בועז לניר)

יהודה וולמן, ראש מטה המאבק המשותף להתיישבות העובדת וההסתדרות הדגיש את העובדה, שאתמול דובר על שלב ראשון אך הכיר בכך שחברי הקיבוצים אינם ששים להפגין וקשה היה לשכנעם לצאת להפגנה של אתמול.

מברקים לפרס, שמיר ונסים

אתמול בשעות הצהריים שיגר מטה המאבק מברקים לראש הממשלה, לממלא־מקומו ולשר האוצר. במברק נאמר: „מטה המאבק המשותף לכל התנועות ההתיישבותיות מודיע, שאם לא תתקיים פגישה השבוע עם ראש הממשלה וממלא־מקומו, יעלו כל חקלאי ישראל לבתיהם של השניים, ולא יסירו את המצור עליהם עד שיימצא פתרון מעשי לכל ההתיישבות העובדת בארץ".

ראש מטה המאבק מסר אתמול, כי אם אכן לא יסכימו השניים להיפגש עם נציגי ההתיישבות העובדת, יוטל מצור על בתיהם. ראש המאבק הוסיף שהם נותנים אורכה של שבוע לשמעון פרס לקבל תשובה על מברק החקלאים, ואם אכן הפגישה לא תתקיים — מוטלת האחריות על ראש הממשלה ועל ממלא־מקומו.

התק"ם ידון בפרישה מ„העבודה"

כמה חברים ממרכז התק"ם מתכוונים להעלות בישיבה הקרובה של מרכז התנועה המתקיים ב־3 בספטמבר את עניין המשך השותפות עם מפלגת העבודה, לאור אי־התייצבותה המפורשת מאחורי ההתיישבות העובדת במאבקה נגד נשך הריבית. נודע, כי קבוצה גדולה של חברי מרכז התק"ם, בעיקר מקיבוצי הצפון, סבורים שהגיעה העת שחברי התק"ם יקדישו מחשבה להכרח לפרוש ממפלגת העבודה, בהתחשב בעובדה ששמעון פרס מנהיג המפלגה, עדיין לא הקדיש זמן לטפל בבעיית החקלאות למרות הבטחותיו בעבר. קבוצה גדולה של חברי מרכז תק"ם מהצפון מטילה גם ביקורת על שרים אחרים ממפלגת העבודה ביניהם חברי קיבוצים שאינם מתייצבים במלוא המשקל בתביעה ממשרד האוצר למתן מיידית את כל ההסכמים עם ההתיישבות העובדת.

בצומת „גולני" ובצומת צמח עברה הפגנת החקלאים בשקט וללא בעיות מיוחדות. הכלים החקלאיים שהובטחו, לא הובאו והתנועה כמעט לא שובשה. כ־200 איש התקבצו בצומת גולני ובמשך כשעה וחצי הם הלכו הלוך וחזור באיטיות רבה. כמו כן חולקו לנהגים שנקלעו לצומת דפי הסבר על סיבות ההפגנה ודרישות ציבור החקלאים לפריסת החובות והחזר כספי הריבית. מ' גורפינקל ראש המועצה האזורית גליל תחתון הביע שביעות רצון בסיכום צעדי המחאה: „העיקר שלא הגענו לעימות עם המשטרה ולעומת זה, הגענו היטב לתקשורת". יהודה וולמן מראשי המאבק הוסיף כי זה אקט סמלי בלבד ואם לא יעזור — יוחרפו הצעדים. בצומת התקבצו כ־250 איש, מכל משק האיזור כולל הביקעה ורמת הגולן. בשעה 6:45 בבוקר נחסם הצומת על־ידי טרקטור תנין מחמת גדר וכת יענה מחוות היענים של קיבוץ האון ונישאו כרזות הקוראות לשר נסים שלא לטמון את הראש בחול. ההפגנה עצמה עברה בשקט וללא אירועים מיוחדים.

בקיבוצים רבים בעמק הישמעה ביקורת על חסימת הצמתים והועלתה הדרישה להפגין מול בית מפלגת העבודה ברחוב הירקון 110 ומול בתי השרים פרס ונסים וראש הממשלה שמיר. המארגנים הבטיחו ש„גם זה יבוא".

ההסתדרות הציונית תשחזר מבצע אקסודוס

מחשב ישדך צעירים וצעירות יהודים בעולם

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

200 צעירות וצעירים יהודים מחו"ל יפליגו ביום שני, 28 בספטמבר מנמל חיפה בספינת סמינר כאשר מעפילי אקסודוס מלפני 40 שנה מלווים אותם ומשחזרים את מאבק עולי אקסודוס, כדי להביא את הנושא לתודעת הדור הצעיר.

ראש המחלקה לדור ההמשך ולהתנדבות בהסתדרות הציונית, אליעזר שפר, מסר עוד על שני פרויקטים ביוזמת המחלקה: מרכז ועיצוב כפר לאמנים יהודים בתל־אור, ליד ירושלים, ומפעל יהודי עולמי להיכרות הדדית בין צעירים וצעירות יהודים לצורך העמקת הקשרים ונישואים, באמצעות מרכז מידע עולמי ממוחשב.

הפעילות בקרב המתנדבים מבוצעת על־ידי „התנועה הצעירה", עימה נמנים אקדמאים ובעלי מקצועות חופשיים המשמשים ושישה מרכזים ברחבי העולם. הפעילות מתבצעת על טהרת ההתנדבות, בלי תיווך שליחים.

● פעולה נמרצת ומהירה של מכבי־האש ושוטרי לשכת התנועה במרחב השרון מנעה אתמול אסון בדליפת אמוניאק. גז רעיל ממכיל על משאית.

קרן הביטוח והפנסיה של פועלי הבנין ועבודות ציבוריות אגודה שיתופית בע"מ

מאזן

ליום 31 בדצמבר 1986

	1986 שקל חדש	1985 שקל חדש
נכסים		
השקעות מוכרות:		
בטוחות	27,579,898	19,065,570
מקרקעין שנרכשו לפני 29.8.57 בניכוי פחת	254	259
	27,580,152	19,065,829
השקעות אחרות:		
בטוחות	583,578	235,692
הפקדות	1,399,084	1,821,148
מקרקעין בעלות, בניכוי פחת שנצבר	1,057,236	281,490
	3,039,898	2,338,330
רכוש קבוע:		
ציוד, רהוט, כלי־רכב ומלאי משרדי בעלות בניכוי פחת שנצבר	48,672	59,317
הלוואות לחברים:		
באמצעות בנקים	168,018	87,974
במישרין	342,094	302,059
	510,112	390,033
רכוש שוטף:		
תעודות פקדון סחירות והפקדה בכוסר כספי	17,465,679	14,771,248
מעסיקים בחשבון פתוח ושטרות לקבל	2,741,736	2,042,663
חייבי ריבית והצמדה	9,311,998	8,103,227
חייבים אחרים	764,157	485,388
בנקים, חשבונות עו"ש	268,659	147,371
מזומנים בקופה	--	161
	30,552,229	25,550,058
סה"כ לפני שערוך	61,731,063	47,403,567
הפרשי שערוך	814,974,966	726,832,484
	876,706,029	774,236,051

	1986 שקל חדש	1985 שקל חדש
הון והתחייבויות		
הון פנסיוני:		
התחייבות אקטוארית למקבלי פנסיה	1,020,000,000	733,000,000
התחייבות לאחרים (גרעון)	(247,577,117)	(49,829,409)
קרן פנסיה – סך הכל	772,422,883	683,170,591
עתודה פנסיונית	9,859,159	5,840,373
קרן נכות מקצועית ושיקום	81,801,482	75,321,747
קרן שמורה	10,000	10,000
יתרה בלתי מיועדת	100	100
	864,093,624	764,342,811
קרנות הדדיות וסוציאליות:	4,115,294	4,778,443
תקבולים לפני זיכוי אישי:	--	1,881
התחייבויות שוטפות:	8,497,111	5,112,916
	876,706,029	774,216,051

דו"ח הכנסות והוצאות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986

	1986 שקל חדש	1985 שקל חדש
הכנסות		
ריבית נטו, הצמדה לריבית, דיבידנד והכנסות שוטפות אחרות	48,174,822	37,066,942
רווחי הון והפרשי הצמדה שמומשו	49,047,436	32,342,094
הפרשי שיערוך	88,142,481	468,178,597
הכנסות אחרות	611,023	363,821
	185,975,762	537,951,454

	1986 שקל חדש	1985 שקל חדש
הוצאות		
הוצאות שוטפות	6,738,630	4,277,621
הוצאות הנהלה אחרות	71,588	41,845
הפחתות	5,863	1,641
מכלול הוצאות מינהל	6,816,081	4,321,107
עודף הכנסות מועבר ליעור העודפים	179,159,681	533,630,347
	185,975,762	537,951,454

חשבון קרן פנסיה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986

	1986 שקל חדש	1985 שקל חדש
משיכות		
תשלומי גימלאות	81,505,779	38,091,465
לקופות גמל אחרות	54,928	87,622
החזרים לעמיתים שפרשו	11,793,816	6,422,020
לביטוח חיים	87,566	88,797
יתרת הקרן לסוף השנה:	772,422,883	683,170,591
	865,864,972	727,860,495

	1986 שקל חדש	1985 שקל חדש
הפקדות		
יתרת הקרן לתחילת השנה	683,170,591	240,395,152
דמי גמולים ממעסיקים ועובדים (*)	21,285,945	15,500,165
מעורפים	82,542,730	57,605,020
העברה מקרנות אחרות	607,904	244,770
השתתפות מעבידים בפרישה מוקדמת מהפרשי שיערוך	560,780	388,750
	77,697,022	413,726,638
	865,864,972	727,860,495

(*) כולל מקדמה על חשבון פרישה מוקדמת של חברי הקרן.

שלמה דהן – יו"ר ההנהלה אברהם צלח – מנהל כללי

הניאו־נאצים נוהרים לעיירה בה ייקבר מחרתיים רודולף הס

וונזידל, גרמניה המערבית. — 200 ניאו־נאצים כבר הגיעו לעיירה וונזידל, לקראת קבורתו של רודולף הס, סגנו של היטלר, ביום ד' ואחרים נמצאים בדרכם — מסרה המשטרה.

שומרי־גבול צבאיים־למחצה מאיישים מעת לעת מחסומי־דרכים סביב העיירה השקטה, הנמצאת בקרבת גבול צ'כוסלובקיה. מסוקים של המשטרה חגים ממעל.

ביומים האחרונים, נעצרו באזור 88 ניאו־נאצים. אתמול עמדו להעמיד 54 מהם למשפט, אך מצפים כי רובם ישוחררו. אמר דובר המשטרה.

הוא ציין, כי גבר, שחבש מסכה שחורה כאשר ניאו־נאצים פרצו בשבת לתוך בית־הקברות, כשהם מצדיעים במועל־יד היטלרי וצועקים „נקמה להס", יוחזק בכלא.

שלטונות המשפט אסרו אתמול את כל האסיפות תחת כיפת־השמיים בוונזידל וסביבתה. העיכוב בקבורתו של המנהיג הנאצי האחרון נגרם לפי דרישת בנו, וולף־רודיגר, לשם ניתוח שני לאחר המוות. הוא אמר, כי הוא מפקפק בהודעות של בעלות־הברית, כי הס התאבד.

ניאו־נאצים ניצלו את הספקות של הבן ושל פרקליט המשפחה, אלפרד זיידל, וטוענים, כי הס נרצח בכלא שפאנדאו.

גרהארד גורדן, ראש שירות הבטחון הפנימי, אמר בטלוויזיה, כי משרדו חושש מגל של התקפות טרור ניאו־נאציות, והוא נוקט באמצעי זהירות קפדניים.

בית־הקברות בעיירה וונזידל נהפך למעשה למוגן ביותר בעולם. כמה מאות שוטרים ושומרי־גבול, כולל תגבורת מערים רחוקות, עורכים סיורים בלתי־פוסקים ברחבי האזור, בצפון באוואריה. נמסר, כי קבוצות של ניאו־נאצים מהולנד ומבריטניה נמצאות בדרכן לבאוואריה.

בית־הקברות נסגר לפני כל אדם, להוציא תושבים מקומיים, המבקשים לטפל בפרחים המקשטים את הקברים.

וולף־רודיגר הכחיש בטלפון ידיעה שפורסמה אתמול בעתון „בילד אם זונטאג", לפיה סירבו השלטונות להתיר נגינת מארש־אבל של ואגנר, מתוך „דמדומי האלים", ואת ה„דויטשלנד־ליד", בטקס הקבורה. הפיסקה הראשונה של הימנון זה, המתחילה במלים „גרמניה, גרמניה מעל לכל", נגנזה לאחר תבוסת גרמניה הנאצית.

„לאבי לא היו בקשות כלשהן לגבי המוסיקה בהלוויתו," אמר בנו של הס.

„בילד אם זונטאג" פירסם מה שהגדיר כצוואתו האחרונה של הס, פתק בכתב־יד, שנכתב בכלא שפאנדאו ב־16 במארס 1982. בפתק ציין הס, כי אם יהיה חולה מאוד, אין הוא מעוניין בטיפול נמרץ להארכת החיים, אלא „יש לאפשר לטבע לפעול, כרצון האל."

הס כתב גם, כי אין הוא רוצה בשריפת אפרו, אלא בלוויה שקטה בבית־הקברות של וונזידל.

סוכנות הידיעות הצרפתית מוסרת, כי שוטרים השתלטו על בנייני העירייה, הנמצאים כמה מטרים מבית־הקברות, והם עוקבים יומם ולילה, במצלמות־וידיאו, אחר התנועה בסביבה.

במרחק כמה מאות מטרים מאחוזת הקבר של משפחת הס, נמצאת מצבה מוסתרת על־ידי שיחים, ועליה הכתובת: „לזכור קורבנות הפאשיזם". תושב, שהיה בן 15 באותה תקופה, סיפר, כי „בשנת 1945, העבירו הנאצים אסירים ממחנה הריכוז בוכנוואלד למחנה פלוסנבורג, 70 ק"מ מוונזידל. 30 מביניהם מתו בדרך מאפיסת־כוחות. באמצעות מצבה זו, מבקש הכפר שלנו לכבד את זכרם."

רבים מהתושבים מודאגים בעיקר לגבי העתיד. „כיום, בית־הקברות מוגן, אך מה יהיה אחרי הלוויה? מי יודע איזה אורחים יבואו?" השומר של בית־הקברות, וילהלם קורסטדורזר, בן 53, חושש שקנאים יגנבו את גופתו של הס. (עי"ר, ע"ס)

סקרנים מציצים מעל חומה אל בית־הקברות בעיירה הבאווארית וונזידל (צילום: איי. פי.)

כיפות־מחאה על ראשי המוסיקאים צוקרמן ונייקרוג – במחאה נגד ואלדהיים

זאלצבורג, אוסטריה. — שני מוסיקאים מפורסמים חבשו במוצאי־שבת כיפות, במהלך קונצרט במסגרת פסטיבל זאלצבורג, והצהירו, כי הדבר מיועד לשמש מחוות של מחאה נגד נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים.

הכנר פנחס צוקרמן והפנסתרן־המלחין מארק נייקרוג לא השמיעו הצהרה על הבמה, אך מסרו בהפסקה לכתב „רויטר", כי בדרך־כלל אין הם חובשים כיפה בשעת הופעותיהם.

„אך בדרך־כלל אין אנו מופיעים במדינה שיש לה נשיא, שהוא די חשוד כדי שלא יתירו לו להכנס לארצי", אמר נייקרוג, יליד ניו־יורק.

צוקרמן, יליד־ישראל, הסביר את החלטתו לחבוש כיפה, באומרו: „אין זו הצהרה פוליטית, אלא הרגשה פנימית, כי אני חייב לדבר. אני חובש את הכיפה כסמל של העם היהודי".

ואלדהיים פתח את פסטיבל זאלצבורג ה־65 בסוף יולי, בנאום שבו הכריז, כי אין לו מה לחשוש מפני אנשים המחפשים את האמת על אורות עברו.

מסמכי ארכיון ב„סאנדי טיימס":

חיל־האויר הבריטי תיכנן לחטוף את היטלר

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — „סאנדיי טיימס" הלונדוני פירסם אתמול תוכנית מוזרה של חיל־האוויר הבריטי לחטוף את היטלר, בשנת 1941, לאחר שאנשי מודיעין טענו, כי טייסו האישי של הפיהרר מוכן לערוק.

העתון מבסס את הסיפור על מסמכים שנמצאו בארכיון הלאומי, ואשר למרות שהפסיקו להיות סודיים בשנת 1972 והועברו לארכיון הפתוח לציבור, נשמטו מעינם של ההיסטוריונים.

ממסמכים אלה, הכוללים מכתבים של מפקדי חיל־האוויר הבריטי באותה תקופה, מסתבר, כי במשך כשלושה חודשים, העמידו שלטונות חיל־האוויר הבריטי, בגיבוי משרד החוץ, את שדה־התעופה לימפטן, ליד פולקסטון, במצב־הכן, כשהם ממתינים לטייס האנס באור שינחת שם יחד עם היטלר. התוכנית היתה להעביר את היטלר במכונית „פורד" למטה חיל־האוויר בלונדון.

„פורד" ו־2 אופנועים

באחד המכתבים שנמצאו, מן ה־21 בפברואר 1941, אשר סיווגו היה „סודי ביותר", כותב סר ארתור הריס, שהיה מפקד חיל־האוויר: „לא אכנס לפרטים באשר לצעדים שנקטנו במטרה לבדוק את הסיפור, שנראה דמיוני, אבל, להוציא פרט אחד או שניים, הוא נראה נכון".

למרות שהתוכנית נראית אבסורדית לגמרי, נראה מהמסמכים שנמצאו, כי בזמנו, התייחסו אליה אנשי חיל־האוויר ברצינות, והחל בסוף פברואר 1941 ועד סוף מאי, כאשר רודולף הס, סגנו של היטלר, נחת בסקוטלנד, העמידו אנשי חיל־האוויר את שדה־התעופה במצב־הכן, בתקווה לנחיתתו של היטלר.

ב־18 במרס 1941, היה הריס כל כך נלהב מאפשרות חטיפתו של היטלר, שהוא שלח את מכונית ה„פורד", עם נהג ושני אופנועים מלווים, לשדה־התעופה.

צ'רצ'יל לא ידע

„סאנדיי טיימס" מציין, כי חיל־האוויר לא הודיע על התוכנית לווינסטון צ'רצ'יל או למשרד המלחמה. סגן שר החוץ באותו זמן, סר אלכסנדר קדוגן, היה היחיד שידע על כך.

אבל, כידוע, באוור לא הגיע מעולם, לצערם של אנשי חיל־האוויר הבריטי. מהמסמכים שנמצאו לא ניתן למצוא כל הסבר לכך, אך היסטוריונים מעריכים, כי מעולם לא היה סיכוי, שבאוור, שהיה ידוע כנאצי נאמן, יבגוד ב„פיהרר" שלו.

ההשראה לרעיון החטיפה באה מבולגרי ששמו קירוף, שטען, כי הוא חתנו של באוור. היה זה קירוף, אשר בדצמבר 1940 פנה אל אלכסנדר רוס, שהיה הנספח הצבאי הבריטי בסופיה, והציע את העיסקה עם באוור. הוא טען, כי באוור התפכח מהאשליות שהיו לו על היטלר, איבד במלחמה שני אחים והשתוקק לסייע לשלום בעולם על־ידי חטיפת היטלר לבריטניה.

„ישראל מפתחת ראש־נפץ גרעיני לטיל שיוכל לפגוע בבירות ערביות"

לונדון. — השבועון הבריטי „אובזרוור" כתב אתמול, כי ישראל מפתחת ראש־נפץ גרעיני לטיל המסוגל לפגוע בבירות ערביות.

השבועון, המסתמך על מקורות ביון בוושינגטון, טוען, כי ראש־הנפץ נועד לטיל „יריחו־2", שבקיומו לא הודתה ישראל מעולם.

„אובזרוור" טוען, כי פיתוח ראש־הנפץ מתבצע באמצעות מחשבים. המחשבים את התכונות של פיצוצים גרעיניים, ובכך נמנע הצורך לפוצץ ראש־נפץ ניסויי. (עי"ר)

גם „מטוס־הקרב" האירופי עלה על שרטון התקציב

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — בעוד שבישראל נמשכים חילוקי־הדעות בנושא פיתוח ה„לביא", נמסר השבוע בלונדון, כי בעיות מסוג דומה עומדות לפני מ"ג אירופה: פיתוחו של מטוס־הקרב האירופי, שהיה צריך לעלות בעת־ ת מיליארד לירות שטרלינג, יתעכב ככל הנראה בשל בעיות תקציביות.

גורמים במשרד ההגנה הבריטי הודו, כי עיכוב זה נובע מ„בעיות כספיות קריטיות" בבריטניה ובגרמניה המערבית: פיתוחו של המטוס היה אמור להתחיל החודש בהיקף מלא, אבל, לדברי כתב „סאנדיי טלגרף", נדחה בשל העובדה, שארבע המדינות המעורבות בפיתוח, בריטניה, גרמניה המערבית, איטליה וספרד, טרם התחייבו על מספר המטוסים הדרוש לחילות־האוויר־שלהן, נוסף לחילוקי־דעות באשר לתיכנון עצמו.

המחיר יוכפל

מסתבר, שההערכות באשר למחירו של מטוס־הקרב האירופי נמוכות בהרבה ממחיר המטוס כאשר יסתיים הייצור, בשנת 1995. חיל־האוויר הבריטי עומד על כך, שדרושים לו 260 מטוסים, על־מנת להחליף את מטוסי־הקרב מסוג „פאנטום" ומטוסי המתקפה מסוג „יגואר". לפי הערכות קיימות, רכישת המטוסים הדרושים תעלה למשרד ההגנה הבריטי כ־6.5 מיליארד לירות שטרלינג, אך משקיפים סבורים, כי עד למועד המתוכנן להכנסתו של צי המטוסים החדש לשירות, יוכפל המחיר.

שרים בבריטניה הביעו חשש, כי למרות „הצורך האמיתי במטוס־הקרב האירופי", לא תהיה אפשרות לרכוש אותו במסגרת התקציב של משרד ההגנה, „בלי שזה יגרום לקיצוצים משמעותיים בתוכניות אחרות לרכישת ציוד."

„סאנדיי טלגרף" מציין, כי יש חוכמות שהתעשיה האווירית הבריטית עודדה את חיל־האוויר הבריטי לדרוש מספר גדול של מטוסים, שיבטיחו לבריטניה חלק משמעותי בייצור של כ־800 מטוסי־קרב. הוא מוסיף, כי למרות שלפי העמדה הרשמית של משרד ההגנה, ניתן לממן את הפרוייקט כולו מתקציב המשרד, הודו גורמים בכירים ושרים בשיחות פרטיות, כי במתכונת הנוכחית, לא יוכלו להרשות לעצמם את הפרוייקט.

אותם הגורמים ציינו, כי משרדי ההגנה והאוצר עדיין שוקלים את האפשרויות למימון הפרוייקט, וכן את מספר המטוסים שיוכלו להרשות לעצמם למעשה.

מחפשים חלופות

גרמניה המערבית צופה גם היא ירידה בתקציב הבטחון שלה, דבר המעורר חשש בלב משקיפים בריטיים, כי יש בכך משום איום ממשי על עתידו של מטוס־הקרב האירופי.

בבון נשמעים קולות רבים נגד הפרוייקט, ובעד חיפוש חלופה זולה יותר, למרות תמיכתו של חיל־האוויר הגרמני בפרוייקט.

מרחב־נשימה

„סאנדיי טלגרף" מצטט גורם רשמי בכיר בבריטניה, שאמר בסוף השבוע, כי „הבעיות הכספיות של גרמניה נותנות לבריטניה מרחב־נשימה להחליט איך לממן את מטוס־הקרב האירופי, וכמה מטוסים יהיה ניתן לרכוש בשביל חיל־האוויר המלכותי".

„נאמר לנו על־ידי עמיתינו הגרמניים", הוסיף, „שהם זקוקים ליותר זמן לפני שיוכלו לתמוך בפיתוח בהיקף מלא, ואנחנו שמחים לתת להם זמן זה."

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 19.8.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל המטבעות	1	—	—	1.6721	1.6929	1.6829
דולר אמריקני	1	1.57	1.64	1.6040	1.6240	1.6146
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8704	0.8813	0.8754
לירה סטרלינג	1	2.53	2.65	2.5792	2.6114	2.5998
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2605	0.2637	0.2620
ין יפני	100	1.08	1.13	1.1024	1.1161	1.1085
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7725	0.7821	0.7768
פרנק שווייצרי	1	1.03	1.08	1.0480	1.0611	1.0563
כתר שבדי	1	0.24	0.26	0.2493	0.2524	0.2507
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2378	0.2408	0.2394
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2263	0.2291	0.2277
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3591	0.3636	0.3617
דולר קנדי	1	1.18	1.24	1.2048	1.2198	1.2127
דולר אוסטרלי	1	1.10	1.18	1.1368	1.1510	1.1492
ראנד דר' אפריקני	1	0.46	0.78	0.7748	0.7845	0.7799
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4183	0.4235	0.4212
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.27	1.2386	1.2541	1.2444
לירה איטלקית	1,000	1.18	1.25	1.2028	1.2178	1.2079

קיבוץ רבדים

מודיע:

החל מהיום, 24.8.87,

אזור החיוג מתחלף ל־08 – צומת איילון

כמו־כן צריך להוסיף את הספרה 5 לפני המספרים הקיימים

מספרי הטלפון בשירות לילה:

מרכזיה.................08-591063

ביתן שמירה................08-596490

בית תינוקות..............08-591340

08-592335

חדר האוכל.............08-591528

לימוד נהיגה..............08-591711

„ספירים"...............08-592676

„רהב"...............08-594212

ריכוז משק...............08-591820

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

מרחב מקומי

קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת בנין בן שני אגפים, קדמי בן שלוש קומות מעל קומת עמודים ויציאה לגג ואחורי בן ארבע קומות מעל קומת עמודים ויציאה לגג ברח' ההגנה 54 קרית מוצקין גוש 10430 חלקה 452.

מהות הסטיה:

1. הקלה של קומה אחת ממספר הקומות המותר.
2. הקלה בגובה מבני היציאות לגג.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הוועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

לחברינו

נעמי ואליעזר רונן ולזוג הצעיר

איל ויעל

מיטב האיחולים לנשואיכם

בית „על המשמר"

על היום
24.8.87

גרורה ונסחפת בתלם

אי־אפשר לקחת ממפלגת העבודה את העובדה, שהיא זו שחילצה את העם ממחדל מלחמת לבנון, שהמיט עלינו הליכוד ■ אולם גם מנהיגי „מפלגת האור" לא יכולים להתכחש לעובדה, כי גם מפלגתם שגתה בשעת המבחן, בכך שנפלה למלכודת הפתאים של בגין ושרון, והעניקה למלחמה את ברכת־הדרך

מאת נפתלי בן־משה

צועקים מנהיגי מפלגת העבודה הרוצים להשתחרר מלפיתתו של אריק שרון, בטענה שהם היו נגד המלחמה תיומה והמתוכננת בלבנון („המלחמה המתוכננת ביותר") ושאף הזהירו בסניה, לא פעם, לפני פריצתה.

הם גם צודקים בטענתם, שהם התייצבו נגד המשך המלחמה בלבנון, ברגע שהחלה לחרוג מייעדה המוצהר והתגלגלה ממה שכונה „מבצע שלום הגליל" למלחמת לבנון. הכל נכון. מפלגת העבודה צדקה לפני ואחרי, אך היא שגתה קשות בשעת המיבחן הקריטית ביותר, ומשגיאה זו לא במהרה תינקה.

מפלגת העבודה שגתה קשות בנופלה (כמעט מתוך רצון) לתוך מלכודת הפתאים של בגין ושרון. ברגע שפרצה המלחמה, שינתה מפלגת העבודה את עמדתה מתנגדות למלחמה לתמיכה בה, ואף הצביעה בעדה והעניקה לה את ברכת הדרך. מלחמה, ששוללים אותה לפני פריצתה, לא הופכת להיות מוצדקת עם פריצתה. ומה שהוצג לפני המלחמה כיוזמה מלחמתית, הרפתקנית והרת סכנות, אי־אפשר להציג לאחר מכן כפעולת התגוננות הכרחית ובלתי־נמנעת.

רבין, פרס, בר־לב וגור — אילו רק רצו — לא היו צריכים לטרוח הרבה, כדי לחמוק מן המלכודת שטמנו לרגלם קברניטי מלחמת לבנון. הכל היה גלוי ופרוש לנגד עיניהם. שרון ובגין לא הסתירו דבר וגילו לעם ולעולם את כל האמת על תוכניותיהם המפליגות, זמן רב לפני המלחמה. צבת בצבת עשוייה ומהלך צבאי אחר מכתיב מהלך צבאי אחר, וכולם יחד גזורים מאותה דוקטרינה צבאית ומדינית — עליה הכריז בגין עוד בשנת־1981 — בדבר מלחמת השמד פרמננטית וטוטאלית נגד אש"ף. דוקטרינה הגורסת, שצריך ואפשר לטהר את לבנון מאש"ף, שצריך ואפשר לפתור את הבעיה הפלשתינית בכוח החרב.

אם צריך לעקור את אש"ף מלבנון, הרי אי־אפשר להסתפק בטיהור רצועה של 40 קילומטר, אלא יש הכרח להרחיק לכת עד לביירות, לאגוף את הצבא הסורי הנותן מחסה למחבלים, ולנתקו מביירות — והעיקר צריך להיכנס לתוך ביירות, כדי לעקור מתוכה את המחבלים שנמלטו אליה, ולהרוס את בסיסי אש"ף ואת מפקדותיו, המרוכזים בביירות. ואם רוצים להבטיח את פירות הניצחון, שאש"ף לא יקום ולא ישוקם מחדש, כגורם פוליטי וצבאי בלבנון, לאחר נסיגת צה"ל — יש הכרח להשליט סדר חדש בלבנון ולכונן בה ממשלה פרו־ישראלית יציבה, שליטה וחזקה, שתסייע לישראל ותסתייע בה.

לאבד אהדת הציבור

זו כל תורת מלחמת לבנון על רגל אחת, והיא לא היתה בגדר סוד או נעלם בפני פרס, רבין, בר־לב וגור. הם ידעו גם ידעו. אלא שמפלגת העבודה נסחפה ברגישה הפאטריוטית, שאחזה בציבור, עם ההתקדמות המהירה והמנצחת של צה"ל בימיה הראשונים של המלחמה. כשהתותחים רועמים לא מתווכחים, ובמיוחד לא מתווכחים עם מלחמה פופולארית ומנצחת. כך נסחפה מפלגת העבודה להתייצב לימין המלחמה, גם מתוך הנחה שמי שיתייצב נגדה עלול לאבד את אהדת הציבור.

פרס: בין חושך

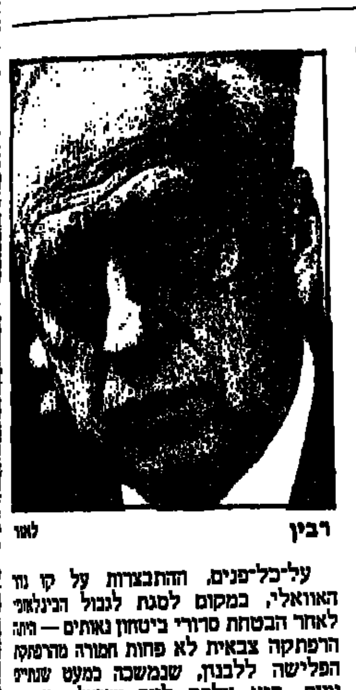
רבין: לאור

גם מאוחר יותר, לאחר שמפלגת העבודה התאוששה מן ההלם והחלה למתוח ביקורת על מהלכי המלחמה ועל חריגותה מיעדיה המוצהרים, לא הפסיקו נציגיה הבכירים את מעורבותם המיבצעית במלחמה, ואף הרעיפו עצות טקטיות כיצד לנהלה. אופוזיציה לחוד ועצות לחוד. עמדתה הפאטריוטית לא עמדה לה למפלגת העבודה. ברגע בו החלה מפלגת העבודה — אומנם בהיסוס — למתוח ביקורת על מהלכי המלחמה, לא היסס הליכוד להאשימה בגישה לא פאטריוטית, בתקיעת סכין בגב האומה הלוחמת ובזריעת מבוכה ודמורליזציה בעם ובשורות הצבא.

גם צה"ל לא יעזוב

המחדל השני של מפלגת העבודה היה בעת נסיגת צה"ל מביירות — בקיץ 1983 — והתבצרותו בקו נהר האוואלי. זו היתה הפעם הראשונה, שממשלת ישראל הודיעה בעצם על כוונתה להישאר בלבנון ועל הפיכת נהר האוואלי לגבול הביטחון של ישראל. למרות שממשלת בגין השיגה, באותה עת, את כל היעדים, שהיא הציבה לעצמה בלבנון — המחבלים גורשו מדרום לבנון ומביירות, הצבא הסורי הוכה, הוקם כוח רב־לאומי, נחתם הסכם לאי־לוחמה עם ממשלת לבנון — היא לא הוציאה את צה"ל מלבנון והיא נימקה את ההתבצרות בקו נהר האוואלי ואת אי־נסיגת צה"ל לגבול הבינלאומי בכך, שכל עוד הצבא הסורי אינו עוזב את לבנון, גם צה"ל לא יעזוב.

על־כל־פנים, ההתבצרות על קו נהר האוואלי, במקום לסגת לגבול הבינלאומי לאחר הבטחת סדורי ביטחון נאותים — היתה הרפתקה צבאית לא פחות חמורה מהרפתקת הפלישה ללבנון, שנמשכה כמעט שנתיים ימים. היא עלתה לעם ישראל בקורבנות מרובים, קוממה נגדנו את האוכלוסיה השיעית, שהיתה עד אז שקטה בדרך־כלל, כירסמה קשות במורל הצבאי והציבורי בארץ, שנפשו נקעה מהקזת הדם הממושכת ומהתבוססות צה"ל בביצה הטובענית וחסרת הטעם והתוחלת. והטילה נטל כספי כבד מנשוא על המשק הישראלי, החולה והשקוע בקרחת איפלציונית.

אי־אפשר להצדיק

אך מפלגת העבודה כמפלגה וכאופוזיציה ראשית נראתה כאילו השלימה עם העובדה. היא לא התגייסה בימים ההם למערכה ציבורית רצינית ועקיפה נגד ההתחפרות וההתבצרות בקו נהר האוואלי ובעד נסיגת צה"ל מלבנון, והיא השאירה מלאכה זו למפלגות השמאל הקטנות ולקבוצות חוץ פרלמנטריות.

אלו הן עובדות, שאי־אפשר להצדיק בדברי פלפול ובהתחכמות לשונית. במקום להוביל, נגררה מפלגת העבודה אחרי המאורעות.

נכון, בגין ושרון המיטו עלינו את אסון לבנון, ופרס ורבין הם אלה, שחילצו אותנו מצרה צרורה זו. מבחינה זו, ההבדל בין הליכוד לבין מפלגת העבודה הוא כהבדל בין חושך לאור. אך למרות ההבדל — פרשת מלחמת לבנון לא תירשם כפרק מזהיר בתולדות מפלגת העבודה.

על הפרץ

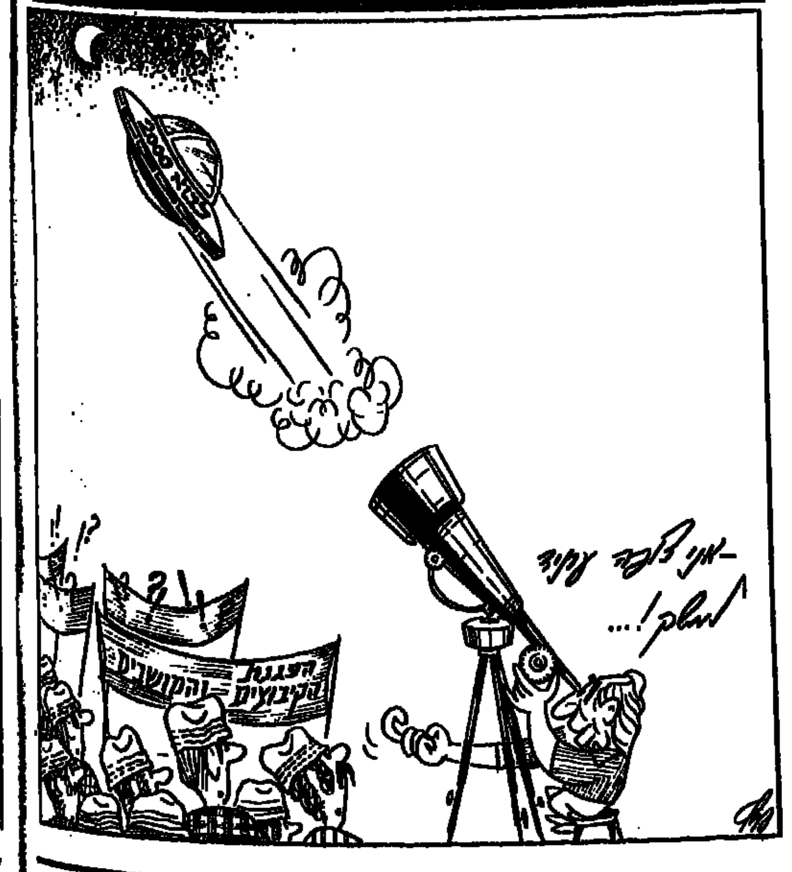

מכתבים לידיד

שר שווה מאפרה

גדעון פת. שהציבור יחסוך

נפתלי היקר,

כמדי חודש אני מבקר אצל הספר השכונתי וכרגיל מתפתחת שיחה. האיש עובד בגפו במספרה הקטנה שלו, שבה שני כסאות — באחד הוא מושיב את הקליינט והשני מיועד ל„הבא בתור". אין לו עבודה רבה, ולרוב אני מוצא אותו יושב וממתין לאורח מזדמן, המבקש להסתפר.

את שעות הפנאי הרבות הוא מעביר בקריאת עיתונים והקשבה רצופה לתוכניות הרדיו, ובמיוחד למהדורות החדשות. יש לו מקלט רדיו גדול ממדים, שאותו רכש בראשית שנות החמישים, ואשר לדבריו מביא את אותן החדשות כמו המכשירים המשוכללים של ימינו. „בשביל חדשות כאלה לא כדאי להשקיע במקלט חדש" — הוא אומר, ומיד מסביר למה היום — „הרדיו שלי" שותק.

„תראה אדוני" — אומר לי הספר — „זה ימים רבים אני שומע דיבורים על „הלביא". בהתחלה זה היה מעניין מאוד והיה לי אפילו רושם, כי כל השרים רוצים לשכנע אותי. הם דיברו אלי כאילו יש בידי היכולת והזכות להכריע, אם להמשיך ב„לביא" או להפסיק את ייצורו. והנה מה שקרה לי: כאשר שמעתי את שר הביטחון ושר האוצר נעניתי בראשי לאות הסכמה — הם צודקים, שהרי השניים מופקדים גם על הביטחון וגם על הכלכלה. גם המיספרים שבפיהם, על מאות מיליוני דולרים, החסרים ל„לביא", שכנעו אותי להלוטין. אך מיד לאחר מכן, אני שומע את ראש הממשלה יצחק שמיר, המסביר עד כמה עלינו להיות גאים, שמדינת ישראל מסוגלת לייצר מטוס, ששום מדינה בעולם לא תתחרה בו, אפילו לא ארצות־הברית. זה עושה משהו לאגו שלי. אני אומנם ספר קטן, אבל ניתן לי לפחות להזדקף מתוך גאווה לאומית, ואני שוב מנענע בראשי לאות הסכמה. אבל מיד לאחר מכן הרדיו שלי משמיע את טיעוניהם של ראשי צה"ל, האומרים כי חיל האוויר כלל אינו רוצה במטוס הזה, וכי המשך ההשקעות בייצורו יימנע מצה"ל נשק משוכלל אחר, והדבר יכול לסכן את חיילינו במלחמה הבאה. דברים אלה מפחידים אותי, ואני שוב מנענע בראשי, בהסכמה. אך לאחר שבמשך הימים האחרונים כמה מן השרים שינו את דעתם, חדלתי להבין את העניין. מה הם רוצים ממני לכל הרוחות? בשביל מה בחרתי את הממשלה, אם לא בשביל לקבל החלטות? למה הם אינם מסוגלים להחליט לבדם? אני על כל פנים מפסיק להקשיב להם. מפסיק לנענע בראשי לכאן ולכאן..."

מבולבל לחלוטין

אפשר כמובן, לזלזל במונולוג הזה של הספר, אך בעיניי, האיש שווה לא פחות מאשר „סקר מייצג" של דעת הקהל. הוא אינו מביע את דעתו שלו בלבד, אלא גם את של אלה הבאים למיספרה ומחליפים דעות בענייני דיומא. שהרי האמת היא, כי האזרח מן השורה מבולבל לחלוטין מן הנתונים הסותרים, המובאים על־ידי המתנגדים והמחייבים של הפרוייקט. מאות מיליוני דולרים מושלכים לכל העברים, כאילו לא ניתן לערוך חישוב מוסמך ומדוייק.

באחד השידורים ב„קול ישראל", במסגרת התוכנית „יש שאלות", עם שר המדע גדעון פת, שהוא תומך נלהב של המשך פרוייקט ה„לביא", הציע אחד האזרחים להתחיל את החיסכון למען ה„לביא", בצמצום מספר השרים בממשלה. בשביל מה צריכה מדינה קטנה 24 שרים עם מזכירות, נהגים ולשכות. אולי אפשר להסתפק במחציתם — שאל האיש בתמימות. השר פת, שדקות ספורות לפני־כן הטיף להידוק החגורה על־ידי האזרחים למען המטוס, שיעמיד את ישראל בשורה הראשונה בעולם, דחה את ההצעה בביטול מוחלט. „מה זה ייתן לנו — שאל — לכל היותר זה יכסה את ההשקעה בשביל המאפרות, שבמטוסי ה„לביא".

אני יוצא מתוך הנחה, כי ב„לביא" אחד תותקן מאפרה אחת, (לא חקרתי אם בכלל מותר לעשן במטוס כזה). אך אני סומך על חוות דעתו של גדעון פת, שהוא שר המדע, וכוודאי מתמצא בכל הפריטים של ה„לביא"), כלומר שאם יפוטרו עשרה שרים אפשר יהיה לצייד עשרה מטוסי „לביא" במאפרה, שתהיה בוודאי מתוחכמת מאוד. ובכן שר בממשלה שווה מאפרה אחת — זו הערכה עצמית מעוררת כבוד.

חציית קווים

הממשלה עדיין, אינה מחליטה, מפני ש„אין עדיין רוב" — כטענת שמיר־פרס. אומנם בישיבה אחת היה רוב לביטול הפרוייקט, אך על־פי המומחים לניהול תקין, „הרוב" פירושו רוב התומך בדעתו. וכך התחיל החזיון המבחיל של חציית־הקווים. לפתע מתגלה, כי יגאל הורביץ, המכונה „אין לי", אשר התנגד ברורות ל„לביא", החל לזקוף את קומתו והתיישר עם שמיר ופרס. בוודאי יש לו סיבות טובות לכך. גם שר האוצר לשעבר, יצחק מודעי, אף הוא ממתנגדי הפרוייקט, התחיל „להתלבט", כדי להכשיר את הקרקע לתפנית בדעותיו, וגם הוא מצטרף לתומכים, ואפילו מוכן להשתתף בהסכמה עם פרס בכל הנושאים. „פרט לוועידה הבינלאומית". רשימת ה„פרבייישצ'יקים" (ההגדרה הרוסית „לחוצים את הקווים") מצטרף גם השר שחל, וידו של שמעון פרס עוד נטוייה, להעביר לקואליציה שלו עם שמיר עוד שרים מהמערך.

קיימים הסברים שונים לגבי עמדתו של שמעון פרס. עמדה שבה הוא במיעוט בקרב שרי המערך. איני בא לפסוק מהו המניע האמיתי, אבל הקריאה שלו לממן את ה„לביא" על־ידי „הידוק החגורה" ועל־ידי הורדת רמת החיים, מעוררת ספיקות לגבי דרכו של המערך בתחום הסוציאלי, שהרי פרס יודע היטב, שאת הנטל החדש לא יטיל על בעלי היכולת. מי שיידרש לרדת במשקל יהיו הרזים ולא השמנים, והניסיון מוכיח זאת. את התוכנית הכלכלית ובלימת האינפלציה בנה פרס על שחיקת שכרם של הפועלים. את מה שמכונה „הרפורמה במיסוי" עשה האוצר, אפילו על־פי הצהרותיו, כדי לתת נתח גדול לבעלי ההכנסה הגבוהה, וכמעט אפס לבעלי ההכנסה הבינונית, שלא לדבר על בעלי ההכנסות הנמוכות.

„חציית־תה"

הם אינם רוצים לוותר על ה„לביא" ולכן המציאו כעת פתרון נוסח „חצי־תה חצי־קפה". „הלביא" הנוכחי, שהושקעו בו כבר מיליארדים, לא יגיע לידי תהליך הייצור. צה"ל יצטרך לרכוש עבור שנות ה־90 את מטוסי האף־16 האמריקניים. עד כאן „חצי־תה". אך התעשייה האווירית תמשיך בפיתוח של „לביא" חדש, ה„לביא" של שנות אלפיים. משהו המזכיר את ה„כן" ו„לא".

בשביל מה הפיתוח החדש הזה. בשביל מה ההשקעה הנוספת? אולי כדי שבשנת 2001, תעמוד גם הממשלה, שתכהן אז, בפני הדילמה כן־או־לא „הלביא", או ששוב יחליטו להסתפק בפיתוח נוסף של המטוס, בשביל מאה השנים הנוספות? במלים אחרות, ה„לביא" לצרכי פיתוח בלבד, ולא לשימוש של חיל האוויר?

שלך בידידות
מארק גפן

עולים ויורדים

הוורוד מתנפץ לשחור

זוננשיין, זכרונות רעים

מאת אתי רונאל

חמישים עולים מבריה"מ — שהגיעו לאחרונה — התדפקו על דלתותיה של המשלחת הקונסולרית הסובייטית וביקשו לחזור לבריה"מ. עולים אחרים, ביניהם מפורסמים כמו אסיר ציון לשעבר זכר זוננשיין, ארזו חפציהם לארה"ב. מה הם הגורמים, שהביאו אותם לעזיבת הארץ שרבים מהם נאבקו שנים כדי לעלות אליה? פליקס קושניר, פעיל ומסורב עליה לשעבר, שלוש וחצי שנים בארץ, מנסה להסביר:

„העולים שציפו לעלייה במשך שנים רבות, בייחוד הסירובניקים שביניהם, בנו להם במשך השנים דימוי ורוד ובלתי־מציאותי של הארץ, מעין אנטי־תיזה לתעמולה הסובייטית, המציגה את ישראל באופן השלילי ביותר שיכול להיות (בעיני בני הנוער בברית־המועצות המילה „ישראל" היא ממש כינוי גנאי). ואז, כשהם מגיעים לארץ, הם מתאכזבים קשות מן המציאות הנגלית לעיניהם (אלה שהשתכנעו מן התעמולה הסובייטית נושרים כבר ביציאתם מבריה"מ). כך מתאכזבים מי שהגיעו עם מוטיבציה יהודית: בבריה"מ אתה חש את ייחודך כיהודי, למרות שאינך יודע כמעט דבר על מהות היהדות ועל תולדותיה. מפני שאתה מזוהה ואף שנוא בשל היותך יהודי. וכשאתה מגיע ארצה, אתה רוצה להבין מהו שמבדיל את היהודים מאומות אחרות ומגלה — בייחוד אם אתה מתגורר מחוץ לירושלים — שזהות יהודית כמעט שאיננה קיימת. שלא לדבר על התיקלויות בין חילוניים וחרדים, המזכירות את היחס האנטישמי כלפי היהודים בבריה"מ. דורי, למשל, סיפר לי שבבריה"מ הוא חדל מלדבר יידיש, מחשש לתגובה עוינת. כשהגיע לישראל, חשב שלפחות כאן יוכל לדבר יידיש בקול רם. אבל, כאשר שוחח עם חבר לעבודה, שמע פתאום מישהו מהעובדים מחקה אותו בצורה מלגלגת, כנראה על רקע עדתי. האיש קיבל „שוק", והתלהבותו מן העלייה לארץ חלפה ופגה. „דברים כאלה" — אומר — „קרו לי בבריה"מ רק עם האנטישמים הכי גרועים."

עוינות

— גם אתה נתקלת בגילויים של עוינות על רקע עדתי?

כל עולה נתקל. אנשים מתייחסים אליך כמין סטראוטיפי בנוסח „וילה, וולבו", או „זלוטובה דיינגובה", בלי להכיר את הנסיבות; מה שסופר כבריה"מ מוצלחת מתקבל כעובדה, ומעורר את התחושה הקיומית בייחוד בקרב בני עדות המזרח, שאנחנו מקבלים הכל על חשבונם. מצד שני יש גם עולים, שמגיעים לכאן עם לא מעט אשליות לגבי רמת החיים ומידת יכולתם להגיע לרמת הכנסה בדומה לארצות המערב. וכשהם מגלים שקשה להם לגמור את החודש, ושהבית והמכונית אינם בהישג יד, הם מתחילים לטפח, בדומה לישראלים רבים, את החלום האמריקני.

— ומה באשר להלם התרבות המוכר את רוב העולים?

בתחילה קיים מחסום השפה. העולים ממשיכים להיזון מן התרבות הרוסית. הם קוראים את הספרים שלא הספיקו לקרוא כשהיו בסירוב, וצופים בשידורי הטלוויזיה הסובייטית, ואז, כשהם מתגברים על מחסום השפה, הם מתאכזבים מרמתם של התיאטרון והקולנוע הישראליים ורואים בהם חיקוי דל של תרבות המערב.

יחס עוין של הסביבה, משבר ערכים ואובדן הזיקה לארץ, הם הגורמים לירידת העולים מברה"מ, שבנו לעצמם דימוי ורוד ובלתי מציאותי — מסביר פליקס קושניר, פעיל ומסורב עלייה לשעבר

„בא לי" ו„נשבר לי"

קיים גם ההיבט התרבותי־חברתי: המזרח־תיכוניות עם הצעקנות, פיצוח הגרעינים ברחוב, העישון במקומות ציבוריים, השפה — אני מוצא את עצמי משתמש בביטויים, המבטאים את המנטליות הישראלית. השונה כל כך מזו של עולי ברה"מ, כמו: „שהוא ישבור את הראש" — שפירושו העברת האחריות למישהו אחר, הזרה בדרך כלל לעולי ברה"מ. או „בא לי" — כי זה „כיף". או לא צריך להתאפק ולהשקיע בהווה כדי לקטוף את הפירות בעתיד. או „נשבר לי" — שהוא תוצאה ישירה מהגישה הזו של „בא לי" ו„כיף לי". וכאן נוצר משבר הערכים, המאפיין בעיקר את העולים שהגיעו לכאן בגלל היותם ציונים: מי שהתרגלו לראות את היהודים כעלית התרבותית והמקצועית של ברה"מ נדהמים לגלות, שהישראלים רחוקים מלהיות „אור לגויים", אלא הפכו לעם ככל העמים, ואולי גרוע מהם. והם רחוקים מאידיאליזם ושואפים רק לעשיית מאקסימום כסף במינימום מאמץ. הוסיפי לזה את הציפייה לתחושת הבית שנמוגה בגלל גילויי גסות הרוח, העויינות, האדישות והניכור כלפי העולים, והעובדה, שגם אחרי 15 שנה בארץ ממשיכים להתייחס אליהם כאל „רוסים", ותביני למה מתקשים העולים להיקלט וחשים כמו נטע זר.

— ומה באשר לשאלה הבלתי־נמנעת — בעיית הביורוקראטיה?

הביורוקראטיה הישראלית דומה לזו הרוסית. רק שתושבי ברה"מ מכירים ויודעים איך להתמודד עם הביורוקראטיה הרוסית, בעוד שהציפייה לקצת יותר מאור פנים מצד פקידי הסוכנות ומשרד הקליטה נתקלת בחוסר כבוד ובחוסר סבלנות, שלא לדבר על הסירבול וחוסר היעילות. הבעייה היא, שהעולים אינם זוכרים שהם באים למדינה המצויה בתהליך של התהוות, ולא לחברה שהכל בה גמור ובנוי, כמו בברה"מ. תחת השלטון הסובייטי התרגלו העולים לגישה של חוסר יוזמה. וכתוצאה מכך הם מצפים לבוא אל המוכן, המבוסס והמוגדר, ואינם מבינים שניתן גם לנסות ולשנות. אבל — בסופו של דבר הסיבות העיקריות לירידת העולים אינן שונות מאלו הגורמות לעזיבת הישראלים: אבדן הזיקה לארץ בגלל חוסר הנכונות והידע מצד המנהיגות הפוליטית לחנך ולכוון לאידיאליזם, יחד עם חוסר האחריות של התקשורת הישראלית, המציגה תמונה שלילית תמידית של המציאות הישראלית. אם בישראל הכל רע, ובאמריקה הכל טוב — אז למה לא לרדת מהארץ? כל אווירת ה„קוטריי" הזאת עוברת לעולים ונותנת — למי שמעוניין בכך — את הצידוק לירידה. יחד עם זאת, צריך להזכיר, כי אחוז הירידה בקרב העולים נמוך ביותר, ורובם התאקלמו והם שבעי רצון. חבל רק שרבים כל כך ביניהם, גם אם אינם יורדים, עודם ממורמרים בגלל מחדלים שאת חלקם, לפחות, ניתן היה לתקן.

אין זכר להבטחות

אסיר ציון לשעבר, מורה לפיזיקה, זכר זוננשיין ורעייתו טטיאנה הגיע ב־23 במרץ השנה, מוינה לישראל. במסיבת עיתונאים בשדה התעופה הכחיש, זוננשיין בתוקף, ששקל הגירה לארה"ב. וכאילו שליח, שהגיע במיוחד (מטעמו של השר ארנס — י.ג.) מן הארץ לוינה, עמיתו יעקב טרחטניצקי, שיכנע אותו לעלות. „באתי מפני שאני יהודי" אמר בתשובה לשאלות.

זוננשיין נאסר בריגה ב־1984, לאחר שוויתר על האזרחות הסובייטית, כדי להגיע לישראל. לפני שחרורו מן הכלא [illegible]

אסיר ציון לשעבר, שהגיע מטעמים ציוניים, ירד לארה"ב מכיוון שהיה מתוסכל מהבטחות לא ממומשות

[illegible]

מכריו. „הוא גם לא הצליח להתקבל ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים".

זוננשיין קיבל מילגה באוניברסיטת אוהיו, שהיא מן הידועות בארה"ב. מה שמאושש את הנחתו של פרופסור אוגורסקי, כי אכן יש יסוד לכך שגורמים במערב מפתים, באורח מגמתי, את האינטליגנציה מקרב יוצאי בריה"מ לרדת, כל שכן כאשר הם חסרים חינוך ציוני, תרבות ושורשים יהודיים.

הסתכם ב־800 יורדים

לפי סקר של ירידת אקדמאים מהארץ, מיספרם של אקדמאים ובעלי המקצועות הטכניים, שירדו, הסתכם בחצי הראשון של שנות ה־80 ב־800, היינו, כל שנה ירדו בממוצע 100 (!) מתוכם, כ־110 אנשי מחשב 20 אנשים, מתחום מדעי הטבע, מתמטיקה — 30 איש, מדעי החברה — 20 איש ומתחום המרצים באקדמיה — 50 איש.

רובם הגדול של היורדים הם בעלי תואר דוקטור. הרוב המכריע הם צעירים בגילאי 30־40. [illegible]

יוסף גלילי

מערבה מכאן, התהילה

מאת יוסף גלילי

הירידה מן הארץ איננה תופעה חדשה בקורות היישוב לפני קום המדינה ולאחריה. היא ארוכה רבדים רבדים. כל שכבת עולים שהגיעה לישראל, מימי הכרזת כורש, דרך הצהרת בלפור, הכרזת העצמאות ומלחמת ששת הימים, רצופה עליות ומורדות. נראה שהנדידה טבועה באופיו של העם היהודי מאז הוגלה מארצו. תופעה זו לא פסחה גם על עולי ברית־המועצות, מאז פתיחת השערים ועלייתם המאסיבית בשנות ה־70 ועד היום.

הסובייטולוג פרופסור מיכאל אגורסקי מציין, כי מבין העולים שהגיעו מבריה"מ בשנות ה־70, אחרי מלחמת ששת הימים, התבססו בארץ במיוחד בעלי מקצועות חופשיים ואקדמאים. מדענים ופרופסורים שנקלטו והתבססו בקרב הסגל האקדמי ניצלו את מעמדם החדש בארץ כקרש קפיצה לירידה למערב, בעיקר לארצות־הברית. שם הסתדרו והשתלבו במערך האקדמאי. פרט ליחידים, שרובם לא היו בעלי מעמד כלשהו בברית־המועצות בתחום התמחותם והמעמד אליו הגיעו בישראל שימש קרש קפיצה לירידתם.

פרופסור אגורסקי סבור כי גורמים אמריקניים ויוצאי בריה"מ בארה"ב פעלו ופיתו, באורח מגמתי, אקדמים שנקלטו והתבססו בישראל.

בין הסיבות לירידה הוא מונה את אי ידיעת עברית או שפות אחרות פרט לרוסית, הגורמת קשיים רבים בארץ ובמערב (בעיקר בוגרים בקרב מדעי הרוח); רבים ירדו מן הארץ בגין נישואים עם בני זוג מחוץ לארץ, שפגשו בישראל; דוגמה לניצול ישראל כקרש קפיצה למערב אפשר לראות בסיפורו של העיתונאי ויקטור פרלמן (כתב גם ב„על המשמר"), שנחשב לציוני מובהק, ייסד ירחון בשפה הרוסית — „אנחנו והזמן". הוא וכל אנשי צוותו קיבלו מלגות ממשרד הקליטה, אולם אף אחד לא נקלט במערכת הירחון. הוא ניצל את העזרה שקיבל מהסוכנות ומוסדות אחרים ובנה מוניטין בין־לאומי ליוצאי בריה"מ במערב. ב־1979 ירד לארצות־הברית והכריז על עצמו כאנטי־ציוני ואנטי־סובייטי. הוא ממשיך להוציא לאור את כתב העת, והינו כיום אחד הגורמים האנטי־ציוניים במערב שמצדיקים את הנשירה".

היא לא יודעת עברית

בין שאר הסיבות מונה פרופ' אגורסקי שורה של „פשיטות רגל יזומות" בקרב יוצאי ברית־המועצות שהיו מעורבים ב„ביזנס של השפה הרוסית", כגון פרסומים, הוצאות לאור, הסכרה ועוד. הללו ירדו והשאירו את החובות בסכומים של רבבות דולרים, לערבים שלהם;

מיכאל אגורסקי: פיתוי מגמתי

מדענים ואקדמאים רבים, ביניהם כאלה שלא היו בעלי מעמד מוכר בבריה"מ, רכשו להם כאן מעמד ששימש קרש לירידה — אומר פרופ' אגורסקי, סובייטולוג

אמנים־ציירים רבים, יוצאי ברה"מ שקבלו בארץ הכרה רשמית, שלא השיגו שם, ירדו למערב ביניהם בורגז'לן, רקוזין, פוטוב, קומר ומלמוד, ולנטינה שפירו ורבים אחרים. רבים ירדו כדי לעבוד בתחנות רדיו מערביות — „ליברטי" במינכן, בי.בי.סי. בלונדון וקול־אמריקה בוושינגטון. הם קיבלו משכורות שמנות מאד ואזרחות אמריקנית (גם במינכן). כדוגמה בולטת ציין פרופסור אגורסקי את אדוארד קוזניצוב. לזכותו ציין, ששמר על אזרחות ישראלית. בין היורדים מוסיקאים רבים, הבולט ביניהם המנצח רודולף ברשאי. ירדו גם שחקני שחמט וספורטאים.

אחת הסיבות שאנשים אלה לא נקלטו בארץ היא אי ידיעת שפות אחרות. הם ממשיכים לעבוד גם עתה בשידורים בשפות אוקראינית, לאטווית, גרוזינית, בשפות של אסיה המרכזית וקווקז.

תופעה מיוחדת היא הירידה בקרב דתיים, כולל בעלי תשובה הנמשכים לברוקלין. ירדו הרבה משפחות מעורבות וכאלה שנפרדו; יש ירידה של בוכרים (יותר) וגרוזינים (פחות). טעות לחשוב שכולם נקלטו טוב במערב. למשפחת וינראוב מחישוב גבעון של גוש אמונים היה עסק עצמאי בישראל, האשה עבדה כמנהלת חשבונות ב„תנובה" והבת זכתה בתחרות יופי. לפתע פתאום ירדו, מכרו את הבית, חיסלו את העסק. הם נמצאים עכשיו בניו־יורק ומצבם קשה מאד. רבים המדענים והאקדמאים המסודרים והמבוססים שירדו, אף כי כולם היו מסודרים בארץ. אחוז הירידה מקרב המוסדות האוניברסיטאיים היה יותר גבוה מאשר בקבוצות אחרות בקרב האינטליגנציה של עולי ברית־המועצות.

מחפשים את המזל

המדאיג בתופעות הירידה הוא, לדעת פרופ' אגורסקי, ירידת צעירים, דור שני שגדל בארץ. בזאת יש להאשים את החברה הישראלית ומוסדות אקדמאיים. הנוהגים לשלוח את בוגריהם המצטיינים להשלים את עבודת הדוקטורט בחוץ־לארץ. הם לא מושרשים בארץ ורובם נשארים שם. לא

(המשך בעמוד 8)

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

הצלב האדום קורא הצילו

בשוויץ, מטוסים מתרסקים, איטלקי נבחר לנשיאות הצלב האדום ומכירת הואליום להרגעה... קטנה

מאת יוסף אלפרן

CORNELIO SOMMAROGA בן 55 וכלכלן במקצועו, נבחר לאחרונה לנשיא הצלב האדום הבינלאומי. סומארוגה הוא הנשיא הי"2 מאז ייסוד הארגון ב־1863. האיש עשה "היסטוריה" בכך שהוא הראשון מבני המיעוט הלשוני האיטלקי, מדרום־שוויץ, שנבחר למשרה הרמה.

רק 6% מתושבי שוויץ הם דוברי איטלקית, ובחירת סומארוגה מהווה ללא־ספק ביטוי נוסף לדמוקרטיה השוויצית.

הבעיה הראשונה איתה מתמודד עתה הנשיא החדש היא בעיה כספית. אם בשנת 1977 הצלב האדום העסיק במרכזו בג'נבה 240 איש ו־350 אחרים בשדה כאשר תקציבו היה 53 מיליון פרנקים שוויצרים (פר"ש), הרי הוא מעסיק היום בג'נבה 600 איש, בשדה — 1600 איש ומתוכם, 1000 מקומיים) ולשם כך נזקק אשתקד ל־334 מיליון פר"ש. הצלב האדום הגיע תוך עשיה להחזקת 39 משלחות ב־80 מדינות, אך התרומות לאירגון שכחו לגדול...

אשתקד ארה"ב היתה התורמת מספר אחת (71 מיליון) ואחריה באו שוויץ (35 מיליון), אנגליה (12 מיליון) ושוודיה (10 מיליון).

בסך הכל, מדינות השוק המשותף תרמו יחד 30 מיליון, בו בזמן שברית"מ לא תרמה אפילו פרנק אחד (!). מדינות קומוניסטיות אחרות תרמו סכומים מצחיקים (בולגריה ויוגוסלביה 10,000 פרנק כל אחת, והונגריה ומזרח גרמניה 5,000 פרנק כל אחת). בראש התורמות באזורנו צעדה סעודיה (3 מיליון), כווית (200,000), בחריין (170,000) וישראל (50,000).

הנשיא הקודם של האירגון, אלכסנדר האי, ביקר במוסקבה זמן מועט לפני שסיים את תפקידו שם פגש את שר החוץ הסובייטי. עתה, מקווים בצלב האדום שהמנהיגות הסובייטית החדשה, תהיה נדיבה יותר כלפי האירגון.

קורנליו סומארוגה. הנשיא החדש

הואליום "מדפרס"

אחת התרופות הידועות ביותר בעולם, ואליום, "מדפרסת" את בעלי המניות של חברת התרופות "LAROCHE-HOFFMAN", מבאזל. בעקבות ירידת המכירות שלו ואליום בארה"ב, במחצית הראשונה של השנה, ההכנסה הכוללת של HOFFMAN-LAROCHE ירדה ב־14.4%. מן המקום הראשון בין התרופות המרגיעות הנמכרות בארה"ב, ואליום ירד למקום הרביעי, ואשתקד מחזור המכירות ירד מ־61.3 מיליון דולר ל־33.6 מיליון.

הסיבה לירידת הפופולריות של הואליום נעוצה בשורת מאמרים שליליים שנכתבו בשנה האחרונה הן בעיתונים רגילים, הן בחוברות מדעיות. הכל הגיעו למסקנה, שלאלו המשתמשים בואליום, ובפרט נשים, קיימת סכנה להתמכרות לה. כמו כן, בדומה למקרה התרופות האנטיביוטיות (כגון פניצלין), מתעורר צורך להגדיל את מנת הואליום הנחוצה כדי להגיע לתוצאה דומה.

נפילת ה־HUNTER ה־25

ריבוי המיקרים של אובדן מטוסים בעת אימונים, מדאיג מאוד את חיל־האויר השוויצי. בתחילת החודש איבד החיל את המטוס החמישי בשנה זו, כאשר בעקבות תקלה במנוע העדיף הטייס לנטוש את המטוס ולצנוח. המטוס, שהתרסק, היה מדגם "HUNTER", הנמצא מזה 30 שנה בשימוש חיל־האויר.

מאז הכנסת המטוס לשרות התרסקו לא פחות מ־25 "האנטרים", ולחיל־האויר השוויצי יש עוד 135 יחידות.

לפני חודשיים מטוס אחר התרסק הוא היה מדגם "TIGER", וגם אז הטייס הצליח להפעיל את כסא המפלט.

מערבה מכאן,

המשך מעמוד 7

ייפלא שכיום אנו פוגשים צעירים ישראלים, יוצאי רוסיה, בוגרי אוניברסיטאות בארץ — בסגל האקדמי במערב, רובם בארצות־הברית, בין היורדים צעירים ששירתו ביחידות קרביות ומובחרות בצה"ל. הם מושפעים מהלכידות של חיילים משוחררים, עמיתיהם הצברים, ומתחילים לנדוד אחר המזל בחו"ל. זרם הירידה גובר בקרב הדור השני. זה מדאיג, זה לא תמיד רציונלי, אבל לפרופ' אגורסקי יש הסבר: "הצעירים מקיימים מרד מסורתי נגד האבות. הם טוענים: הבאתם אותנו לכאן בגלל שיקוליכם. אנחנו צריכים לשרת בצבא ולא אתם. אולי מצאתם כאן את מזלכם, אבל אנחנו מחפשים את המזל שלנו. ואולי נחזור..."

הרבה צעירים מתחתנים בחו"ל ונשארים שם. רובם טרם העמיקו שורשים בארץ. רוצים לראות את העולם. יתרה מזו, ישנם הורים שמעדיפים לשלוח את בניהם לחו"ל. בסך הכל, מסכם פרופ' אגורסקי, המתגורר בירושלים מאז עלייתו ב־1975, "ירושלים הרוסית ננטשה ברובה, פרט לקבוצה קטנה יחסית, הנאחזת בציפורניים ונאבקת במצב קשה".

הנשירה היא, לדעתו, אחד הגורמים הרסניים לירידה. היא נותנת לגיטימציה ליושב היהודי הנמצא שם. גרוע מזה, ישנן בארץ קבוצות המצדיקות נשירה. ישנה תחושה בקרבן כי לא ניצלו את "ההזדמנות ההיסטורית" לקבל מעמד של פליט והם נשארו פה פראיירים".

רק שישה אחוזים

מאז 1970 ועד 1986 ירדו בסך הכל 6 אחוזים מקרב יוצאי בריה"מ. באותה תקופה הגיעו לארץ 170 אלף יהודים, ויצאו מבריה"מ 270 אלף. כלומר, כ־63 אחוזים עלו לישראל, ונשרו כ־37 אחוזים.

שמואל בן צבי, האחראי להסברה במועצה הציבורית למען יהודי ברית־המועצות, שמסר נתונים אלה, ציין את העובדה שירידת עולי בריה"מ היא הקטנה ביותר יחסית, אחרי עולי אנגליה, ששיעור הירידה אצלם הגיע ל־4 אחוזים בלבד. מסקנה: "אם נדאג שכל יהודי שיקבל ויזה לישראל יבוא קודם כל לכאן, ובתנאי קליטה נאותים, ישנם כל הסיכויים שאחוז הנשירה יקטן, ומי שבא, גם אם הוא יורד מישראל, "הוא נדבק בגאווה הלאומית שלא תרפה ממנו". ואילו הנשירה, לדעתו, היא צעד לקראת התבוללות.

מנסיונו למד לדעת, כי ישנה אכזבה בשלבי הקליטה הראשונים: טחנת ביורוקרטית, חוסר פתרון לשיכון ותעסוקה ואכזבה מן היחס הקר של הסביבה החברתית. לדעתו ישנו צד שני למטבע: זה תלוי בכוונותו של העולה לקבל בהבנה את חבלי הקליטה. אף כי אינו ממעיט כהוא זה מן החומרה שבקליטה לא מסודרת ומתוכננת היטב.

קו מנחה על מניות

להמשיך להמר על השוק, ולקנות מניות מומלצות — ממליצים מומחי "קו מנחה" למשקיעים השבוע. לדבריהם, רמת הפעילות המעורערת בשוק המניות מצביעה על שיווי משקל של חוסר עניין — הקונים עדיין מהססים להורים ביקושים מאסיביים, בעוד המוכרים אינם מעוניינים לממש ברמת השפל הנוכחית. "במלים אחרות, הביקושים עוד טרם התעוררו, בעוד ההיצעים גוועים והולכים".

ממצב כזה יתכנו, כתמיד, שתי התפתחויות: גל ביקושים חדש שיתעורר מסיבה כלשהי (ביטול פרוייקט הלביא עשוי לשמש קטליזטור), או גל היצעים חדש שייגרם בגלל פאניקה כלשהי ויגרור את השוק לשפל שערים חדש.

ב"קו מנחה" מעריכים, למרות שאין פוסלים את האפשרות השנייה, כי מחנה הקונים הוא הדומיננטי כיום, בעוד מחנה המוכרים כבר מיצה את עצמו ומימש את רוב אחזקותיו המכבידות. הם מניחים, ש"השוק ימצא בשבוע־שבועיים הבאים תירוץ טוב להתחיל בזינוק מחודש, דבר שיגרום העלאת שערים בקצב מהיר, לפחות לרמות השיא הישנות".

מה לקנות? מתי למכור?

המניות הבאות מומלצות לקנייה השבוע. לכל הצעת קנייה ניתן (בסוגריים) טווח מכירה. טווח המכירה מתייחס לשערים השבועיים הממוצעים, ועל כן יש להמתין עד לסוף השבוע כדי לבדוק אם השער הממוצע של השבוע אומנם נכנס לתחום המכירה. בין המומלצות: סי. בי. (8560 — 8030), פיתוח ומשכנתאות (2500 — 2350), שלמון (815 — 765), לאומי לתעשייה (12750 — 11970), קריסטל (811 — 762), אמריקה ישראל 1 (38090 — 35760), נכסים ובניין (3200 — 3000), הבשרת הישוב (62450 — 58620), כלל נדל"ן (670 — 629), מגרב (1770 — 1660), נכסי אזורים (305 — 286), דובק (5830 — 5470), שמן (2090 — 1970), פוליגון (10130 — 9510), אי.די.בי. פיתוח (9070 — 8520), מריון (12450 — 11690).

אודי נחשון

אזהרה:
המידע המתפרסם במדור זה מתבסס על ניתוחי חברת "קו מנחה", הנכונים ליום פרסומם על־ידי החברה במסגרת העלון "מעקב מנחה". אין החברה, עובדיה, הפועלים מטעמה, וכן מערכת "על המשמר", אחראים על טיב ההמלצות, מהימנות המקורות, שלימות החומר, אי־דיוק, שגיאה השמטה או כל ליקוי אחר. כל הפועל על סמך ההמלצות הניתנות במדור זה עושה זאת על אחריותו בלבד.

תחקיר

שיפור ניכר ברווחיות המשק ב־1986

תחקיר ראשוני שערך כתבנו, בסיוע "מיטב", מגלה שיפור ניכר בין רווחיות העסקות ב־1986 ◉ התחקיר הקיף 171 חברות שמניותיהן נסחרות בבורסה. השיפור ברווחיות מאפיין את כל ענפי המשק, פרט לחקלאות

כ־83 אחוז מ־171 חברות בתחומי התעשייה, המסחר, השירותים, הנדל"ן והבינוי, שמניותיהן נסחרות בבורסה לניירות־ערך, סיימו את 1986 ברווח נקי שהגיע לכ־210 מיליון דולר. 32 אחוז מהחברות בענפים אלה סיימו את השנה שעברה בהפסד, והפסדיהן הכוללים הסתכמו בכ־125 מיליון דולר. 9 חברות אחרות, המהוות כ־5 אחוזים, סיימו את 1986 באיזון — כך עולה מסיכום מאזני החברות האלה, שהוגשו לבורסה (כל הנתונים בכתבה זו נאספו בעזרת אנשי חברת הייעוץ "מיטב". בחלקם הם מבוססים על דיווחי 9 החודשים הראשונים של השנה). הנתונים הכוללים מצביעים על שיפור ברווחיות 171 החברות האלה לעומת 1985. 52 אחוז מהחברות האלה סיימו את 1985 בהפסד. ההפסדים הכוללים שלהן היו כ־183 מיליון דולר. 14 חברות (כ־8 אחוזים) סיימו באיזון ורק 68 חברות סיימו את 1985 ברווח. רווחי כל ה־68 הסתכמו בכ־178 מיליון דולר.

מהשוואת השנתיים האחרונות עולה, כי חל אומנם גידול ניכר במספר החברות שהצליחו לסיים את 1986 ברווח — 108 חברות, לעומת 68 חברות ב־1985 (גידול של 59 אחוז). היקף הרווחים עלה ב־18 אחוז והיקף ההפסדים ירד ב־32 אחוז. חברות רבות סיימו את 1986 ברווחים סימליים של כ־100 אלף דולר, והתוצאות הכוללות עדיין מושפעות מכמה חברות גדולות — כמו "אלביט", "אלרון", "ים המלח" ו"דלק" — ומהפסדים שצברו חברות כמו "פרוטארום", "רסקו", "דרוקר" ו"כלל תעשיות אלקטרוניקה".

עלית, טמפו ודובק בין המרוויחות

בענף המזון והטבק (ענף הטבק כולל רק את "דובק") חל שיפור בתוצאות של רוב החברות. 8 מתוך 12 החברות בענף זה סיימו את 1986 ברווח כולל של כ־10 מיליון דולר והפסדי 4 האחרות הגיעו ל־2.5 מיליון דולר. ב־1985 היו רווחי הענף 3.3 מיליון דולר, והפסדיו — 10.5 מיליון דולר. עיקר השיפור נובע מגידול ברווחי החברות הגדולות — "עלית", "טמפו" ו"דובק". שתי האחרונות עברו מהפסד לרווח.

בענף הטקסטיל וההלבשה רשומות 20 חברות וגם בענף זה נרשם שיפור בתוצאות העסקיות. 16 חברות סיימו את 1986 ברווח כולל של כ־18 מיליון דולר והפסדי 4 החברות האחרות הסתכמו ב־4.3 מיליון דולר. ב־1985 הרווחים הגיעו לכ־7 מיליון דולר וההפסדים ל־10.7 מיליון דולר. עיקר התרומה לשיפור הרווחים באה מצד "פולגת" (5.1 מיליון דולר) ו"דלתא טקסטיל" (4 מיליון דולר). אולם נרשם שיפור גם ברווחי "ארגר", "זיקית", "לודזיה" ו"עמק". בענף המתכת רשומות 16 חברות ו־12 מהן סיימו את 1986 ברווח, לעומת 9 ב־1985. בסך הכל היה גידול בהיקף הרווחים — 12.6 מיליון דולר לעומת כ־8 מיליון דולר ב־1985. אולם לא ניתן ללמוד מהנתונים על מגמה ענפית, כיוון שהיו תנודות חריפות בכמה חברות גדולות. "אורדן" עברה מרווח להפסד של 7.2 מיליון דולר, "קופסאות פח" עברה מהפסד של 7.1 מיליון דולר לרווח של 2.5 מיליון דולר ו"מקר פלדה" הגדילה את הרווחים מ־1.3 מיליון דולר ל־3.1 מיליון דולר. עיקר השיפור שהיה ב"קופסאות פח" נובע מגל הביקושים המקומיים שגברו בשנה שעברה, ועיקר הפגיעה ב"אורדן" נובעת מקיצוץ חד בהזמנות של מערכת הביטחון.

בענפי החשמל, האלקטרוניקה והאופטיקה נסחרות 12 חברות. 7 מהן סיימו את 1986 ברווח, לעומת 4 חברות בלבד ב־1985. גם כאן הושפעו התוצאות מהחברות הגדולות. ס"ה הרווחים הגיעו ל־26.3 מיליון דולר — כ־16 מיליון דולר מתוכם של "אלביט". ב־1985 היתה תרומה של "אלביט" גדולה יותר — 18.2 מיליון דולר מתוך רווח ענפי כולל של 24 מיליון דולר. להפסדי 1985 תרמה בעיקר "אלרון" (12 מיליון דולר, בגלל המשבר ב"אלסינט"). ב־1986 עברה "אלרון" לרווח (4.2 מיליון דולר), אולם הפסדי "כלל תעשיות אלקטרוניקה" גדלו ל־11 מיליון דולר.

שנה גרועה למפעלי ים המלח

לענף מוצרי הבנייה יש השפעה קטנה ביותר על התוצאות הכוללות. רשומות בו 8 חברות. 4 מהן סיימו את 1986 ברווח כולל של 7.4 מיליון דולר ו־4 האחרות רשמו הפסד בסכום זהה. בענף זה היה שיפור ענפי — גידול ברווחים וירידה בהפסדים. בענף ה... ומוצריה רשומות 19 חברות, ולחברת "ים המלח" יש בו השפעה מכרעת. רווחי החברה ירדו מ־63.6 מיליון דולר ל־38.5 מיליון, ולכן נרשמה גם ירידה בסך רווחי כל החברות בענף, שהגיעו בשנה שעברה לכ־78 מיליון דולר (לעומת כ־96 מיליון דולר ב־1985). ההפסדים פחתו מסכום כולל של כ־26 מיליון דולר ב־1985 לכ־10 מיליון דולר ב־1986. ירידה זו נובעת מירידה בהפסדי "פרוטארום" וכתוצאה ממעבר ה"מפעלים הפטרוכימיים" מהפסד לרווח. נרשמה גם בהפסדי "אליאנס".

בענפי העץ, הנייר והדפוס, הכוללים 10 חברות, נרשם שיפור בשנה שעברה. כל החברות בענפים אלה סיימו את 1986 ברווח או באיזון, לעומת 4 חברות מרוויחות בלבד ב־1985. סך כל הרווחים הגיעו ב־1986 ל־11.5 מיליון דולר, לעומת 6.6 מיליון דולר ב־1985. אולם בענף זה בולטת בעיקר חברת "מפעלי נייר אמריקאים ישראליים" (רווח של 9 מיליון דולר). "כתר" עברה מהפסד לרווח של 1.2 מיליון דולר ורווחי כל 8 החברות האחרות זניחים.

לתחום המסחר היתה שנה טובה ב־1986. 5 מתוך 6 החברות הרשומות בבורסה סיימו ברווח כולל של כ־12 מיליון דולר, 11 מיליון דולר מתוכו של "שופרסל". הפסד נרשם רק ל"רפק" — מיליון דולר. 4 מתוך 6 החברות בענף השירותים רשמו רווח של כ־14 מיליון דולר. 10.7 מיליון דולר מתוכו של חברת "דלק". עיקר הסיפור של הענף הזה הוא בירידה החדה בהפסדים של חברות הספקה ומעבר קרור והספקה מהפסד לרווח. בסך הכל ירדו הפסדי הענף מ־19.4 מיליון דולר ל־2.5 מיליון דולר.

התפלגות הרווחים והמרוויחים

שנה	מרוויחות	מאוזנות	מפסידות	סה"כ
מספר חברות				
1986	108	9	54	171
1985	68	14	89	171
באחוזים				
1986	63	5	32	100
1985	40	8	52	100
רווח הפסד (במיליוני דולר)				
1986	210		125	85
1985	178		183	(-) 5

רק 2 מתוך 6 החברות הרשומות בתחום התיירות והמלונות סיימו את 86 ברווח — ביחד 1.5 מיליון דולר והפסדי האחרות הגיעו ל־3 מיליון דולר. ב־1985 הרוויחו 3 חברות 2.1 מיליון דולר ו־3 האחרות הפסידו 48 מיליון דולר.

שיפור שולי נרשם בשנה שעברה בענף המחשבים. 8 מתוך 9 החברות הרשומות הרוויחו 2 מיליון דולר. ב־1985 הרוויחו 5 חברות ביחד רק 700 אלף דולר. הפסדי 4 האחרות הסתכמו ב־1.4 מיליון דולר. למרות השיפור, הרווחיות בענף זה עדיין נמוכה מאוד. 38 חברות רשומות בענפי הנדל"ן, הבינוי והפיתוח. 23 מהן הרוויחו בשנה שעברה 19 מיליון דולר, אולם סיפורו של הענף עדיין בין למפסידות.

ב־1985 הפסידו 23 חברות 65.2 מיליון דולר, ובשנה שעברה נשמרה רמת ההפסדים — 66.2 מיליון דולר. אולם ההפסדים אלה התחלקו בין 15 חברות. המובילות בין החברות המפסידות: "רסקו" (16.9 מיליון דולר) ו"דרוקר" (16.6 מיליון דולר).

בענף החקלאות חלה ירידה ברווחיות. ב־1985 לא הפסידה אף אחת מ־5 החברות הרשומות בבורסה, ואילו בשנה שעברה סיימו רק שתיים מהן ברווח כולל של 1.4 מיליון דולר, לעומת רווח של 3.1 מיליון דולר ב־1985.

אודי נחשון

מבזקים כלכליים

■ מרכז ההשקעות במשרד־התעשייה והמסחר בוחן עתה תוכניות השקעה בנגב בהיקף של 100 מיליון דולר. האמורות להביא עם השלמתן לתוספת של כ־2,300 מקומות עבודה חדשים. מאז תחילת השנה כבר אושרו 30 תוכניות השקעה בנגב בהיקף של 53 מיליון דולר. במסגרת פעולות התמ"ס להרחבת התשתית התעשייתית בנגב, הקימה חברה "מבני תעשייה", שבשליטת הממשלה, מבני תעשייה באזורים שונים של הנגב.

■ מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, יוזם בליזובסקי, דוחה את טענות תעשיני הטקסטיל, כאילו נכנעה ישראל לדרישות ממשלת פורטוגל בעניין ההסכם שהושג עימה בשבוע שעבר. בליזובסקי אומר, כי ההסכם אליו הגיע משרדו עם פורטוגל וספרד הוא ההסכם הטוב ביותר בנסיבות שנוצרו, המביא בחשבון פתרונות לבעיות של כלל ענפי התעשייה, ולא של ענף אחד בלבד, ונותן תשובה חיובית למרבית הדרישות שהועלו על־ידי נציגי משרד התעשייה בדיונים. לדבריו, "לא ניתן לקבל את כל תביעותינו בנושא הטקסטיל." עוד אמר, כי לו היתה ישראל דוחה את החתימה על ההסכם עם פורטוגל, ולא היתה ממלאת אחר דרישות של תעשיני הטקסטיל בלבד, אזי לא היה ההסכם בין ישראל לפורטוגל ובין ישראל לספרד נחתם כלל. והשוב עוד יותר — הסכם בין ישראל לשוק המשותף. מצב זה היה מסב נזקים לתעשייה הישראלית כולה.

■ על חידוש מהסכמי ביחסי מפעלי התעשייה ומערכת החינוך נמסר ממשרד החינוך והתרבות. המרכז הטכנולוגי של חברת "בשירות המיקרו־קומפיוטר הישראלי" במגדל העמק, ומשרד החינוך, החליטו לפעול במשותף לאיתור צעירים שיוכשרו בעתודה אקדמאית וכמפעילים במפעל.

הלביא

דנים בזוטות ומאבדים את העיקר

בוויכוח סביב הלביא נעלמו מספר עובדות על ההשפעות המאקרו־כלכליות של הפרוייקט או פרוייקטים מסוג זה. ומן הראוי לשנן אותן שוב. כלל בעיות המשק נגרמו ע"י כך שהוצאות הממשלה עלו במשך תקופה ממושכת מדי על הכנסותיה.

מחקרה של ליאורה (רובין) מרידור, שהתפרסם באחרונה בסקר בנק ישראל (שהווה חלק מעבודת הדוקטוראט שלה) שופך אור על עובדה ידועה זו. בתקופת קוממה של ישראל הגדילה הממשלה את הוצאותיה מ־30 אחוז של התוצר הלאומי הגולמי לכ־60 אחוז ממנו. כתוצאה מכך עלה גם נטל המס ברוטו, מכ־25 אחוזי תוצר בתחילת שנות ה־60' ל־50 אחוזי תוצר בתחילת שנות ה־80'. ההוצאות קפצו בעיקר כתוצאה ממלחמות, ב־1967 וב־1973. גביית המסים פיגרה אחר קפיצת ההוצאות ולכן נוצר פער מימון. פער זה כוסה בעיקרו ע"י יצירת חוב פנימי וחיצוני. למרות האינפלציה המואצת לא הצליחה הממשלה לכפות חלק גדול מגרעונה ע"י הדפסת כסף. המס שהוטל על הציבור ע"י הדפסה הסתכם לכל היותר ב־3 אחוזי תוצר.

ב־1968, בעקבות המלחמה, קפצה ההוצאה הציבורית ל־50 אחוזי תוצר בהשוואה ל־36 אחוזי תוצר בשנה הקודמת. אולם גביית המסים המשיכה להתנהל ברמה של 28 אחוזי תוצר. לאחר הקפיצה לא הצליחה הממשלה להוריד את הוצאותיה לרמה הקודמת, ולאחר 1973 היא קפצה שוב בדרגה איכותית ל־60 אחוזי תל"ג, רמה שנשמרה עד לתוכנית הייצוב.

"התפתחות הצריכה הציבורית", קובעת ליאורה מרידור, "משקפת גידול איטי מאוד בצריכה האזרחית וגידול מהיר בצריכה הבטחונית. הצריכה הבטחונית גדלה בשתי תנודות: הראשונה היא מלחמת ששת הימים והשנייה, המשמעותית יותר — מלחמת יום הכיפורים. שבעקבותיה הגיע שיעור הצריכה הציבורית הבטחונית המקומית לכרבע מהתוצר ויותר".

נוסף על ההוצאות הבטחוניות הגבוהות היו מספר אלמנטים בגידול הוצאות הממשלה. הוצאות הרווחה עלו בעקבות 1973. כן עלו תשלומי העברה, בעיקר סובסידיות. בין הסובסידיות מוכרות בעיקר הסובסידיה למצרכים ושירותים ממשלתיים, מוצרי היסוד. סובסידיה זו עמדה בדרך כלל על 3 אחוזי תוצר, אך קפצה בראשית שנות ה־80' ל־5 אחוזי תוצר. היא הוקטנה בעקבות התוכנית הכלכלית לכ־2 — 1.5 אחוזי תוצר, פחות מהשיעור הרב־שנתי הקבוע. הקטנת ההוצאה בסעיף זה היתה אחת מהסעיפים המשמעותיים ביותר לביטול הגרעון התקציבי, אך סעיף זה מוצה כבר.

הסובסידיה מהסוג השני היתה גבוהה יותר מבחינת הנטל התקציבי, ובחלקה היתה לא מתוכננת. זוהי הסובסידיה להשקעות באמצעות האשראי הבלתי צמוד. סובסידיה זו הגיעה ל־5 אחוזי תוצר בשנות ה־70', לאחר מעבר לאשראי צמוד בעיקרו קטנה סובסידיה זו, אך התקציב ישא עוד שנים מספר בשאריות מהעבר.

קיפאון בצמיחה

מימון גרעון הממשלה ע"י יצירת חובות העלה את שיעורי המס ואת שיעורי הריבית לסקטור הפרטי. שניהם גרמו צמצום ההשקעות במשק ויצרו קיפאון בצמיחה. הקיפאון במשק אינו מאפשר לממן את תשלומי הריבית על נטל החוב מהתוצר המוגדל. לכן נטל תשלומי הריבית על החוב הממשלתי מונע את הצמיחה. גם העלאת מסים מונעת צמיחה ומייקרת עלויות. לפיכך, בדרך זו ניתן רק לייצב את המצב, אך לא לצאת מהבוץ הרב־שנתי.

הוויכוח סביב הלביא נפל בנקודה זו של חיי הכלכלה. פרס מנסה להמעיט בערכה של הבעיה, או נכון יותר בשוויה. השנה מוקצבים ללביא 550 מיליון דולר. בשנת 1988 התקציב שיידרש יעמוד על 650־700 מיליון דולר. כלומר, אין מדובר רק בתוספת השולית אלא במימון כולו, שניתן לנצלו למטרות אחרות. כ־70 אחוז מהלביא מורכבים מיבוא והיתרה הוצאות מקומיות, ובעיקר שכר עבודה. עיקר הכובד נופל על מאזן התשלומים. גם בחלק של ההוצאה המקומית קיים מרכיב יבוא. אם המשק ירצה לממן את הנטל הנוסף של הלביא ממקורותיו, יגדל הנטל על מאזן התשלומים. צורת המימון לא כל־כך חשובה בין אם הלביא ימומן באמצעות מסים נוספים, ובין אם באמצעות הגדלת הגרעון התקציבי או באמצעות יצירת חובות.

הקטנת הצריכה הפרטית לטווח קצר היא בלתי אפשרית, כי הציבור מחזיק בנכסים כספיים גדולים. כלומר, ניתן לקצץ כאלטרנטיבה רק בהשקעות או בצריכה ציבורית אחרת. אולם הצריכה הציבורית האזרחית (חינוך, בריאות, השכלה גבוהה וכלכלה) כבר נחלצה עד לסף קריטי, וקשה מאוד להטיל עליה נטל נוסף.

לשולץ לא נוח

נוסף על מצבה הכלכלי של ישראל יש להתחשב בהתנגדות האמריקנית לפרוייקט. ארה"ב איפשרה את מימון הפרוייקט לאחר שארנס "שיכנע" את שולץ כי מדובר בפיתוח "מטוס הדור הבא", וכי ארה"ב תיהנה מתוצאות המחקר הישראלי חינם. אולם התברר שלא מדובר במטוס הדור הבא (איי.טי.אפ.) אלא בדגם זה או אחר של מטוס הדור הזה. יתכן כי לשולץ לא נוח לשנות את התקציב, אך אין כל ודאות בהמשך הסיוע ללביא במקרה של חילופי מימשל. קשה להניח, כי ניתן יהיה לסחוב את המימון האמריקני עד לשנת 1997.

בלביא יש הרבה מאוד אי־וודאות לעומת הוודאות של האף־16־סי, הקיים כבר על המדף. גם בלי קשר לגבי החלטה ספציפית זו או אחרת בישיבות הממשלה, גם החלטה על מציאת מקורות מימון נוספים, בסכום של 150־230 מיליון דולר לשנה, לא תבטיח קיום ודאי של סיום הפרוייקט לאורך 10 שנים.

נראה גם כי בתעשייה האווירית מגזימים בהרבה לגבי "עלות הסגירה". קשה להניח כי פיטורי עובדים יעלו 375 מיליון דולר, כ־55,000 דולר לעובד. במקרה שהם יעלו כך, הרי עלות זו רק תגדל בעוד שנתיים, כאשר יסתיים פיתוח המטוס ויצטרכו לעבור לשלב הייצור.

צבי טימור

רעיונות פורחים באוויר

★ באחרונה הועלו מספר הצעות, נימוקים ועובדות חדשות, בקשר לייצור הלביא. פרס למשל, הציע לסיים רק את הפיתוח, אך לא לייצר את המטוס. ניתן לקבוע כי במידה שיסיימו את הפיתוח, והמטוס יהיה מוצלח, הוא יעבור את נקודת האיזון וייצורו יהיה כדאי. לכן הצעת פרס איננה כדאית.

★ אחד הנימוקים לייצור הלביא היה, כי לא ניתן להרכיב את המערכות במטוס מסוג אחר. בסוף השבוע הופיע מנכ"ל ר.ד.א. והודיע כי ניתן להרכיב את המחשב בכל מטוס שהוא. מה האמת?

★ התע"א טוענת כי ממערכות הלביא ניתן לבצע יצוא של 5 מיליארד דולר. אולם אם את הנגזרים והמערכות ניתן להרכיב רק בלביא, ניתן לייצא אותו רק למדינות המייצרות את הלביא.

★ רוב החישובים בקשר לכדאיות הפרוייקט נעשו בניכוי הוצאות סגירת הפרוייקט, הנאמדות ב־500־450 מיליון דולר. אך איש לא הכניס לחישובים את אובדן הפיצוי שהבטיח וייסנברגר במקרה של הפסקת הפרוייקט. שווי הפיצוי אף הוא כ־500 מיליון דולר.

★ הפער בין עלות הלביא לעלות האף־16 מחושב כל הזמן במחירים קבועים, אולם הסיוע האמריקני בדולרים שוטפים. במקרה של האף־16, אם הכסף לא יספיק, ניתן לרכוש פחות מטוסים. במקרה של הלביא, אם כספי הסיוע לא יספיקו — הגרעון יגדל.

גלגלי הבורסה

הקיפאון נמשך

מגמת הירידה בשוק המניות, תוך מחזורים קטנים, נמשכה גם אתמול. הביקושים למניות החופשיות הסתכמו בכ־1.1 מיליון ש"ח, בעוד ההיצעים הגיעו ל־4.67 מיליון ש"ח. 76 עלו לעומת 200 שירדו ו־125 שנשארו בלי שינוי. במניות ההסדר הגיעו ההיצעים ל־6.2 מיליון ש"ח, ואילו הביקושים הסתכמו ב־85 אלף ש"ח בלבד. היתה רק עליית שער אחת, לעומת 12 ירידות ו־4 שנשארו בלי שינוי. ערך השוק של הצמודות למדד עלה ב־0.1%, בעוד הצמודות למט"ח ירדו ב־0.07% בממוצע.

מקרנות הנאמנות נמסר על נטייה לאיזון בין הפדיונות לבין ההשקעות של הציבור.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות־חוב צמודות למדד, בערך נקוב כולל של 30 מיליון ש"ח. הדולר השחור נסחר בירידה בין 1.60 ל־1.61 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים עלו 3 שערים, לעומת 15 שירדו ו־3 שנשארו בלי שינוי. מדד המניות ירד מ־145.49 לפני הצהריים, ל־143.98 אחה"צ.

במניות המסחר נעו ירידות השערים בין 0.4% (אגוד ר"ג) ל־1.2% (המזרחי למוכ"ז). תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.41% (דיסקונט א') ל־11.7% (המזרחי ע"ש).

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה הספנות 0.5 ב־3 אחוזים, לעומתה נעו הירידות בין 1.4% (אוה"ה) ל־2.2% (פי בי).

במניות החופשיות היתה העלייה הגדולה ביותר 9.6% — בת.ג.ל־1. לעומתה בלטו הירידות: ונלכל אג"ח (-14.8), ונלכל מ"ד1 (-14.5), רים 1 (-10.1), גל 1 (-10.1), מטוויות 5 (-10.0), לומיר (-10.0). המחזור הסתכם ב־6.6 מיליון ש"ח — מחזור כה קטן לא נרשם מאז אוגוסט אשתקד.

השפל בשוק המניות מוסבר בין היתר בהפסדים הגדולים שסבלו בשבוע שעבר ספקולאנטים ישראלים במניות הנסחרות בבורסת ניו־יורק.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות עד 2% בצמודות למדד ב־100% ותנודות עד 2.5% בצמודות ב־80% למדד. בסוג "בריבה כפולה" היו עליות עד 3%. בנסחרות במט"ח היו תנודות קלות. המחזור הסתכם ב־5.4 מיליון ש"ח.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.01% ל־1.09% והתשואות השנתיות בין 12.8% ל־13.95%, תוך מחזור של כ־2.2 מיליון ש"ח.

חברה להשקעות של בנק הפועלים הודיעה על החלטתה להיכנס למו"מ עם הנהלת חברת העובדים בדבר פרטי הסכם לפיו תנהל חברה להשקעות את "תעוש" ובנותיה בתמורה שתוסכם. ובלבד שחברה להשקעות לא תקבל על עצמה כל התחייבות כספית וכן לא תקבל על עצמה כל התחייבות בנושא כוח אדם מעבר לצרכים האופרטיביים הקשורים בהסכם הניהול.

"מושבי תצפן מימון והנפקות" הודיעה כי יואל צימרמן, הרצל סגל ורפאל אפרתי הגישו את התפטרותם ממועצת המנהלים שלה. רו"ח יובל פוד מונה כדירקטור חיצוני במקומו של מר רפאלי. החברה נתבקשה להעביר לבורסה את הצהרת התפטרות הדירקטור החיצוני ע"ג הטופס המקובל.

"פריטאורום" — תעשיות אלקטרוכימיות ריווחה על רווח מתואם של כ־3.2 מיליון ש"ח במחצית השנה הראשונה של 1987.

אלחנן הורוביץ

סקר בנק הפועלים על פדיון הבנקאיות:

כ־500 מיליון דולר עשויים לזרום לצריכה

500 — 400 מיליון דולר מכספי מניות ההסדר שייפדו באוקטובר עשויים להיות מיועדים למטרות צריכה — כך עולה מנתונים נוספים של סקר בקרב מדגם של מחזיקי מניות ההסדר, שהזמין בנק הפועלים. מהסקר עולה, שכ־37 אחוז מהנשאלים מתכוונים להשקיע את כספי הפדיון בתוכניות חסכון והשקעה שונות, או להמשיך ולהחזיק במניות שברשותם. כ־27 אחוז מתכוונים להשתמש בכספים לצריכה. כ־15 אחוז מתכוונים להשקיע חלק מהכסף ובחלקו האחר להשתמש לצריכה, והיתר כ־21 אחוז מהנשאלים — עדיין לא החליטו מה לעשות במניות שברשותם.

באוקטובר יעמדו לפדיון מניות חסומות בהיקף של כ־1.25 מיליארד דולר, כך שהיקף הכספים העשויים להיות מיועדים למטרות צריכה הוא עד חצי מיליארד דולר.

בנק הפועלים מפעיל מהיום ועד יום רביעי מוקד־ מידע טלפוני לבעלי מניות הסדר חסומות. מספר הטלפון: 03־673383.

א.נ.

התמוטטות "דניש" נבעה מ"התרחבות יתר"

בחודש האחרון ניכרת התאוששות בענף הרהיטים, לאחר השפל שפקד אותו מתחילת השנה — אומרים יצרני רהיטים גדולים בעקבות הסתבכותה הכספית של רשת החנויות "דניש".

ישראל ברג, מנכ"ל "רהיטי ברג", אומר כי במחצית הראשונה של 87 היתה ירידה של עד 30 אחוז במכירות רהיטים, בעיקר ברהיטים לחדרי שינה ולחדרי ילדים. במכירות מטבחים כמעט לא הורגשה ירידה. לדבריו, בשבועות האחרונים ניכרים התאוששות בענף וגידול במכירות. "לנוכח הירידה שהיתה במכירות רהיטים, צריך לראות את "דניש" כמקרה בודד," אומר ברג.

את הירידה במחצית הראשונה של השנה הוא מנסה להסביר בשינוי כולל שחל בהרגלי הצריכה של הישראלים. "יש מגמה של שינוי בשימוש בכסף. כיום נוסעים יותר לחו"ל לפני שקונים רהיטים, או קונים מכונית לפני שקונים משהו לבית", אומר ברג.

לדברי רולנדו אייזן, מנכ"ל "רים", בעבר היה מקובל לחשוב כי שוק הרהיטים וענף הבנייה הולכים יחד. ואת הירידה האחרונה ברהיטים ניתן אולי להסביר בירידה שהיתה בענף הבנייה. אבל זוהי תשובה חלקית. "אני לא מכיר אף אחד שהיתה לו תשובה מבוססת", אומר אייזן.

את הסתבכותה של "דניש" מסבירים גורמים בענף הרהיטים באי־קריאה נכונה של השוק. "דניש" התרחבה יתר על המידה, אומרים אותם גורמים הרבה מעבר לביקוש שהיה לרהיטי יוקרה יקרים.

א.נ.

עובדים ובעלי מניות

קרוב ל־100 אלף עובדים שווייצים הם בעלי מניות של המפעלים בהם הם מועסקים — כותב השבועון השוויצי "כלכלה ומימון". לדברי השבועון, בראש מפעלים אלה עומדים גדול הבנקים, "יוניון בנק", והקונצרן הכימי "סיבה", מחשובי יצרני התרופות, עם 15 אלף עובדים בעלי מניות כל אחד.

תחקיר שערך השבועון העלה, שכ־30 מפעלים אחרים, בעלי גודל קטן ובינוני, אף הם מעודדים את עובדיהם לרכוש את מניות המפעל, למרות שמניותיהם אינן מופיעות בבורסה. השבועון קורא לשלטונות לעשות שינויים בחוק הפיסקאלי, "על מנת לעודד רכישת מניות על־ידי עובדים, כצורה של חיסכון".

יוסף אלפרין, ז'נבה

כ־7% ירידה במחירי הנפט

מצרים הודיעה לישראל על הורדת מחירי הדלק בכ־7 אחוזים בממוצע — על כך מסר שמעון גלבוע, ראש מינהל הדלק. מחיר "סואץ בלנד" ירדו מ־18.75 דולר לחבית ל־17.50 דולר. גלבוע ציין, כי המחירים החדשים נמוכים מאלה שהיו בינואר 1987, אז נמכרה חבית "סואץ בלנד" ב־17.60 דולר. נפט מסוג "בלאיים" ירד ל־16.80 דולר לחבית. נפט מסוג "ראס גריב" ירד ל־15.70 דולר לחבית. לדברי גלבוע, יש חשיבות רבה להורדת המחירים של הנפט המצרי — ישראל רוכשת את מרבית הנפט ממצרים, כולל הרכישות בשוק הספוט של פורט סעיד. לדעתו, הירידה במחירי הנפט המצרי קשורה בכמויות הגדולות של נפט שמציעים בשוק העולמי.

עודפי הנפט מקורם במפיקות החברות באופ"ק, שאינן שומרות על המיכסות שאושרו להן באסיפת שרי הנפט שהתקיימה לפני כחודשיים בג'נבה. הצהרות לחוד ומעשים לחוד, קובע גלבוע, הוא סבור כי אם לא יהיו שינויים במחיר, תחסוך ישראל עד לסוף השנה 14 מיליון דולר.

הירידה במחירי הנפט היא עולמית. בשבת היה מחיר חבית דלק אמריקני בניו־יורק כ־19 דולר, לפני שבוע היה מחירה כ־22 דולר. כן ירד מחירם של שני סוגי הדלק המובילים עכשיו. מחיר נפט מסוג "ברנט", מהים הצפוני, היה ביום שישי האחרון 18.05 דולר לחבית, לעומת 18.40 דולר יום לפני כן.

חיים מרגלית

ביטוח ניתוח

ביטוחי מחלות החלו לפרוח בחודשים האחרונים. בתחילת השנה הם קיבלו תנופה על־ידי קבוצת הביטוח של "כלל" עם התוכנית "לב שקט", למימון הוצאות רפואיות של מחלות לב. אתמול הודיעה חברת "מנורה" על תוכנית חדשה המשלבת ביטוח למקרה מוות (ריסק) עם ביטוח מחלות קטלניות — התקף לב, שבץ מוחי, מחלת עורקים כליליים המצריכה ניתוח, וסרטן.

גובה סכום הביטוח הניתן לרכישה הוא כגובה סכום הביטוח למקרה מוות — והוא לא יעלה על 50 אלף דולר. הסכום המינימלי יהיה 10,000 דולר. בסכומי ביטוח עד 15 אלף דולר ועד גיל 40 אין צורך בבדיקה רפואית אלא רק בהצהרת בריאות. במקרים אחרים, יידרשו בדיקות. תוקף הביטוח עד גיל 65 והוא מתחדש מדי 12 שנה, כאשר הפרמיה מותאמת לגילו של המבוטח בעת החידוש. התוכנית תשווק על־ידי קבוצות "מנורה" ו"הסנה".

אודי נחשון

דיון במיזוג מפעלים לספקי כוח

חברת "כלל" ומפעלי "תדיראן" מנהלים מו"מ מתקדם למיזוג שני מפעלים שלהם העוסקים בייצור ספקי כוח חשמליים. מדובר במפעל "קיו. פי. אס.", מקבוצת כלל תעשיות אלקטרוניקה, וחטיבת הספקים של מפעל "טלכור", שהועבר באחרונה מחטיבת האלקטרוניקה של "כור" לקבוצת "תדיראן". בשני המפעלים מועסקים למעלה מ־100 עובדים.

לדברי כלל אלקטרוניקה, עקיבא מאיר, על־ידי המיזוג בין שני המפעלים, המתחרים ביניהם בפלחי שוק שונים, ניתן יהיה להגדיל את היקף הייצור ובעיקר את היקף היצוא. המגיע בשניהם לכ־80 אחוז מהמחזור. המחזור השנתי של "קיו. פי. אס" הוא כ־3 מיליון דולר, והוא קטן בין השניים.

א.נ.

תיאטרון

ברלין—ת"א—ברלין

תיאטרון הבימה יוצא בספטמבר להשתתף בפסטיבל ברלין. סיור בעיר, בה הופיע התיאטרון בתחילת דרכו יש בו משום סגירת מעגל.

מאת גיורא מנור

ברלין חוגגת השנה 750 שנה להיווסדה. במושגי הארכיאולוגיה הישראלית, וזה אינו גיל מתקדם, אבל במושגים אירופיים, התאריך ראוי לציון. עד לפני מאות־מאה וחמישים שנה, ברלין לא היתה אלא בירתה הפרובינציאלית והקרתנית של הממלכה הפרוסית. למעשה, רק בסוף המאה ה־19 וראשית המאה שלנו הפכה למרכז תרבותי (פוליטי) בקנה מידה עולמי.

מכל מקום, בתקופה שבין שתי מלחמות העולם היתה ברלין בירת התיאטרון, הספרות, הקולנוע האירופי ובה התרכזו אז רבים ממעצבי האמנות החדישה, המהפכנית. זו היתה ברלין של פיסקאטור, הבימאי החדשן של "התיאטרון הפוליטי", של ריינהארדט, שהוא אולי גדול בימאי אותה תקופה, עידם של ברטולד בראכט, קורט וייל ו"האופרה בגרוש" שלהם.

תיאטרון "הבימה" המוסקוואי הגיע לסיור בברלין ב־1926, בסיורו הבינלאומי הראשון, עם רפרטואר ובו חמישה מחזות: "הדיבוק", ששמו יצא אז כבר להילה כשיא התיאטרון האקספרסיוניסטי: "היהודי הניצחי" מאת דוד פינסקי; "הגולם" מאת ליוויק; "חלום יעקב" מאת הסופר הגרמני ריכארד בר־הופמן ו"המבול" של ה. ברגר.

ברלין היתה תחנתם החשובה ביותר בסיור, שממנו לא שבו עוד לרוסיה. הם זכו בתמיכה מצד המימסד התרבותי של הממשלה הסובייטית, ובעיקר מצד לונאצ'רסקי, הקומיסאר לחינוך ותרבות, איש משכיל ומתקדם. לאחר מות לנין ב־1924 הגיעו שלטונו של סטאלין והמחלקה היהודית של המפלגה הקומוניסטית יוזמה את ה"יבסקציה". הוחלט שהעיברית "היא שפה ריאקציונית" וכל הקשור בה יש לרבא. בהיותו "קונטרה־רבולוציוני". כנראה רק מוח יהודי מפולפל מסוגל להמציא נימוק דמיוני, כשפה מתקדמת או ריאקציונית...

מכל מקום, באופן רישמי יצא התיאטרון לסיבוב הופעות, אבל דומני שלא היה זה סוד, שאין בדעתם לשוב עוד לרוסיה. השלטונות היו סבורים, יש להניח, שזה פתרון מספק ונוח לכל.

"הבימה" ביקרה בברלין פעמיים. פעם בראשית סיורה, ב־1926 ואחר־כך אחרי שנתפלגה בעת שהותה בארה"ב, כשחלק מחברי הקולקטיב ונחום צמח, מייסד ומנהל התיאטרון בראשם, החליטו להישאר באמריקה, ואילו החלק הארי של החבורה המשיך בדרכו לארץ־ישראל.

ברלין שימשה בסיס ללהקה הנודדת, בדרכיה לערים אחרות בגרמניה, הולנד־איטליה, ויוגוסלאביה. ב־21 במרס שנת 1928 החלו אנשי התיאטרון את מסעם לתל־אביב.

אבל גם בארץ־ישראל נמשכו חיכוכים בחבורה ודרכם בארץ לא היתה שוגה בשושנים. כעבור שנה וחצי החליט התיאטרון לצאת שוב לנדודים, ופנה לברלין, כדי לחדש שם את הרפרטואר שלו

ברלין נבחרה גם משום ששם נוסד בינתיים "חוג ידידי הבימה", שבראשו עמדה, אז אשה צעירה, בת למשפחה יהודית עתירת נכסים (חנויות למימכר נעליים), מרגוט קלאוזנר. היא וחבריה התגייסו למימון התיאטרון בתקופת החזרות. הבימאי הרוסי מיכאיל צ'כוב הכין את המחזה השייקספירי הראשון ברפרטואר, שהיה עד אז יהודי עיברי מובהק, את "הלילה ה־12". מלבד זאת, הכין התיאטרון דראמה מאת הסופר הגרמני קארל גוצקוב (GUTZKOW), שנושאו אוריאל ד'קוסטא, המורד בדת אבותיו המאובנת בשם חופש המחשבה, הרבנים מכריזים עליו חרם.

גרצקוב, איש התקופה הסוערת של המחצית הראשונה של המאה ה־19, הוא "אביב העמים" ומהפכות 1848, כתב מחזה רומאנטי, לפי מיטב סגנון התקופה הנמלץ. לגבי "הבימה", ההתמודדות עם חומר זה (ולא פחות מכך מפגשם עם הקומדיה השייקספירית) שינתה את כיוון התפתחותם.

לא הכל קיבלו בחיוב תפנית זו אל "התיאטרון הרגיל" ממנו נעדר הסיגנון האקספרסיוניסטי החריף.

למרות האכזבה, כביכול, מהתפנית בעבודתה של "הבימה", היו הצגותיה בברלין במרכז התעניינותם של חוגי האינטלקטואליים. לא רק היהודיים. בשנת 1929 אירגנה מרגוט קלאוזנר, לימים מייסדת אולפני ההסרטה בהרצליה ותומכת נלהבת בספיריטואליזם, מסיבה בבית הוריה לכבוד "הבימה", בה נוכחו בין היתר: תומאס מאן, אלברט איינשטיין, ארנולד צוויג, שאת תמיכתם בתיאטרון העברי היא ביקשה, ואף קיבלה.

בשנת 1931 יצאה "הבימה" לסיבוב הופעות נוסף בעולם, שהחל בערי גרמניה. היו אלה הימים הסוערים שלפני עליית הנאצים לשלטון. משהופיע התיאטרון בעיר וירצבורג, נערכה הפגנה נאצית לפני בית־התיאטרון, והנאספים קראו "בושה תרבותית" (KULTURCHANDE) למופע, אותו שייכו ל"אמנות המנוונת", הוא הכינוי הנאצי לכל יצירה שלא תאמה את רוחם. בייחוד כל דבר מתקדם וחדשני.

כל אלה מתועדים בתערוכה, המלווה את מופעי התיאטרון הלאומי שלנו בברלין בספטמבר השנה. תערוכה שנערכה על ידי אנשי בית־התפוצות.

הפעם נוטלים עימם אנשי "הבימה" שלוש הפקות. "השקיעה" מאת באבל, בבימויו המבריק, שזכה אף לשבחים מעטים בארץ, של הבימאי הרוסי יורי ליובימוב; "גמר חברבורות" מאת יעקב שבתאי, אני סקרן מה יבינו ממנו תושבי ברלין, ואת הנוסח של סטיבן ברקוב ל"משפט" מאת קאפקא.

בכך מתחדש הקו, המתוח בין "הבימה" התל־אביבית וברלין. התיאטרון יופיע בברלין המערבית, שאווירתה מזכירה לי תמיד את ישראל. כי גם שם, ממש כמו אצלנו, אתה חש היטב את הגבולות המסוגרים, את השטח המצומצם, המוקף זרות. אבל גם את אווירת החיוניות, המרץ והפעילות האמנותית העשירה של ברלין, המזכירה אף היא את האווירה הישראלית.

אבל בניגוד לשנות ה־20, לא יקדמו המוני צופים יהודים את הצגות התיאטרון העברי. כי הקהילה היהודית של ברלין זעירה. זה די מפליא, שיש בכלל עוד יהודים, שבחרו לשוב ולחיות בגרמניה שאחרי השואה.

סיורה של "הבימה" יש בו משום סגירת מעגל בברלין היא החלה דרכה בתרבות התיאטרון המערבית כנציגה המובהקת של האקספרסיוניזם. כעת שב התיאטרון יותר כנציג מדינת היהודים מאשר שגריר של סיגנון חדשני.

אהרון מסקין בתפקיד הגולם

קולנוע

מוות על הבמה

מאת יוסי ונונו

חייו של מולייר מרתקים לא פחות. אם לא יותר, מיצירותיו. המיתוס של איש התיאטרון שמת על הקרשים, משך ועדיין מושך יוצרים רבים המשתמשים בו כקרש קפיצה לדיון על החיים והאמנות. עד לאן אפשר להגיע עם האובססיות, ותאוות היצירה — חשיפה. כדאי גם לזכור את בעיות הצנזורה, הדת, והביקורת החברתית שמשכה אש והביאה האיש למוות חסר מציבה.

תיאטרון "הבימה" מעלה בימים אלה מחזה של מולייר "בית ספר לנשים". וזו הזדמנות לערוך את שבוע "מולייר בתל־אביב". המפעל היפה הזה, כלל סרטים שנעשו על מולייר, או מחזותיו. בין היתר, סרטו של ז'אן לואי בארו "דיוקן של מולייר": סרטו של מרסל קרנה "מולייר לצחוק ודמע", וסרטה הנודע של בימאית התיאטרון המהוללת אריאן מנושקין — "מולייר".

סרטה של מנושקין מספר את סיפור חייו של מולייר מהיותו בן 10. הסיפור די מדויק בפרטים. מנושקין, נאמנה לשיטתה, פותחת דרך מולייר, שאלות על יחסי הגומלין חיים־אמנות, על תפקידו של האמן בחברה בה הוא חי, על צמיחתו של אמן, וכמובן עניינים פוליטיים המרמזים על תקופתנו אנו. הסרט של מנושקין ראוי להיזכר בעיקר בגלל התמונות המרהיבות המשחזרות את התקופה, ותמונות התיאטרון המאפשרות הצצה לדרך עבודתו המיוחדת.

סצינות שנחרטו בזכרון הן: סצינת הקרנבל, סצינת המשחק בקומדיה דל־ארטה, וכמובן הסצינה הבלתי נשכחת בה נערך מרדף אחרי במה הנסחפת ברוח, בעוד השחקנים שעליה ממשיכים לשחק כאילו לא קרה כלום, פנינה ששווה צפיות חוזרות.

הסרט אורך 4 שעות, ואני לא מאמין שניתן יהיה לראותו שוב, מלבד במסגרות של הקרנות מיוחדות. אגב, הסרט הוקרן בשבת בבוקר והאולם היה מלא, אני מקווה שהרמז הובן. ב"הבימה" מתכוונים להמשיך במסורת הזו במשך השנה עם יוצרים כמו ברכט, איבסן ושייקספיר שמחזותיהם מתוכננים לעלות השנה כחלק מהרפרטואר.

אירוע

אמצע העיר

מאת יוסי ונונו

בפעם האחרונה שגן־מאיר הגיע לכותרות היתה, נדמה לי, כשמישהו הציע לבנות בחלק מהגן מגרש חנייה. בינתיים, הרעיון נגנז, והגן הפך לארבעה ימים לגן קסום. בערב הפתיחה (22/8) הגן היה יפהפה, כל הכבוד למי שעיצב את התיאורה עם האורות, הצבעים והחיות. דוגמא לטוב־טעם ולחוש מידה, יופי.

לרגע היה נדמה לי שאני נמצא בסנטרל־פארק ולא באיזה גן קטנצ'יק באמצע תל־אביב. החגיגות נפתחו בתהלוכה עם תזמורת מכבי האש. אוסף של קשישים חביבים, שפעם בכמה קייצים זוכים לאור הזרקורים. למה לא? רק לטינה טרנר מותר? אחריהם עלה על הבמה המרכזית הקוסם קליוסטרו. יש לו, כנראה, בעייה עם הגדרת עצמו כקוסם, הוא רוצה להיות אמן.

אין לי דרך אחרת להסביר את הכוריאוגרפיה המבולבלת שהוא עיצב למופע שלו, ואת הטקסט המטופש שהוא גימגם לפני שנכנס לתוך תיבת עץ שהועלתה באש. כמובן שהוא נקשר באזיקים וכו' וכו'. בסוף, כשהוא הופיע בתלבושת מכבי אש וכיבה את האש שאחזה בארגז, ריחפה באויר השאלה, מה זה הכל? בשביל זה הטרחות את כל הרקרניות שעל הבמה? אפילו צ'יקו וריקו, מ"שמיניות באויר", יכולים לעשות את זה.

אחריו עלתה לבמה תזמורת הטיילת, בניצוחו של דויד קריבושי. תזמורת שהיא בד"כ די משעממת, הם ניגנו קצת גלן מילר, קצת איי טיים ואפילו רצחו את "ניו יורק ניו יורק". אח"כ הצטרף אליהם מיול רזניק, כנר. הוא זכור מהופעתו עם רודו פישר בקדם־אירוויזיון. איפה הוא ואיפה פישר. גם רזניק די משעמם, הוא ניגן קצת קלאסי, כשקריבושי מרגיש כמו מהטה בפארק, וקצת ניגונים חסידים, מייגע.

בבמות הצדדיות אפשר היה לשמוע סיפורים לילדים, לראות רקדנים, לשמוע ג'אז. הבטיחו גם סרטים. והיו גם הרבה פינות הפעלה עם הרבה ילדים שאיבדו את אבא ואמא. מה צריך יותר בלילות הקיץ.

היום (24.8) אפשר יהיה לשמוע את שלמה בר־אבא מנצח על תזמורת. לא ברור עדיין מה יקרה בקונצרט הזה, צפו להפתעות. במות ההפעלה והקישוט והאיפור ימשיכו לפעול. על החגיגה הזו נאמר לחיות בתל־אביב ולהרגיש בגן, 5 דקות מדיזנגוף.

תיאטרון קריאה

בחוץ על הדשא

שמואל שילה, מיכל ורד, יגאל שדה, יצחק אביטל, מרים גבריאלי בערב קריאת המחזה כ"רוח נושבת".

התיאטרון העירוני באר־שבע בשיתוף תיאטרון בית־ליסין יקיים ב־1.9 ערב קריאה של המחזה "ברוח הנושבת" מאת עידית שחורי במרתף העליון.

המחזה בבימויו של מרגלית סטנדר יבוצע על־ידי השחקנים: מרגלית סטנדר, שמוליק שילה, מיכל ורד, יגאל שדה ויצחק אביטל.

עלילת המחזה מתרחשת בליל יום העצמאות במטבחה של משפחת הראל "פלמ"חניקים מבוססים". בחוץ על הדשא, נערכת מסיבת יום העצמאות המסורתית המתקיימת מדי שנה, מאז קום המדינה. למיטבח נכנסים בני המשפחה בלבד ושם נחשפות מערכות היחסים הסבוכות בין ההורים לשלושת ילדיהם. זוהי תמונת מצב על עצמנו, דור מקימי המדינה בעלי החזון והאידיאלים מול דור ההמשך המגלה, כי האידיאלים כבר "תפוסים" בעצם על־ידי הוריהם.

מבט ראשון

מוזיאון ד'אורסיי

תיאוריה ומציאות

מאת דורית קדר

בכתבה השניה על מוזיאון ד'אורסיי דנו בריבוי והצפיפות המאפיינים את חללי התצוגה של הציירים האימפרסיוניסטים, וציינו את חסרונן: מחיקת ה"תווית" המאפיינת את האימפרסיוניסטים. אותו הליך חשובה תקף אף כאשר מתייחסים לניאו־אימפרסיוניסטים. גם במקרה זה האקדמיה הזיבשה מאזוברת את רצון הניאו־אימפרסיוניסטים לנהוג בדרך מדעית יותר מאשר קודמיהם בבחינת היבט השימוש בצבעים.

התיאוריות האופטיות החדשות, אם כן, אומצו בקפדנות־יתר. אכן תיאוריה מחוד־גיסא ומציאות ציורית מאידך־גיסא. זו האחרונה משקפת, ללא כל ספק, את הנהיות הצורניות שהיו לניאו־אימפרסיוניסטים. פרט לשיקולי תרגום המציאות כצבעים "טבעיים". שיקולים אלו מוצאים ביטוי בחיפושים מתמידים אחר שווי־ערך צורניים.

פירושם של דברים: איזה מבנה קומפוזיציה יביע בצורה הטובה ביותר את רגשות האמן — רגשות של שלווה והרמוניה, רגשות אופוריה או מן הסתם תחושות של פורקן טבולות באווירה של קירקס על כל המלאכותי שבו. לעומת האימפרסיוניסטים — הניאו־אימפרסיוניסטים חקרו ביתר שאת את רזי המבניות הטהורה.

במוזיאון מוקדש אולם זעיר לאחד האמנים הרגישים ביותר שהיו אי־פעם — אודילון רידון (ODILON R'EDON) (ולפני כשנתיים התקיימה תערוכה גדולה של אמן זה במוזיאון ישראל). דומה כי הוא חי מנותק מנסיבות העולם הזה ושקוע בתוך החומר הפנטאסטי של רוחות ומיתוסים המעלים ריח אחר, שונה, ספוג בחידה, ספוג בחרדה של מוות, תמיד מכתב באבק של חלומות בלתי נקישים, מרוחקים, מופלאים.

לעומתו — החלל המוקדש לטולוז לוטרק (TOVLOUSE LAVTREL) לקוח מהארציות, המאטריה, החומר המתכלה, מתבלה, מתבזה, מורגל לקלס הכשרים, להתפוררותם, להזדקנותם המכוערת. הוא מותאם לכדירות הזו, האחת המתאכזרת וסוחטת מצלם האנוש את אנושיותו. גיהנום של תאוות בשרים אשר התאווה חמקה מהם זה מכבר כמו גם מהמקום שבה התקיימה אי פעם...

מספר יצירות של המוכס רוסו (LE DOVANIER ROUSSEAU) עשויות אף הן לנתץ תוויות נוחות. את התווית של הפרימיטיביות והראשוניות שמאפיינים, כאילו, את האמן הזה. גם כאן נכון אמנם, שאלו הם הסימפטומים הבולטים ביותר אך שוב — הם רק הסימפטומים כאשר דווקא האיש "החושב" ומימד ההגות שלו מוזנח לחלוטין.

עבודה אחת יכולה להצביע על פן חזק זה אצל רוסו ולזרוק אור שונה במקצת על יצירתו. שם הציור "LE CHEVAACH'EE DELA DISCORDE" ("רהירת אי ההסכמה") (1984) המתאר גופות אדם שקועות — עירומות וחצי עירומות — בתוך בליל אדמה כאשר מעליהן דוהר סוס פראי ועיוור רכוב על־ידי ילדה־מפלצת אשר פיה מלא שיניים רצחניות. בידה האחת היא אוחזת בחרב ההרג ובשניה — במעין ענפ־אש מאפירה, כשמתחתיה צימחיה קורסת וכהות המיתה... יערות העד רוויי החיות הפראיות של רוסו ודמויות האדם האיוויות הינן תמונות של אידיאל חיים נשגב ובלתי נגיש... או אותה נאיביות "פשוטה" המעניקה פירושים שונים לאספקים הרוסוניאני, לסוג הבריחה הזו, מתוסף פן אקסיסטנציאליסטי שורק תורם לכוליות יצירתו.

גוגין (GAVGUIN) מתקשר מנקודת ראות זו לרוסו. אף הוא בורח, מנתק עצמו מהתרבות המערבית, על מנת להעריץ לחמים מאיי המרקידות, לזכות לאלילים מרוחקים ולסגוד ליפי הנשיות שלא טופחה באמצעות מלאכותיות של אפור מתורבת, אלא גדלה פרא מתוך לשד אדמה בתולית. אבל כמו רוסו — גוגין ספוג בחשיבה קיומית ושמות היצירות — הן הציורים והן הפסלים — מעידים על חוט מחשבה מתמיד כמו הסידרה של תבליטי העץ "לידה", "קיום", "אהבה", "מוות".

בקומה השניה אין להחמיץ אף את עבודותיהן של בונאר (BONNAR) וויאר (VOILLAR) — אמני ה"רוקוקו" של התקופה שהם אוהבי העידון, עינוג החושים לשמו, הזרושניות האסתטית. למרותה אמור אין לשכוח שבדומה לתקופת הרוקוקו, גם במיקרים אלו — היופי החיצוני מלווה בנישות מבניות טהורות ומושלמות (וראה את הקירבה ביניהם לבין בניית תמונה של VERMEER).

בקומת הביניים — ממוקמות תמונות ענק מהזרם ה"נאטורליסטי". השם עצמו עלול להטעות שכן התכנים לקוחים מחיי דלת העם, ממיתוסים שונים, מתחומים דימיוניים. ביקורת חברתית מהולה כאן ביסודות אחרים ואף ה"נאטורליזם" מהיבט צורני אינו חד־משמעי שכן מתוספים כאן גורמים רבים המעצימים את הדרמה, ובאים להרגיש רעיונות והלכירות מחותיים.

חלק אחרון במוזיאון הינו עיצוב של הארט־נובו (ART NOOVEAV) הכולל, ריהוט, חפצי קישוט למיניהם, פסלים ועוד...

עצה אחרונה למבקרים — לשאת רגליהם ולבחון בתום ביקור בכל קומה. המוזיאון מצריך ללא ספק שלושה ביקורים ואף, כאמור, בשל הכמות. המיקום הגרוע של היצירות מקשה על הראייה והקליטה כאחד.

(כתבה שלישית ואחרונה בסדרה)

מן ה"מהפך" אל הפחת?

גם מפ"ם בחלקה הקיבוצי לא פטורה, מסתבר, מהתהפוכות האופייניות לתקופה ולממשלה, שלאחר ה"מהפך" של שנת 77' ■ אבל אם וכאשר "עושים חושבים־ביחד", מן הראוי דווקא לברך את מפ"ם, שלא תחצה את הקווים, כדי להשתתף עם מפלגת העבודה, ב"ממשלת האחדות הלאומית", שקיומה פירושו — מבוי סתום

מאת דניאל בן נחום

לאחר ה"מהפך" של שנת 1977, נאלצים מאנשי תנועת העבודה — ולא מעטים מאישיה הבולטים — נתנו ידם לעליית "הליכוד" לשלטון — איני מתפלא על תהפוכות שחלות במחשבותיהם ובהתנהגותם של גופים ציבוריים שלמים, מהם ארגונים קיקיוניים, שגרפו תלושות אלקטוראליות גדולות (ד"ש, ...) ומהם מפלגות ותיקות, המתהללות עשרות שנים, במתינותן ובשיקול־דעתן, והמצאות את עצמן, לאחר תבוסות קשות, בימין הקיצוני־המיליטאנטי (...), בין גרורי המתהדרת "הד השוחות".

אך תמיד סברתי, שמפלגתנו — ובעיקר חלקה הקיבוצי, מכוח מטענה הרעיוני־ערכי, תהיה פטורה מן הטלטלה וההיקלעות ... בין סתירות והפכים ללא־מוצא. מן קריאת דברי כמה מחברינו אני מתרשם שהתהפוכות האופייניות לתקופה ולממשלה ... פגעו גם בנו.

סשה קורין מזמין את כולנו "לעשות ... — ביחד", כמאמר שפורסם ב"על המשמר" ואני נענה ברצון להזמנתו. אני ... זה שנים, כלוחם אמיץ נגד המערך, ... אצבע מאשימה כלפי מפלגתנו, על ... את הופעתה העצמאית, והייתי ... לתומי, כי יהיה בין המברכים על כך, ... מפ"ם נאלצה לוותר על השותפות עם מפלגת העבודה בכנסת, ולהתייצב למערכה ... הייחודית, על תוכניתה המדינית, הכלכלית, התרבותית־חינוכית. לתמהוני, סשה קורין מופיע שוב כמוכיח את המפלגה. אבל הפעם על כך שפירקה את המערך ולא השתתפה יחד עם מפלגת העבודה ב"ממשלת האחדות הלאומית", ושוב לא זכיתי להיות שותף למחשבותיו, על תפניותיהן ב־180 מעלות שמאלה וימינה.

ואמנם השותפות במערך לא היתה "חתונה קתולית", ללא תנאי וללא סירוב, אלא ברית בין שתי מפלגות על יסוד של תוכנית פעולה משותפת. הקואליציה עם הליכוד היתה מלכתחילה "הקו האדום", שמפ"ם סירבה לעבור אותו. הצבעתה של המפלגה בשאלה זו, כבוא שעת מיבחן, כמעט פה אחד, תירשם לזכותה ולכבודה.

משאת־נפש ישנה

סשה קורין רואה ב"ממשלת האחדות הלאומית" את "פסק דינו של הכותר" — כעין גזירה פתאומית ובלתי־צפויה מראש. אילו זה היה כך, כיצד ראה את האזהרה הקודמת של מפ"ם בנושא זה? למעשה, השותפות עם מפלגות הימין הבורגני — היתה משאת־נפש ישנה או לפחות תוכנית מוערפת, לחלקים חשובים במפלגת העבודה, ובעיקר בין אנשי רפ"י. זו היתה לגבי בן־גוריון משמעות ההליכה "ממעמד לעם". מתוך תפיסה זו העדיף כשעתו את הקואליציה עם הציונים הכלליים ("הליבראלים" של ימינו) ו"אגודת ישראל" — על השותפות עם מפ"ם (ואז היו בה גם טבנקין וגלילי, יגאל אלון ובן־אהרון) — שהיה מובטח לה רוב מכריע בכנסת.

ב־1967 חתרה רפ"י בגלוי להכנסת גח"ל לממשלה — והפעם עם "חרות" כסמן מוביל. לאחרונה — במלחמת לבנון, במאבקים מקצועיים ("אתא"), ואף במערכת הבחירות האחרונה — טישטשה מפלגת העבודה בהיותה באופוזיציה, את הניגודים המהותיים בין ה"מערך" לבין ממשלת ה"ליכוד", במקום לחדד את ההבדלים הממשיים.

ה"תיקו" במערכת הבחירות איננו איפוא סיבת המצב הקיים, אלא במידה רבה תוצאה ממנו. השאלה, אם היתה אחרי הבחירות אפשרות אחרת למפלגת העבודה עדיין שנוייה במחלוקת, אך למפ"ם לא נותרה ברירה, והיא הסיקה את המסקנות מתוך אומץ־לב ואחריות מעמדית ולאומית, גם אם לא קצרה תשואות.

מאזן שלילי

סשה קורין מעלה על נס במאמרו את ההישגים הגדולים של הממשלה בשלוש השנים האחרונות. אינני שייך לפסימיסטים שאינם רואים במציאות שום נקודות־אור, ולאלה הפוסלים לחלוטין את מפלגת העבודה, שותפתנו הוותיקה (ואני מקווה — גם לעתיד). גם בהיותנו באופוזיציה אל לנו להיגרר אחרי סיסמאות בנוסח של "סוציאל־פאשיזם". העלולות רק לחזק את הימין הלאומני־הריאקציוני. ובוודאי אסור לנו לבטל ולהלעיג על מאמציו הכנים של פרס להשגת שלום עם שכנינו, באמצעות ועידה בינלאומית.

אך אין להתעלם מן העובדה, כי מאזנה הכללי של "ממשלת האחדות הלאומית" הוא שלילי, וכי נתקיימו החששות הקודרים ביותר: כיום ברור, כי הניגודים הפנימיים העמוקים שבתוך הממשלה הנחשפים לעין כל, כלפי פנים וכלפי חוץ, אינם מאפשרים קיום ממשלה משותפת, ומביאים את המדינה כולה למבוי סתום. ממשלה זו לא הביאה לשום תזווה בפיתוח הנגב והגליל, במצב עיירות הפיתוח, במאזן המסחרי, ביחס בין העלייה לירידה. הליכוד ובעלי־בריתו הריאקציוניים נשארו הגורם הדומינאנטי הן בתחום הכלכלי־חברתי והן בתחום המדיני־בטחוני.

המשבר החמור של החקלאות, שפגע קשה בהתיישבות העובדת, איננו תאונה או אסון טבע, כי אם פרי מדיניות כלכלית מחושבת, המעדיפה את האינטרסים של ההון הספסרי על־חשבון העובדים והייצור, המכוונת לערעור יסודות מפעלנו שהוקם וטופח ללא לאות על־ידי תנועת העבודה. אף פעם לא הגיעה התנועה הקיבוצית כולה למעמד כה נחות וחמור — מזה שהומט עליה על־ידי מדיניות הממשלה הקיימת. "הצמיחה הכלכלית" נהפכה בתנאים אלה לסיסמה ריקה מתוכן. המדיניות המבוצעת בשטחים, תוך חתירה לסיפוחם, פוגעת לא רק באוכלוסייתם הערבית, כי אם גם מתנקשת בעתידו של העם היהודי, עם מגמת הפיכתו ל"עם ארונים", החי על חרבו, על עבודה זולה ועל תמיכה מבחוץ — יסודות שאינם בני־קיימא.

סיסמת "חזית הצלה" (שהועלתה על־ידי ויקטור שם־טוב), המתמודדת על הקמת ממשלה מתקדמת של המפלגות הציוניות־סוציאליסטיות והבורגנות המתקדמת — אינה מחייבת הליכה לבחירות ברשימה משותפת של השמאל והמרכז, שספק רב הוא אם כוחה האלקטוראלי יהיה רב יותר, ובוודאי שאינה תובעת הימנעות מביקורת שקולה ואחראית של המצב הקיים ב"ממשלת ההתרוצצות הלאומית", שה"ליכוד" יתבע את המשכה להבא.

הקמתה של "חזית הצלה" מחייבת הידברות בין שותפיה־לעתיד לפני הבחירות, על הפניית חוד המחץ כלפי חזית הימין הלאומני־קלריקאלי — ועל תוכנית לפעולה משותפת, בלי להצניע את ההבדלים ביניהם, וכשכל מפלגה פונה, בתוכניתה, אל בוחריה הפוטנציאליים.

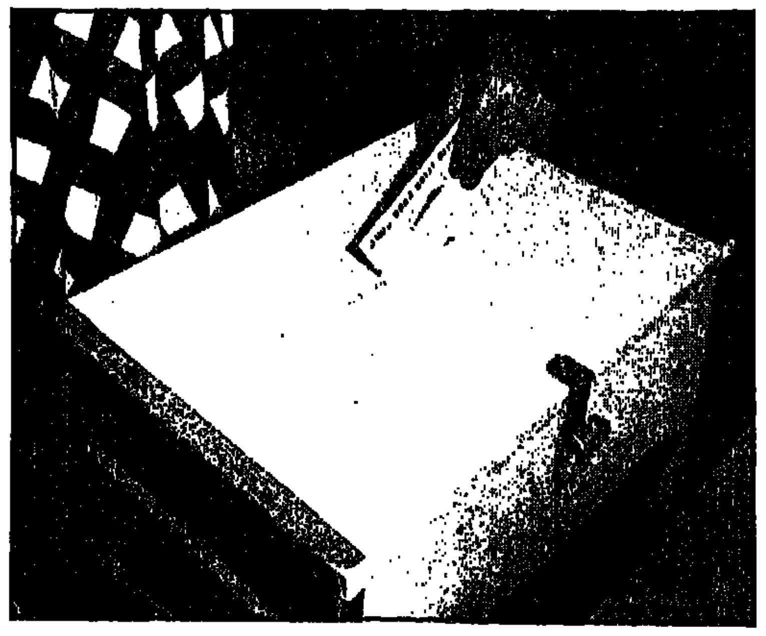
והבחירות הבאות. ביחד או לחוד!

אנדרטה בחצר השכונה

מאת יהושע מרקוס

שכונת ספר היא שכונה "רמת־שרונית", שהוקמה לפני 30 שנה על ידי ארגון יוצאי נובוסליצה (בסרביה) בישראל. בשכונה עומדת אנדרטה להנצחת הקהילה היהודית בעיירה זו שהושמדה ברובה עם פרוץ מלחמת העולם השניה על־ידי חיילים רומנים־נאצים.

מדי שנה בחודש אוגוסט מתקיים בבית הכנסת, שהוקם אף הוא לזכר יהודי הקהילה, כנס יוצאי העיירה להעלאת זיכרם של יהודי נובוסליצה שהושמדו.

מלבד דברי יזכור משמש כנס זה למפגש חברתי של יוצאי העיירה ותיקים מישראל, עולים חדשים מברית המועצות ויוצאי העיירה מארצות דרום אמריקה המבקרים בישראל.

השנה, היה כנס מיוחד. בפרק האכזרי של הקהילה היהודית בנובוסליצה, כו ... אלפים ורבים אחרים ברורך ..., נחרת בליבם של ניצולי העיירה שעלו לישראל, מעצרם של 39 נערים בני 14—15 שהואשמו בקומוניזם. 37 מהם נרצחו ואילו שתי נערות — אטי מלכסון, וחברתה זיקי (רחל) הצליחו להימלט. אטי מלכסון, שניצלה מטבח זה והצליחה להישרד, נדדה לאחר תום המלחמה בארצות אירופה, הבריחה גבולות והצליחה להגיע לוונצואלה, באמריקה הדרומית, שם התגוררו בני משפחתה. אטי השתקמה והקימה משפחה, ... להתמסר לפעילות ציבורית למען ארץ ישראל, במיוחד לעזור לילדים נכים. היא ניהלה במשך שנים רבות כיו"ר איל"ן וסייעה בגיוס כספים עבור אירגון זה. לאחר מכן הצליחה, היא ובעלה, לעלות לישראל. כאן, הקימו ביתם בהרצליה־פיתוח. מפעלה הראשון היה הקמת מוסד מוגן למפגרים ולנכים בהדרך יוסף הנושא את שמה, כן הקימה את "בית־ונצואלה" המיועד לילדים חשוכי מרפא.

הגורל האכזרי של 37 הנערים והנערות שהואשמו בקומוניזם ולכן נרצחו על־ידי החיילים הרומנים־נאצים לא מש מזכרונה ... מנוח, והיא החליטה להנציח ... הקמת אנדרטה בחצר בית־... בשכונת ספר ברמת השרון. היא לא הסתפקה במימון כספי, אלא השקיעה כל ... במשא ומתן עם גורמים ... (המועצה המקומית). כמרכזן, היא ... שעות רבות עם אירגון יוצאי נובוסליצה בישראל, עם מהנדסים ומתכננים עד שהוקמה האנדרטה הנושאת שמם של 37 הנרצחים.

מפעל זיכרון זה עורר הדים בין יוצאי העיירה, כולל הדור הצעיר, וזו הפעם הראשונה שבאו לכנס זה, לא רק ותיקים, אלא בנים ונכדים של יוצאי העיירה, ורבים הזילו דמעה כאשר אטי סיפרה על מניעיה להקמת האנדרטה.

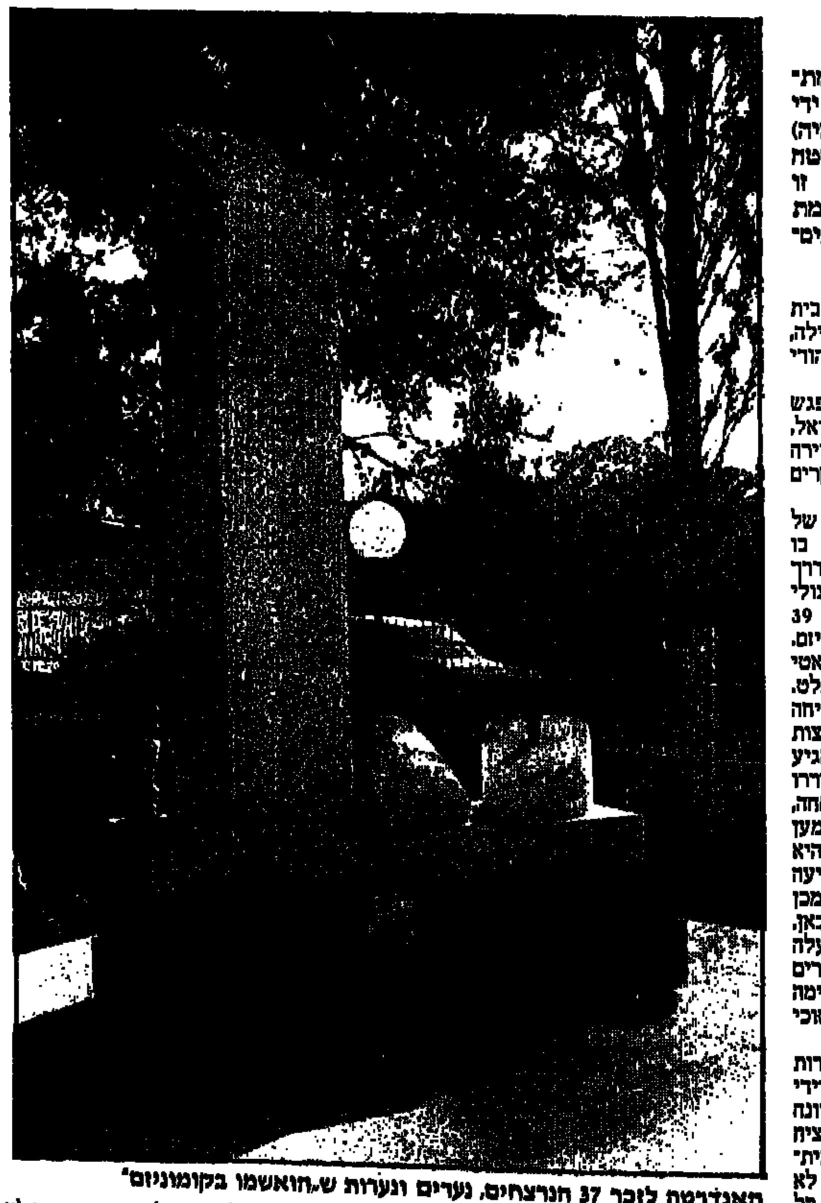
האנדרטה לזכר 37 הנרצחים. נערים ונערות ש"הואשמו בקומוניזם"

רשות הקורא

שרידים של ילדים קטנים

למותר לתאר עד כמה, במשך שנים רבות, היה צה"ל צבא נערץ על העם, והכבוד שהעניק לו העם אין דוגמה ואין לו בעולם כולו. המפקדים בצה"ל נחשבו כגאונים ממש. כל מפלגה פוליטית רצתה ברשימת מועמדיה, במקום בולט, איזה אלוף מיל. שנהפך לגיבור לאומי. אין כמעט מפעל כלכלי שמנכ"לו איננו אלוף בדימוס. רבים מהשגרירים והקונסולים הם אלופים לשעבר. בוועדת חוץ וביטחון היו תמיד פיות החברים פעורים כאשר הרמטכ"ל היה מוסר להם דו"ח כלשהו. בקיצור, ההערצה, העיוורת לעיתים, של המגזר האזרחי כלפי הצבאי גרמה לעיתים מחדלים.

והנה, בפרשת הלביא לפתע השתנה המצב — שר הביטחון יצחק רבין, גיבור מלחמת ששת הימים, לא נחשב אמין דיו בהציעו לבטל את הפרוייקט. הרמטכ"ל, גיבור אנטבה, דן שומרון, אינו נחשב בעיני חברי ועדת חוץ וביטחון כפני שליטא, שרה דורון ואחרים, כאשר בנימוקים ביטחוניים לטווח ארוך הוא מציע לבטל את הפרוייקט כמומחה גדול. דעתם של כלכלנים כפרופ' ברונו ואחרים מבוטלת בעיני ראש הממשלה שמיר וממלא מקומו פרס, כאשר הם, הכלכלנים סבורים שהפרוייקט איננו כדאי מבחינת הכלכלה הלאומית בעתיד.

המשעשע בכל הפרשה הוא, שדווקא בנושא זה רוצים הפוליטיקאים להפגין שרירים כלפי הרשות הצבאית, כאותם ילדים קטנים שלא רוצים שיסדרו אותם. איפה הייתם בימי מלחמת לבנון?

חיים חצורי, איילת השחר

כונס עם כל דבר

באחרונה מצאו שיטה "מקורית" — למפעל כושל, בגלל ניהול כושל, ממנים כונס נכסים (מפרק), והוא כל יכול שעל פיו ישק דבר. כאשר חברה או מפעל ממשלתי נתונים במצוקה (כביכול), מקובל למסור אותו לכונס נכסים (מפרק) וכל הזמן מנפנפים לעובדים: אם לא תסכימו לתנאים של הכונס (המפרק), המפעל ייסגר. איזו שיטה היא זו? אין מו"מ ענייני? אין הסכם עבודה יותר? ראו מה הולך ב"אל על", ראו מה הולך ב"מספנות ישראל" ובמקומות אחרים, פחות מפורסמים.

האוצר חייב לדעת, כי ללא ניהול מו"מ ענייני, על בסיס הסכמי העבודה הקיבוציים החתומים ע"י ועדי העובדים וההסתדרות, לא יהיה אפשר לנהל חיי יצירה ועבודה תקינים ופוריים שייאפשרו להפעיל חברות ומפעלים ברווחים, לטובת ההנהלות והעובדים כאחד. יש להפסיק את השיטה הנפסדת הזאת.

אורי שדה, חיפה

המלה הראשונה

המלה הראשונה בכל גיליון של "על המשמר" היא "לציונות". "חותם" הוא מוסף "על המשמר", ולעניות דעתי אסור לו לפרסם רעיונותיהם של מתנגדים לציונות, כגון "מיכאל היקר" של בועז עברון ("חותם" מ־14.8.87).

ראובן שמי, בית זרע

לאחד

הגיע הזמן לאחד את מחנה השמאל הציוני. אני קורא לראשי מפ"ם ותנועת ר"צ לפתוח מיד במשא־ומתן ביניהם על הקמת רשימה משותפת לקראת הבחירות לכנסת ה־12.

בין שתי המפלגות הללו ישנה כמעט תמימות דעים בנושא השלום ועתיד השטחים. גם בנושא הכלכלי־חברתי. הח"כ יוסי שריד (לשעבר חבר מפלגת העבודה) ורן כהן (לשעבר חבר מפ"ם) דוגלים ברעיון הסוציאליסטי. אסור לשתי המפלגות להופיע בבחירות בנפרד, משום שבמקום להלחם נגד הליכוד ילחמו האחת נגד השנייה. וקולות רבים ירדו לטימיון.

ישראל זוסק, מושב יונתן

עם מי לדבר

המאמר הראשי מיום י"כ באב תשמ"ז, תחת הכותרת "חוצה שומרון כסמל", מפליא אותי באמת. וכי למה אפשר בכלל לחכות. "כל עוד לא התקדם הפיתרון הפוליטי" — היש באמת מה לחכות מעולם ערבי קיצוני זה? יש ערבים המביעים נכונות שקרית להשלים עימנו, ובליבם מצפינים רצח. אומנם "רק פיתרון פוליטי יחזיר לכל תושבי הגדה את המתכון לחיים נורמאליים." אבל עם מי אפשר לדבר? זה כמאה שנה, מאת ימי "חיבת ציון", אנו תמצים ומתחננים לשלום, והתשובה תמיד רצח ומלחמה.

דב רפפורט, ניו־יורק

תמונות מסין

לפני כשבוע נסעתי באוטובוס מרחוב דיזנגוף בתל־אביב ושכחתי חבילה ובה תצלומים של ערי ומרחבי סין, שצולמו בעת סיורי שם במשך שלושה שבועות. אודה למוצא חבילה זו אם יואיל בטובו לצלצל אלי לטלפון 03־282269.

י. ליברטובסקי, ת"א

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה בדבר בקשה לאישור תשריט חלוקה בסטיה מתכנית מאושרת בהתאם לסעיף 138 לחוק התכנון והבניה

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לאישור תשריט חלוקה בסטיה מתכנית מאושרת רח/1007 בגוש: 3701 חלקות 23 (חלק) — 399"33" 400 (חלק) 401, 402 גוש: 3697 חלקות 7, 197. הסטיה הינה בגין אי התאמה בשטחי המגרשים. כל המעונין יוכל לעיין בתשריט ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית רח' גלוסקין 5, קומה ד' בכל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתשריט תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

י. הרמלך
יו"ר הועדה לתכנון ובנין ערים רחובות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
אשקלון
עיריית אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי אחישר אסתר ומנחם. מהות הבקשה: בקשה ב"פ בניה בחישוב לקומה מבקשים 26.71 במקום 25.5% המותרים ע"פ ת. מתאר 101/02/4. בכתובת: שמשון רח' ז'בוטינסקי 288/4 גוש 1996 חלקה 39 אשקלון.

בן חיון דוד וג'נין. מהות הבקשה: הקלה באחוזי בניה בחישוב לקומה מבקשים 26.72% במקום 25.49% המותרים לקומה עפ"י תכנית מתאר 101/02/4. בכתובת שמשון, רח' ז'בוטינסקי 288/15, גוש 1996, חלקה 19, אשקלון.

המעונין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הוועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

בני וקנין — מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה
לתכנון ובניה אשקלון

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה
פתח־תקווה
הודעה על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6715, חלקה 88, ברחוב טבנקין פינת בן צבי.

לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ב' בו מותר להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדר על הגג 110% בנייה 3.4 דירות.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדר על הגג 119.35% בנייה, 4 דירות.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי — יו"ר הוועדה
המקומית לתכנון ולבניית פ"ת

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת לאחוזי בניה 6% וניצול חלל הגג, ברח' מטודלה מס' 29 גוש 6637 חלקה 551, תיק בנין 2/631"029, בקשה מס' 870182.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע
הזמנות בדבר צווי ירושות, צווי קיום צוואות ומינוי מנהל עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בתיקים המפורטים מטה, בקשות ליתן צווים המכריזים על צווי ירושה ו/או לקיום צוואות ו/או למינוי מנהל עזבון.
כל אדם המתנגד לאחת הבקשות כמפורט מטה, יגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

תיק מס'	מהות הבקשה	שם המנוח/ה	שם המבקש/ת
304/87	צוו ירושה	בכר טובה	בכר דויד
303/87	"	קוקלנסקי בלה	בינארי נתנאל תיאודור
305/87	"	ברגר חנה	ברגר מרדכי
308/87	"	לוי טובריו	לוי פני
310/87	"	סגל לורנס	טלילה סגל
312/87	"	אוחנה שמעון	אוחנה ממה
313/87	"	שפיגל דומה	בתיה סבט
314/87	"	קליין לודביג	קליין ברכרה
315/87	"	קליין שאול	קליין רחל
316/87	"	זונאבד רפאל	זונאבנר מלי
319/87	"	עוזר מורד	עוזר שרה
320/87	"	וולף עליזה	וולף מיכאל ורהב רניאל
321/87	"	טויטו אסתר ומשה	טויטו אליאס
300/87	"	יצחק באבאן	שמש רוברט
311/87	"	לוי גיא	לוי ג'נין
317/87	"	פליקס שלימה	לאה שטרן
325/87	"	אוביץ יעקב	אוביץ רגינה
326/87	"	אוזופה בוכובזה	אברהם בוכובזה
327/87	"	סול אורה	אסאריץ אליהו
328/87	"	זיגלוים מיכאל	אגמון שושנה
330/87	"	הורוביץ משה	פרנסין־יוספין הורוביץ
331/87	"	שטרוקר ליפא	עדינה שינה
332/87	"	שומונוב אוסאק	שומונוב בחמל
333/87	"	יפרח אליהו	מיכל יפרח
335/87	"	איזיקס בת־שבע	ניסנקס יעקב
336/87	"	לודמן אשר	הנרי לדרמן
339/87	"	טייב אמיל	טייב יהודה
342/87	"	תולין אלירן	אנה רוז וייס
343/87	"	כהן יהושוע	כהן מנחם
344/87	"	פלייס פני	פלייס מוזס
345/87	"	יעקובביץ אלוה	יעקובוביץ יעקב
346/87	"	יוסוף ברנה כהן	יוסוף לייב
349/87	"	דריימן רווה	פרובה יצחק
350/87	"	אסנת יצחק	אסנת אסתר
351/87	"	סמואל ניסן	שמואל רוונהק
352/87	"	ליאון עזיזה	עזיזה שרה
306/87	קיום צוואה	מלכה שמחה	אמר ועמנה
307/87	"	ליבשוץ ליאון	הלנה ליבשיץ
318/87	"	סולומון לוי	אפרתי אדית
322/87	"	ליבוביץ יעקב	ליבוביץ טוביה
323/87	"	פרוינד יעקב	פרוניר מרגרטה
324/87	"	מלכה אליצור	ד"ר אסתר ליברמן
329/87	"	מלכה רובק	אוסה גרבוב
334/87	"	קרצר משה	מליקין חנה
337/87	"	טרידמן דוד	רוטנברג אסי
338/87	"	טרידמן רחל	רוטנברג אסי
340/87	"	יואל אבזן גלב	אנה גלב
341/87	"	מרמור חנה	רותם דבורה
347/87	"	רות גרשון	מרק גרטון
348/87	"	פייביש אהרון	ליבוביץ בטי

טלוויזיה

09.00 טלטקסט — עד כאן. 09.08 שעת כושר. 09.15 טוב טוב הנמר — פרק 8: אוצר הזהב. 09.40 הלב — פרק 46: המסע בשיירת השוורים. 10.05 מהסומים — פרק 12. 10.30 המירה — פרק 3. 11.20 מחול הסערה — בלט הסערה על פי שייקספיר. מוסיקה: פ' צ'ייקובסקי. כוריאוגרפיה: ר' נוראייב. בבצוע להקת האופרה של פריז ור' נוראייב. 14.00 טלטקסט — עד כאן. 14.05 חובב הטבע — החיים על שפת המים. 14.30 קסים יסם — מנועים. 15.00 קשר משפחתי — לרחל יהרה חן בת היא יש משפחה גדולה ומיוחדת. דר' רבינוביץ' משוחח עם רחל ובני משפחה על חייהם. 15.40 מאתיים שניות למועצת הלול. 15.45 שעת כושר. 16.00 זהרזיה — שידור חי. 17.00 ערב חרש — מנחה: רפי רשף. 17.30 רוכי־כפת לי — יום הפריק: אליפות הכדורסל. 17.55 קונצרט לנוער — תחרות כשרונות צעירים יאן אריק גוסטפסון מפינלנד, בן 15, מנגן ווריאציות רוקוקו לצ'לו ולתזמורת מאת צ'ייקובסקי. 18.20 סרט הנסה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 המצורה — הפרק האחרון. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 קשרי משפחה — הפרק השישי: התמרון. אקדח. שור שנעשה בביתם מניע את בני משפחת קיטון לקנות לעצמם אקדח, אף שהדבר סותר את עקרונותיהם. השעה אינה מאחה לבוא, והם גם נאלצים להשתמש בו. 22.00 זה הזמן — תכנית אירוח שבועית מנחה: רם עברון. 22.50 מיאמי, מחלק מוסר — שם הפרק: כלוז למבריח. קרוקט וטאבס מתגררים למבצע מסוכן, בו עליהם לגלות מי עומד מאחורי שרשרת של מעשי רצח, שמעורבות בה משפחות שלמות של מבריחי סמים. 23.35 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

ערוץ 2
08.30 שידור ישיר ממשפט דמיאניוק. 18.00 המשך משפט דמיאניוק. 19.00 עד סוף — ג'ון לנון, ג'ו קוקר ושירים עבריים. 19.30 תקציר משפט דמיאניוק. 20.00 אלגרו. 21.00 סוף 2.

רדיו

קול המוסיקה
06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאונה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר — משירי רחל. 12.00 מן הפרטיטה — א. סקרלטי: סונטה לחלילית, 2 כנורות וקונטינואו; מוצארט: ווריאציות על שיר הצרפתי (הרועה סלימן); ד. סקרלטי: סונטה ברה מג'ור; מוצארט: סונטה לפסנתר ב־4 ידיים ק. 381; ד. סקרלטי: סונטה בלה מג'ור; מוצארט: סונטה לפסנתר וכנור ק. 304. 13.05 בהאונה נינוחה. 15.00 הסברה מוסיקלית — הנחית הרגש תוכנית שמינית. 16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו — קונצרט חלילים למלך פרידריך הגדול וברלין 127/8/86. 18.00 רגש על הביצוע — על אחת כמה וכמה. 19.00 בין חברים — מעולם מטעמי המוסיקה. מיצירות: פרוקופייב, מק ראוול, ברהמס, ביזה, שוברט, קלמן וסיבליוס. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — ר.א. הסת — קלאופדריה. אמה קרקבי, אגנס מלון רנדל וונג רדיק טו רגין, רומניק וויס דוויד קוררייה. הקנטוריי מרורמגן הקפלה מקלן; איבון רפרנט — צ'מבלה: כריסטוף רוסה — צ'מבלו מנצחו ויליאם כריסטי. 22.30 מעם ועוד — ג'ון קייג': ווריאציות מס' 1 לכל סוג כלי או כלים אחרים (1958); ו. שטמארי (אורגן) תנוגן 1 פעמים; ג'ף לונטי: קונטנגואום לצ'מבלו — אורה נורדוואל (צ'מבלו) תנוגן 3 פעמים. 23.00 מחוזי יצירות — מנדלסון: רביעיות וחמישיות.

רשת א'
07.30 רדיו־יקל. 08.05 הפוגה מחוגה. 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצרפתית. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.06 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 צבעי הקשת — שיר וברכה לפזמונים מזרחיים. 15.27 האוניברסיטה הפתוחה — הטלאי הצהוב, והמעמד המדיניות הנאצית כלפי היהודים בשנים 1938־1941 — פרופ' לוי יחיל. 15.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שירים לעולים. 22.05 לכל אדם כוכב — עם האסטרולוג אילן פקר. עורכת: יהודית רורד. מגישה: נאוה סביון.

רשת ב'
07.00 הבוקר הזה. 08.05 בראש צעיר — תכנית לילדים בחופשה. 09.05 כוכב הבוקר — עם איב מונטאן. 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 12.10 אלף־אלף ביבית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ופזמונים. 14.06 בת צחוק — חוי הזומר. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ — תכנית בבקשתך לשירים עבריים. 16.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.06 מפיק ורי — עם רלית אורמיאן (ש"ח). 18.45 שירים עבריים. 19.00 היום הזה. 19.35 דין ודברים — מגזין לענייני חוק ומשפט. 20.05 שלם הזמירות — מצעד הזמנתים המסורתיים. 22.05 קפר ראשו — חידונים מנותים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן. 00.15 ג'אז ועוד — עם לאה ליאור.

גלי צה"ל
06.05 צלילי בוקר. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 09.05 פתוח — אורלי יניב ורוני לנך מארחים. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 כולם עם דילן — שעה עם ועל בוב דילן. 13.55 לא לבכות את האור — סינה יומית בנושא ירידה מהארץ. 14.05 יום יום דג — עם אלי ישראלי וארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 18.05 ראיון מיוחד עם האלוף דורון רובין — ראש מחלקת ההדרכה בצה"ל. מראיין: נחמן שי. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים עבריים. 20.05 קלאסי כאן — מגאוון גלי צה"ל במוסיקה קלאסית בארץ וש"וח. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הרכש ועל הכיפאק. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם הסופרת נירה הראל. 00.05 ציפורי לילה עם יותם ראובני. תוכניה מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2
18.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבבסים — שידור מיוחד מעיר הנוער '87. 22.05 על הרכש ועל הכיפאק. 23.05 קול הג'ז הזה — עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'
06.04 בחורה לאושר — להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים עבריים. 10.05 בא לי — עם מנחם פרי. 10.05 שיהיה — שעה של ביטלס. 11.05 30 בצל — עם יקיר אביב. 13.05 כל טוב — סומינים ומערכונים. 14.05 בטנ'נב — עם שוש עטרי. 16.05 מוסיקה לעניין. 17.05 משקפיים — עם מיכל שמואלי. 18.05 היה היו ... — מצעד פזמוני העבר — עם קובי כרקאי. 20.05 לי ולך — שיר וברכה. 21.05 קצת אחרת — פופ מתקדם — עם אורלי טורג. 23.05 מסביב לחצות — עם יוסי סיאס.

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: קינג קונג 5, 7.15, 9.40
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים
3, 7.15, 9.30
בן־יהודה: א.ט. חבר מכוכב אחר
5, 7.15, 9.30
גת: בלוז לחופש הגדול 4.15, 6.15, 9.15
גורדון: קנגרו 7.00, 9.30
דקל: קרוקודיל 5, 7.15, 9.30
דרייב אין:
סוד ההצלחה 7.45
ועדי: נינג'ה אמריקאי מס' 3 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: פוטו רומן 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: מותו של סוכן 7.30, 9.30
4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: אלדין ומנורת הקסמים
5, 7.15, 9.30
סינמה 2: אהבה בחלון ראווה 5, 7.15, 9.30
פאר: לא שם זין 5, 7.30, 9.30
פאריס: ישו כוכב עליון 12, 2, 7.15, 9.10
מרד הנעורים 11.10
רב־חן:
חן 1: חנות קטנה ומטריפה
5, 7.30, 9.40
חן 2: ליבו של אנג'ל
5, 7.25, 9.45
חן 3: אני והחברה 5, 7.40, 9.45
חן 4: שלגיה ושבעת הגמדים
11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: נשק קטלני
11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: סוד ההצלחה 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: 007 באזור המסוכן 5, 7.15, 9.30
תכלת: החנות מעבר לפינה
4.10, 7.00, 9.35

רמת־גן
איאוס: קינג קונג 2
4, 6.40, 9.10
לילי: לא שם זין 7.15, 9.30
ארמון: הנוכל האוהבת והמאהבת
5, 7.10, 9.45
רב־גן:
גן 1: שלגיה ושבעת הגמדים
5, 7.20, 9.40
גן 2: הרפתקאותיו של סופר כלש
5, 7.20, 9.40
גן 3: אני והחברה 5, 7.30, 9.40
גן 4: דובוני איכפת לי 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: 007 באזור המסוכן
4.30, 7.15, 9.30
אורנע: קינג קונג 2 4.30, 9.15
בית אגרון:
17.00 טרון ואוצרו הסורי
18.30 מונטי פייטון צהוב הזקן
20.15 החברים של אלכס
22.00 כתום הנוף
24.00 כל מה שרצית לדעת על המין
בפירה: ימי הרדיו 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: ליבו של אנג'ל
4.30, 7, 9.15
מיטשל: לא שם זין 7.00, 9.00
סמדר: ילדים חורגים לאלוהים 7.00, 9.30
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: פוטו רומן
אור 2: בקצב השעון 4, 6.30, 9
אור 3: חתיך אמריקאי 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: הפטריוט 6.30, 9.00
אור 5: אהבה מחלון ראווה
4.30, 7.00, 9.00
עדן: נינג'ה אמריקאי מס' 3 4.30, 7.00
9.00
תיאטרון ירושלים:
שיחות מלוכלכות 18.45, 21.45

חיפה
אורה: פוטו רומן 4.30, 7.00, 9.15
חן: קינג קונג 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: נינג'ה אמריקאי 3
4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: שירותים אישיים
4.45, 7.15, 9.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים
4.30, 7.00, 9.15
רון: סוד ההצלחה 4, 6.30, 9.00

אמפיר: 007 באזור המסוכן 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: לבירינט 6.45, 9.15
קרן אור המודיעין: לא שם זין 7.00, 9.15

נתניה
שרון: המוכטל בטיטו 5, 7, 9.15
סטודיו: לא שם זין 5, 7, 9.15

חולון
סבוי: פושע מוכטל וילדה קטנה
מגדל: בלוז לחופש הגדול 5, 7.15, 4.30
ארמון: לא שם זין 6.00, 9.00
5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: נינג'ה אמריקאי מס' 3
5, 7.15, 9.30
עמי ותמי 11.00

הרצליה
היכל: אלדין ומנורת הקסמים
5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל – האודיטוריום
"שם הוורד—א' ב' ג' ה'" 19.00, 21.30

באר־שבע
חן: 007 באזור"" 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: סוד ההצלחה 5, 7.15, 9.30
א.טי. חבר מכוכב אחר
10.30, 12.30, 14.30
היכל 2: אהבה בחלון ראווה 5, 7.30, 9.30
סופרמן 4 10.30, 12.30, 14.30
היכל 3: שם הוורד 7.15, 9.30
עמי ותמי 10.30, 12.30, 14.30, 17.00

עפולה
מפתח־רון: 007 באזור המסוכן
א', ב', ד', ה'
9.00 ג': 5, 5.30, 9.00

גבעתיים
חורי: סוד ההצלחה 4.30, 7.15, 9.30

ראשון־לציון
רון 1: נינג'ה אמריקאי מס' 3
4.30, 7.15, 9.30
רון 2: סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
עמי ותמי 10.30, 12.30, 14.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 24.8
מירלה אפרת: 20.30
בית ספר לנשים: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 24.8 בשעה 21.00
"הזמן הצהוב"

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים
נווה — חביבה רייק 20
חולון
אהרון — הופיין 52.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
תרומה — הרצל 2.
פתח־תקוה
אסותא — ברון הירש 21.
רמת־גן
גרמוה — ביאליק 50.
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רחובות
כללית — בני משה.
רעננה־כ"ס
הדר — הבנים 12, הוד השרון.

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקווה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקווה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים - ילדים, א.א.א.
הדסה ע"כ — פנימית, כירורגית, אורטופדית, עיניים.
משגב לדך — נשים.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב' 08.00-20.00, בימי ו': 08.00-13.00. טלפונים: 03"453300, 03"435500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02"243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04"229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04"922222

קו פתוח להורים במצוקה
בימי ב' וה' - טל. 222732.
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 08"321680 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנסן 26, קומה ג', טל' 525566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'. טל' 294869, 03"285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052"32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02"227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03"5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03"261115.
ער"ן חיפה — טל' 04"672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111.
ער"ן נתניה — טל' 053"35316.

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08"221022, עפולה — טלפון 065"93334, טבעון — 101, טלפון 04"931401, נהריה — טל' 04"823333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057"74767, שח"ל בגוש ה', טל' 03"330848.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

בריז' ניצחה את בוורן 0:2 בבלגיה
רוזנטל „בישל" שער — סיני הוחלף בדקה ה־65

● כדורגל
מכבי חיפה ניצחה בהולנד 0:3
מאת יוסף גלזר

קבוצת הכדורגל של מכבי חיפה גברה אתמול במשחקה השלישי בהולנד על קבוצת הוכבים סטוארד 0:3.
את השערים הבקיעו: זאהי ארמלי, צדוק מלכה ועופר מזרחי. הקבוצה תשוב הבוקר ארצה.

שני נצחונות להפועל חיפה בגרמניה
מאת יוסף גלזר

כדורגלני הפועל חיפה זכו בשני נצחונות במהלך מחנה־האימונים שקיימו ליד נירנברג, בגרמניה.
חניכיו של המאמן יצחק אנגלנדר גברו על גרולדסופן — 0:1, משערים של אלי בן־אמו וגבי צ'זלם. כן ניצחו את שוויינפורט — 1:3. שערים: רן סהר, שלומי שטיקר, חמים סלע וטל בנין.
גם קבוצת הנוער של הפועל חיפה, השוהה בגרמניה, קיימה שלושה משחקים ומאזנה: נצחון, תיקו והפסד לאלופת הנוער של עיריית נירנברג — 2:1.

בדו־קרב הישראלי בליגה הבלגית בכדורגל ניצחה אתמול במחזור הי"ב, קבוצתו של רוני רוזנטל, פ.צ. בריז', את קבוצתו של משה סיני, בוורן — 0:2, לעיני 17 אלף צופים.
רוני רוזנטל „בישל" את השער הראשון לבריז', בעוד שמשה סיני הוחלף בדקה ה־65.
ערב יום־כן שיחק אלי אוחנה בכל 90 הדקות במשחק־הנצחון של קבוצתו, מכלין, על סטנדרד ליאז' — 1:2.
האלופה הבלגית, אנדרלכט, סיימה בתיקו אפס מאכזב עם לוקרן.
שאר התוצאות: ברסחוט — וארחם 0:1; שארלרואה — סרקל בריז' 2:2; מולנבק — וינטרסלאג 1:4; קורטרייק — סנט. טרוידן 2:2; אנטורפן — ראסינג ג'נט 2:5; פ.צ. ליאז' — גנט 1:4.
אנטורפן, פ.צ. ליאז' ופ.צ. בריז' מוליכות עם 4 נקודות, ואחריהן — מולנבק עם 3.

● אלוף העולם כאיגרוף במשקל קל־בינוני, האלוף האולימפי ברלאנד מארה"ב, נחל הפסד ראשון במקצוענים לאחר 19 נצחונות כשנכנע בסיבוב השלישי לבן־ארצו סטרלינג. הקרב היה בקולומבוס, אוהיו.

רוקמן הועבר לבית"ר י־ם תמורת 30 אלף דולר

רונן רוקמן, עד לעונה האחרונה כדורגלן הפועל חיפה, הועבר אתמול רשמית בהתאחדות לכדורגל לקבוצת בית"ר ירושלים, אלופת הליגה הלאומית.
בני נחמיה, יו"ר בית"ר ירושלים, ואברהם לוי, מנהל הקבוצה, הם שישמו את הכדורגלן. רוקמן הועבר תמורת 30 אלף דולר לעונת משחקים אחת, והוא כגדר של שחקן שישאל לקבוצת בית"ר ירושלים.

שבתאי לוי ביקש לחזור להפועל ת"א
שבתאי לוי, חלוץ הפועל ת"א, שוצב לפני שבועיים ומחצה ברשימת ההעברות, ביקש לחזור לקבוצתו, הפועל ת"א.
שבתאי לוי לא מצא עד כה קבוצה, אולם בקשתו לשוב נתקלת בהתנגדות מצידו של המאמן יצחק שניאור. עם זאת, בהפועל ת"א מעוניינים למצוא קבוצה לכדורגלן, או לחילופין לאפשר לו לחזור בכבוד לקבוצת־האם.

נפטר אמנון צידון
אמנון צידון, מי שהיה יו"ר מחלקת הכדורגל של הפועל חיפה, חבר הוועדה המקצועית של ההתאחדות לכדורגל, וקודם־לכן מנהל קבוצת מכבי חיפה — נפטר אתמול מהתקף־לב בחיפה, בגיל 55.
בשנים האחרונות היה בעל טור במקומון חיפני.
הותיר אשה ושתי בנות. הלווייתו תיערך היום בחיפה.

במקום ארבעה אוטובוסים הגיעו ארבעה אוהדים
מאת יצחק ויסהוף

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, קיבל אתמול הודעה בהולה שארבעה אוטובוסים עומדים להגיע מלוד עם אוהדי הפועל לוד, כאשר מטרתם להפגין למען קבוצתם שטרם החלה באימונים לקראת העונה החדשה בגלל בעיות כספיות המוקדות את המועדון.
כח משטרה שהוזעק למשרדי מרכז הפועל הופתע שבמקום ארבעה אוטובוסים מלאים באוהדים באו ארבעה צעירים, שהתקבלו בברכה במשרדו של מזכ"ל הפועל. אותם צעירים הסבירו למזכ"ל כי בשבת הקרובה עומדת קבוצתם להופיע במשחק הראשון העונה על גביע־ליליאן, אולם השחקנים לא ערכו אף לא אימון אחד. אותם אוהדים הבהירו לאופק כי בלוד עומדים מבצעי־הכן אוהדים רבים, שאם בעיות הקבוצה לא יבואו על פתרונן יגיעו בהמוניהם למשרדי הוועד הפועל, מרכז הפועל ומרכז מפלגת העבודה, הגופים האחראים, לדעתם, להפועל לוד. נציגי הפועל לוד הבהירו שאינם מבינים בכספים והם רק רוצים בטובת הקבוצה.
מזכ"ל הפועל הודיע כי הבעייה של הפועל לוד היא בעייה כספית, ומרכז הפועל אינו יכול לפתור את בעיות כל הסניפים. „יש את יהוד, בית־שאן, קרית־שמונה, אור־יהודה והרשימה אינה נגמרת. זוהי רשימה עם חובות ובעיות, ואין מרכז הפועל מסוגל לפתור את כולן. לבעייה של לוד חייב להימצא פתרון מקומי על־ידי העירייה. אם פרנסי העיר יבואו להסתדרות ולמרכז הפועל נמצא יחד פתרון" — אמר יצחק אופק.
היום מתוכננת ישיבה בבית הוועד הפועל, בהשתתפות מחזיק תיק הפועל בהסתדרות, יעקב ישי, וגדעון בן־ישראל, יחד עם דוד מרציאנו, מזכיר מועצת פועלי לוד ויצחק אופק מזכ"ל הפועל. בפגישה זו מקווים הצדדים למצוא פתרון לבעיותיה של הפועל לוד.

משחקי רבע־הגמר באליפות צה"ל בכדורגל יחלו הבוקר

משחקי רבע־הגמר באליפות צה"ל בכדורגל, הנערכת באוניברסיטת ת"א, יחלו היום. שתי העולות האחרונות לשלב זה נקבעו אתמול: אג"א ופיקוד צפון.
היום ייערכו שני משחקי רבע־הגמר: מה"ד — מקשר"ר (9); נח"ל — פיקוד דרום (5). מחר יתקיימו שני המשחקים הנוספים: אג"א — חיל־האוויר (9) אמ"ן — פיקוד צפון (5).
במשחקים המוקדמים האחרונים ניצחה אתמול אג"א את מפח"ש, בבית ג' — 0:2 (0:1), משערים של ארז ללקין (29) ואשר גואטה (55). שפט יוסף דיאמנט.
בבית ד' גברה אמ"ן על חיל־האוויר — 0:2 (0:1). שערים: שמואל קשת (19) ועומר סגל (43). שפט דני יפמולר.

אדברג ניצח את בקר בסינסינטי
הטניסאי השבדי שטפן אדברג, שהיה מדורג במקום הו־2, ניצח אמש בגמר הטורניר בסינסינטי, ארה"ב, את המערב־גרמני, בוריס בקר — 4:6, 2:6.
בטורניר זה חולקו פרסים בסך של 375 אלף דולר.
● הטניסאית האמריקנית פאם שרייוור ניצחה, לראשונה בקריירה שלה, את בת־ארצה, כריס אוורט — 4:6, 1:6, בטורניר טורונטו.

ההונגרי טאמאס דארני שקבע אתמול שיא עולמי שני באליפות אירופה בשטרסבורג, הפעם ב־200 מעורב אישי, זוכה לברכות מיריבו ממזרח־גרמניה, רייק האנמן. (תצלום: איי. פי.)

דארני קבע שיא עולמי גם ב־200 מעורב אישי

● שחייה

השחיין ההונגרי תאמאס דארני קבע אתמול, ביום האחרון בתחרויות אליפות אירופה בשחייה בשטרסבורג, שיא עולמי שני. לאחר שהציב שיא ב־400 מעורב אישי, ניפץ גם את השיא ב־200 מעורב אישי — 2:00.56 דק'.
דארני שבר את שיאו של הקנדי אלכס באומן ממשחקי לוס־אנג'לס ב־1984 — 2:01.42 דק'.
שיאו הקודם, ב־400 מעורב אישי, היה — 4:15.42 דק'.
היה זה השיא העולמי השישי באליפות אירופה.
הסובייטי ואדים יארושק היה שני — 2:01.67 דק', והמזרח־גרמני רייק האנמן שלישי — 2:02.30 דק'.
בריה"מ קבעה שיא אירופי ב־100x4 מ' מעורב גברים — 3:41.51.
ב־1500 מ' התנהל קרב מצויין בו ניצח המערב־גרמני היינקל את המזרח־גרמני דסלר — 15:02.23 לעומת 15:02.30 דק'.
ב־200 פרפר נשים הגיעה ראשונה קטלין נורד ממזרח־גרמניה — 2:08.85 דק' וב־200 גב נשים ניצחה המזרח־גרמנית סירך — 2:10.20 דק'.
מזרח־גרמניה צברה 18 מדליות־זהב.

בריה"מ – אלופה
נבחרת הכדורמים של בריה"מ זכתה באליפות אירופה בשטרסבורג, לאחר שסיימה את משחקה האחרון בתיקו 9:9 עם אלופת העולם, יוגוסלביה.
יוגוסלביה נפרדה קודם־לכן בתיקו עם איטליה.

מיחיץ' ישוב ביום ה' — ייכנס הנבחרת
המאמן הלאומי, מילינקו מיחיץ', ישוב ביום חמישי מחופשת־מולדת, לפעילות בנבחרת הלאומית.
מיחיץ' קיים כבר מספר שיחות טלפוניות עם ראשי ההתאחדות לכדורגל, ולדבריו הוא ייכנס את הנבחרת הלאומית לאימון ראשון סמוך לפתיחת הליגה.
בשיחות עם ראשי ההתאחדות הועלו אפשרויות של צירוף שחקנים לנבחרת, אולם הבעייה התמקדה אך ורק במציאת מחליף לשוער אבי רן ז"ל.
מיחיץ' יבקש, עם שובו לארץ, הבהרות לגבי עתידם של הכדורגלנים המופיעים באירופה.

ישראל המשיכה להצטיין בכדור־שער לעיוורים
מאת אברהם תשובה

נבחרת הנכים של ישראל בכדור־שער לעיוורים המשיכה בשרשרת הצלחותיה בתחרויות אליפות העולם, שנערכת באנגליה. בשלושה משחקים נוספים שנערכו אתמול גברה ישראל על גרמניה — 0:1; הולנד — 0:3; וסיימה בתיקו 0:0 את משחקה עם פינלנד.
הנבחרת הישראלית מדורגת בראש הבית המוקדם עם 19 נקודות מתשעה משחקים, מתוכם ניצחה בחמישה וסיימה ארבעה בתיקו.

ישראלי מנהל מחנה בין־לאומי בשווייץ
מחנה־אימונים בין־לאומי של „קראטה־דו" (בית"ס הבין־לאומי לאומנויות הלחימה) נערך החודש בעיירת שטנס שליד לוצרן, שוויץ. המחנה נערך זו השנה השביעית בראשותו של שיהאן (רב־אמן) רוני קלוגר, דאן 5, ראש „קראטה־דו" באירופה ובישראל.
במחנה התאמנו כ־100 משתתפים מישראל, שוויץ, הונגריה ובריטניה.
מישראל יצאו למחנה כ־70 מתניכי „קראטה־דו" — הקבוצה הגדולה ביותר שיצאה אי־פעם מישראל למחנה בין־לאומי.

2000 אתלטים ישתתפו ברומא
2000 אתלטים מ־160 מדינות ישתתפו באליפות העולם באתלטיקה, שתיפתח ביום שישי ברומא — על־כך נמסר אתמול בבירת איטליה.
הדובר ציין שעל־אף שאיטליה אינה מדינת אתלטיקה כמו פינלנד, בה נערכה אליפות העולם לפני ארבע שנים, מצפים שהאיצטדיון יהיה מלא בכל ימי האליפות.
האיצטדיון ברומא שופץ והפך להיות המודרני ביותר בעולם. שיפוצו עלה 15 מיליון דולר. רוב הסכום הושג על־ידי מאמצים וחברות טלוויזיה.

● ליגות באירופה

איינדהובן ניצחה בליגה ההולנדית 0:9
אלופת הולנד, פיליפס איינדהובן, המובילה ההולנדית בכדורגל, זכתה אתמול, במחזור הו־3 בנצחון מבריע על אוטרכט — 0:9.
הפתעה: ספרטה ניצחה את אייאקס 0:2.
תוצאות נוספות: דן־האג — ד.ס. 79 0:3; א.ז. אלקמאר — וולנדאם 1:1; פיינורד — הארלם 1:2; טוונטה — דן־בוס 1:1.
המשחק בין רודה, קבוצתו של מוטי איוניר, ופורטונה, נדחה.
אחרי שלושה מחזורים מובילה איינדהובן, עם 6 נקודות, לפני ספרטה — 5; פורטונה, הארלם, פיינורד ואייאקס — 4.

ניור הפתיעה את מונקו 1:3
העולה החדשה לליגה הראשונה בצרפת, קבוצת ניור, חוללה אור לאתמול הפתעה במחזור הי"ד כשניצחה את המובילה, מונקו באיצטדיונה — 1:3.
תוצאות אחרות בליגה הצרפתית: בורדו — טולוז 2:2; טולון — מונפלייה 0:0; פאריס סאן־ז'רמן — תקאן 1:3; ראסינג פאריס — מרסיי 0:0; ליל — לה־האוור 0:0; ניס — לאוואל 1:2; סנט־אטיין — אוקסור 1:2; נאנט — מץ 0:0; ברסט — לאנס 1:4.
מונקו מוסיפה להוביל עם 10 נקודות, לפני בורדו וסאן־ז'רמן — 9; טולון, ראסינג פאריס, ניס וסנט־אטיין — 8.

האמריקני התאמן אמש בשורות האלופה
קליין: בראדן שחקן טוב אבל לא בשביל מכבי ת"א

● כדורסל
מאת יצחק ויסהוף

„דייל בראדן הוא „שמאל פורוורד" מעולה, שחקן שיקלע בליגה 30 נקודות למשחק, לנגרות שמבחינה גופנית אינו מספיק חזק" — כך אמר אמש, רלף קליין, מאמן מכבי ת"א, בתום אימון־הבכורה שערך בראדן בשורות האלופה.
קליין הוסיף: „בראדן הוא לא בשביל מכבי ת"א: אנחנו לא צריכים שחקן כמותו; בשלב זה ימשיך להתאמן אתנו, ולאחר־מכן יוחלט מה לעשות אתו. הזמנתי אותו לאימון הבוקר".
מול עיניהם הבוחנות של אנשי מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א ומכבי רמת־גן ערך אתמול בראדן את אימון־הבכורה שלו בישראל. קשה היה להתרשם מיכולתו. מול קווין מאגי לא עשה בראדן חיים. אמנם שחקני מכבי ת"א ניסו לעזור לרכש המיועד של מכבי רמת־גן, אך ראשי קבוצה זו, שצפו בו בעניין, התקשו להחליט.
מכבי רמת־גן תחל הערב באימוניה לקראת העונה וראשי הקבוצה הודיעו כי הם מקווים שימצאו שני שחקנים זרים לקבוצתם.
רוני שטיינין, חבר הנהלת מכבי ת"א, אמר אמש כי השבוע עומדים לנחות בישראל שחקנים נוספים, אך התקשה לומר אם יגיעו למכבי ת"א או למכבי ר"ג.
סיפור בפני עצמו הם שחקני מכבי ת"א המשחקים גם בנבחרת ישראל. רלף קליין מסר לשחקנים כי הבוקר הם חייבים להגיע לאימון מכבי ת"א, אולם ברקוביץ, ג'מצ'י וליפין, המשתתפים גם באימוני הנבחרת, הודיעו כי לפי מיטב ידיעתם הם הוזמנו לאימון הנבחרת, האמור גם הוא להתקיים הבוקר. קליין הטיל את הכדור לעברו של מנהל הקבוצה, שמואל מחרובסקי, שיפתור את התסבוכת עם מאמן הנבחרת משה וינקרנץ.

לברקוזן — הערב נגד הפועל י־ם
סגנית אלופת מערב־גרמניה, קבוצת טום לברקוזן, תתמודד הערב ב־א במשחק־אימון נגד הפועל ירושלים.
לגרמנים יהיה זה משחק שלישי בישראל, לאחר שהתמודדו כבר פעמיים נגד הנבחרת הלאומית.
הפועל ירושלים תבחן במשחק זה את הנרי קר, בן ה־22, שגובהו 2.07 מ'. כמו־כן יטלו חלק בקבוצת הבירה שחקני־הרכש קיט בנט, ארז חזן ומנחם אטלס.

אליצור נתניה בכושר — ניצחה את מכבי חיפה 81:93
מאת יוסף גלזר

כדורסלני אליצור נתניה גברו אמש במשחק־אימון באולם אוניברסיטת חיפה על מכבי חיפה — 81:93 (38:40).
הטוב במגרש היה השחור הנתנייתי חווה וייטמן, שקלע 23 נקודות. עוד קלעו לאליצור נתניה: נברסון 15; גורן 14; ברכה 11; מלוביק 11; לוקס 8; פייר 5; קרמן 4 וברון 2.
למכבי חיפה קלעו: שפע 19; פלאוארס 16; ויליאמס 15; שטיינהאואר 11; ארי רוזנברג 6; גורדון 4; אופיר 4; ברנע 4 ופייגלין 2.
שפטו: זגול וולצר.
הכדורסלן שחום־העור של מכבי חיפה, גיי ויליאמס, הותיר רושם בינוני ואמש הוחלט שלא להחתימו.

אריס סלוניקי, עם גאליס ויאנאקיס, לביקור בישראל
מאת יצחק ויסהוף

אלופת יוון בכדורסל, קבוצת אריס סלוניקי, תגיע לישראל, על שלל כוכביה, לסידרת משחקים בין הי"ג ל־19 בספטמבר.
אריס תגיע ארצה עם כוכביה ובראשם ניקי גאליס ופאניוטיס יאנאקיס.
כמו־כן אמורה להגיע לישראל סגניתה של אריס, קבוצת פאניוניוס אתונה, עם שלושה משחקני נבחרת יוון, שזכתה באליפות אירופה. בין השחקנים יהיו: כריסטודולו, לאקיס וקאספידיס, וכן שחקן־החיזוק האמריקני של הקבוצה, קליף פונדקסטר, ששיחק בעבר בהפועל חולון. סגנית אלופת יוון תנחת בישראל ב־20 בספטמבר.
בעוד שמונה ימים תגיע ארצה קבוצת אול־סטאר מארה"ב כאשר כל שחקניה יוצעו למכירה. בין השחקנים יהיה גם ברוס לייבוביץ, בן ה־22, הנחשב לאחד השחקנים היהודיים הטובים בארה"ב.

אמריקנים חדשים ייבחנו בבית"ר ת"א
דוראס וייאט, שגובהו 2.09 מטר, הגיע לישראל והצטרף לאימוני קבוצת בית"ר ת"א.
וייאט, בן ה־27, שיחק באיטליה, ובשנתיים האחרונות בצרפת. שחקן נוסף העומד להצטרף היום לבית"ר ת"א הוא ג'ורג' מורו (2.02), בן ה־28, ששיחק בעונה שעברה בספרד.

הגליל יבחן כוחו במשחקים באיזור המרכז
קבוצת הכדורסל של הפועל הגליל־העליון תחל מחר במחנה־אימון באיזור ת"א, שבמהלכו תקיים מספר משחקי־מבחן נגד קבוצות ממרכז הארץ.
מחר תשחק הגליל נגד העולה החדשה, אליצור נוה־דוד רמלה; ביום רביעי תעלה לירושלים, שם תפגוש בהפועל ירושלים; ביום חמישי תשחק נגד מכבי נתניה, ואת מחנה־האימון יסיים משחק ביום שישי, באוניברסיטת ת"א, נגד בית"ר ת"א.
בגליל מקווים כי שני שחקני הנבחרת, נרב הנפלד ועופר פליישר, יטלו חלק לפחות בחלק ממשחקי המבחן.

ויזלטיר יתבע 150 אלף דולר מקופל
מאת יצחק ויסהוף

חברת „ספורט טורס אינטרנשיונאל" הנציגה בישראל, סוכן השחקנים, אבי ויזלטיר, עומדים לתבוע את אבנר קופל, יו"ר קבוצת בית"ר ת"א, על סך של 150 אלף דולאר, בתביעה אזרחית על צער, עוגמת־נפש, קלקול מוניטין והפסד עסקים.
תביעתו של ויזלטיר באה לאחר שאבנר קופל גרם למעצרו של הסוכן החיפני, ששוחרר ממעצרו והתיק שהוגש נגדו נגנז לאחר שהוצגו המסמכים המתאימים.
ויזלטיר נעצר לאחר שהואשם בנטילת כספים עבור הכדורסלן קיט בנט, שחתם לבסוף בהפועל ירושלים. ויזלטיר הואשם ע"י אבנר קופל ובית"ר ת"א על שרשם את בנט, בו זמנית, בשלוש קבוצות.
מבית"ר ת"א לא ניתן היה לקבל תגובה.

כדורגלן פורטוגלי מת במגרש
הכדורגלן הפורטוגלי פאולו נאוואליו מת אתמול, לאחר שהתמוטט בעת משחק־ידידותי לפני פתיחת העונה — מסר ראדיו ליסבון.
נאוואליו, בן ה־22, הופיע בקבוצת אתלטיקו ליסבון מהליגה השנייה, ששיחקה נגד קבוצה מאיחוד הנסיכויות הערביות. הוא הוחש לבית־חולים, אך מת בדרך.

איש לא ניחש 14
איש לא ניחש 14 תוצאות נכונות במחזור השבת בטוטו, במשחקי הליגה האנגלית. הפרס הועבר למחזור הבא ויהיה 400 אלף ש"ח.
12 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 5.265 ש"ח; 193 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 326 ש"ח; 1362 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 46 ש"ח ו־7659 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 8 ש"ח.

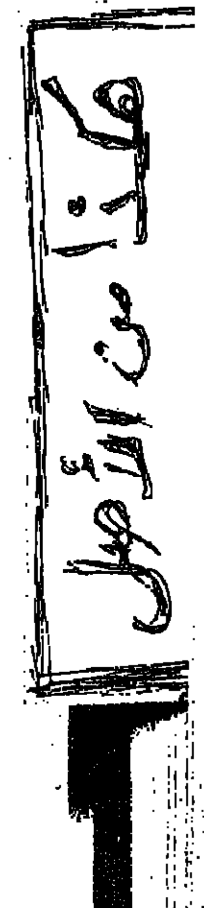

עשרות חולצו בדליקה בבניין קופ"ח לאומית בתל־אביב

האש שפרצה בקומת הקרקע התפשטה תוך דקות ספורות על פני כל ארבעת קומות הבנין

עשרות אנשים שנלכדו בדליקה שפרצה אתמול בבניין המשרדים של קופת־חולים לאומית ברחוב הסטמן 4 בתל־אביב, חולצו ללא פגע.

הדליקה פרצה סמוך לשעה 12.00 בצהריים, כתוצאה מעבודת חיתוך של צוות שעבד בקומת הקרקע. תוך דקות מעטות התפשטה האש דרך הפיר של האיוורור על פני כל ארבעת קומות הבניין, ומשם התפזר עשן שחור וסמיך שאפף את כל הבניין. האש, למרבה המזל, לא התפשטה החוצה מהפיר.

אותה שעה היו בבניין כ־60 אנשים, רובם עובדי הקופה. חלק מהם הצליחו להיחלץ בכוחות עצמם דרך המדרגות, אבל בקומות השנייה והשלישית נותרו יותר מעשרה אנשים שנלכדו ולא יכלו לצאת בשל העשן הסמיך.

צוות כיבוי, שכלל כעשרה אנשים בראשות קצין הכיבוי מנשה בן נחום, החל בפינוי הלכודים שהיו אחוזי בהלה, ובמקביל דאג לשיכור האש ולפיזור העשן. הלכודים חולצו דרך המדרגות ויצאו ללא פגע, ולא היה צורך כלל במנוף גבהים שהוזמן לשם חילוץ אנשים דרך החלונות והמרפסות. כעבור כמחצית השעה כובתה האש כליל, לעיניהם של עשרות סקרנים שהתקהלו במקום.

ציוד רפואי שהיה במקום, ריהוט וחפצים אחרים ניזוקו, חלקם כתוצאה מהאש וחלקם כתוצאה מהמים שהותזו עליהם. אולם לפי שעה אין הערכה כספית של היקף הנזק שנגרם. (עתים)

בנק המזרחי הסיר תביעתו לעיקול כספי חברת „דניש"

כדי לאפשר מיצוי המהלכים למציאת משקיע שיחלץ החברה ממצוקתה

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

בנק המזרחי הסיר אתמול את תביעתו לעיקול כספים ורכוש של חברת „דניש", שנקלעה לקשיים כספיים, כדי לאפשר את מיצוי המהלכים למציאת משקיע שיחלץ את החברה ממצוקתה.

בית־המשפט המחוזי הטיל ביום שישי, לבקשת בנק המזרחי, עיקול עד לגובה של 700 אלף ש"ח על כספי „דניש". אולם אתמול ביקשו ראשי בנק לאומי, הנושה הבנקאי השני של החברה, ממנהלי בנק המזרחי להימנע מהמשך הטיפול המשפטי כדי לאפשר את המשך המגעים למציאת משקיע שיזרים כספים ל„דניש".

אתמול נמשכה התעניינותם של כמה גורמים ברכישת „דניש". מקורות בנקאיים אומרים, כי הבעיה המרכזית של החברה הוא החוב האישי שיש לבעליה, אברהם טביב, שאותו הוא מבקש למחוק באמצעות כניסת משקיע נוסף. החוב האישי כולל חובות של כחצי מיליון דולר למלווים בשוק האפור וחוב של כ־400 אלף דולר לחברת „רים", שנוצר מעיסקת הרכישה של „דניש". מעריכים כי טביב מעוניין להישאר כשותף בחברה, אולם יתכן שבגלל חובו האישי יאלץ לוותר על כל אחזקותיו ב„דניש".

3 מואשמים במזימה לגנוב את כתביו המקוריים של איינשטיין

כתב־אישום נגד שני צעירים בני 18 ונגד גבר בן 30, הנאשמים בכך שפרצו בחודש יוני השנה לספריה הלאומית באוניברסיטה העברית בירושלים וגנבו משם כתבים יקרי־ערך, ביניהם תורת היחסות של פרופ' אלברט איינשטיין, הוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בירושלים.

בכתב־האישום נאמר, כי בחודש מארס השנה הציע יגאל שומר, המבוגר בחבורה, לאילן מוסרי לפרוץ לספריה, לגנוב את הכתבים ולהעבירם אליו כדי שימכרם. התביעה טוענת, כי מוסרי הסכים והשניים ביקרו בספריה, שם הסביר שומר למוסרי היכן מצויים הכתבים היקרים וכיצד לפרוץ למקום.

באמצע חודש יוני צירף מוסרי למיבצע גם את חברו ערן בושקניץ. השלושה סיכמו להתחלק ברווחים במידה שווה. בליל ה־26 ביוני פרצו השניים לספריה הלאומית כשלראשם גרביונים של אשה ובידיהם כלי פריצה.

בכתב־האישום נטען, כי הם חדרו לתוך חדר המכונה „מחסום ספרים מוגן", פתחו כספות וגנבו מהן כתבים יקרי ערך. בין הכתבים, תורת היחסות של אלברט איינשטיין.

לטענת הפרקליטות לא הצליחו השניים לבצע את תוכניתם, שכן קציני הביטחון של הספריה הוזעקו למקום ועצרו את הצעירים. (עתים)

● המטה הארצי של המשטרה, באמצעות אנשי מחלקת התנועה, יוציא בקרוב הנחיות לשוטרים כיצד לנהוג כלפי תיירים או זרים, המציגים בעת נהיגתם ברכב בישראל רשיון נהיגה לאומי או בינלאומי.

● בישוב אלפי מנשה החל אתמול בהקמת 90 יחידות דיור חדשות.

טלקס

● מתקנים נגד זיהום אוויר במפעלים בבת־ים

שישה מפעלים גדולים באיזור התעשייה בבת־ים התקינו לאחרונה מתקנים משוכללים נגד זיהום אוויר, במסגרת פרוייקט משותף של איגוד ערים גוש דן ועיריית בת־ים.

יו"ר האיגוד, יצחק כספי, אמר, שעם התקנת המתקנים הוסר מטרד אקולוגי קשה ופחתו תלונות האזרחים על זיהום אוויר.

מנהל היחידה לאיכות הסביבה, יעקב שיינברג, מסר, שמדובר בקולטנים הקולטים את הגזים והריחות הרעים ומפרקים אותם למרכיבים בלתי מזיקים. במפעל „פאקא" אף מחזירים את הגזים הנפלטים בעזרת המתקנים לשימוש חוזר. **אשר שילוני**

● תובע לשחרר החופים מידיים פרטיות

„המדינה גזלה מאזרחיה ומהתיירים הבאים אליה את חופי הרחצה, שהם נכס לאומי, ומסרה אותם לבעלי חזקות כגון עיריות או אנשים פרטיים. עשרות קילומטרים של חופי ים מחופים בארץ הפכו לשמורות פרטיות, שהכניסה אליהן היא אך ורק בתשלום" – טוען הכלכלן שמואל בהט, חבר הועדה הכלכלית של מפלגת העבודה ואחד המועמדים שלה לכנסת הבאה.

בהט מתכונן להעלות את הנושא באחת הישיבות הקרובות של ועדת הכלכלה של מפלגת העבודה ולפעול למען מה שהוא מכנה „שחרור החופים". **אשר שילוני**

● שיגשוג מוצרי החלב מונע עודפים

„ישראל היא בין הארצות הוותיקות בעולם ששיטת המיכסות בייצור חלב ואכיפתה על היצרנים מיושמת בה ביעילות" – נאמר בסקר של ארגון יצרני החלב העולמי שהתקבל במועצת החלב.

בהסתמכו על הנתונים הללו אומר אתמול מנכ"ל מועצת החלב אבשלום דולב, בפגישה עם פעילים בתל־אביב, כי הסובסידיה מונעת עודפים שנזקם הכלכלי הוא גדול. **יוסף גלילי**

אנו משתתפים באבלה של חברתנו
גלית גיסטיציה
במות
האב
קיבוץ חראל

לחברנו דן בלכר ומשפחתו
אתך באבלך על מות
האם
קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)

לפנחס באום ולמשפחה
אנו משתתפים בצערכם על מות
האם ז"ל
זהר דליה ונציגיו

לראובן יעקב
אתך באבלך הכבד מות
אביך
קיבוץ אילון

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי נהריה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר
נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נהריה שבעיריית נהריה, מופקד שינוי תכנית מתאר הנקראת 5737 — שינוי לתכנית מתאר 851/ג' — מבנה מגורים משולב עם מסחר נהריה.
ביחד עם תשריט המצורף אליו ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 18174 חלקה 92.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: הגדלת אחוזי הבניה וצפיפות מגורים באזור המרכז.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בנין או בכל פרט תכנוני, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הוועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אתו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה בדבר הפקדה להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית והמחוזית. את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר חתום על ידי עורך דין המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
עמרם קלעג'י יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה צפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה, ליתן אישור להקלה לתוספת עליית־גג ברחוב הרטגלס מס' 3, גוש 6772, חלקה (חלק) 37, תיק בנין 003־1/986, בקשה מס' 870339.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב + יפו
מודעה בהתאם לסעיף 149
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג למסעדה ברחוב בני אפרים 276 גוש 6624 חלקה 236.
למי שיש התנגדות להוצאת ההיתר/האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בשד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי,
סגן ראש העיריה
יו"ר ועדת המשנה
לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה בקשה למתן הקלה
בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 6% בניה בבנין על חלקה 209 בגוש 3700 רח' גוש עציון רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 56% במקום 50% המותרים. והקלה 10% לקווי בנין הצדדיים, כך שקווי הבנין הצדדיים יגיעו ל־3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.
למתן הקלה של 10% לקו בנין צדדי לתוספת בניה בבנין על חלקה 404א' בגוש 3658 רח' חוות הרדום 11 רחובות, כך שקו בנין צדדי בבנין יגיעו לסה"כ של 3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים. והקלה לקו בנין צדדי 3.20 מ' בקיר אטום.
למתן הקלה של קוי בנין צדדיים לתוספת בניה בבנין על חלקה 24 בגוש 3648 רח' כארי רחובות, כך שקוי הבנין הצדדי בבנין יגיעו ל־3.60 מ' עם פתחים ו־3.441 מ' בקיר אטום במקום 4.0 מ' המותרים.
למתן הקלה לקו בנין צדדי לתוספת בניה בבנין על חלקה 151 בגוש 3816 רח' הירדן רחובות, כך שקו הבנין הצדדי יגיע ל־3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.
כל המעונין יוכל לעיין בתכנית הבניה, ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות. ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
יחזקאל הרמלך, יו"ר
הוועדה המקומית לתכנון
ולבנייה רחובות

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
הודעה על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ת.ב. 2641
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בנייה על חלקה 73 בגוש 7163, ברח' קפא"ח מס 45, חולון, הכוללת מתן הקלה ב־א' — שונות, הקמת מקלט עילי במקום מקלט תת־קרקעי. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב־1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדויות לבקשה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדויות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.
לוי ארבלת ואריה,
שמריהו לוין 31, חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי
קריות
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת שני מבנים בני שלוש קומות מעל קומת עמודים ברח' הגנה פינת ויצמן 68 קרית מוצקין גוש 10430 חלקות 433, 458, 457.
מהות הסטיה:
חריגה של 70.44 מ"ר המהווים 6% משטח החלקות.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הוועדה המקומית שד' ויצמן 1 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ע. לוי יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה קריות

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב תכנון מקומי
בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
ניתנה בזה הודעה כי הוגשו לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשות למתן הקלות בניה.
1) על חלקה מס' 141 בגוש 7139 הנמצאת ברח' גינוסר 9. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באיזור שיעורי מגורים ג'. מבקשים הקלה לענין נסיגה ממעקה הגג במקום 1.20 מ' ל־0 מ'.
2) על חלקה מס' 109 בגוש 7131 הנמצאת ברח' מבצע סיני 12. לפי תכניות מפורטות נמצאת החלקה באיזור שיעורי מגורים ג'. מבקשים הקלה מתכנית הבנוי מס' 319.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשות הנ"ל יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
אהוד קנמון
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ובניה בת־ים

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965
הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה
מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי
תל־אביב–יפו
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה–1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז ת"א, החליטה, באישור שר הפנים לאשר תכנית מס' 1938 א', שינוי מס' 1 לשנת 1984 של תכנית מס' 1938.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומיקומו: חלקה 653, גוש 6111, רח' דניאל פריש, פינת רח' דובנוב, תל־אביב.
עיקרי הוראות השינוי: קביעת השימושים בקומת הקרקע, מפלסים 1.37 ו־0.00± כדלקמן: בקומת הקרקע לא יותר מסחר אולם יותר השימוש לסניף בנק, וזאת במקום יעוד השימושים כבסעיף קטן (ו') מסעיף 9 שבתכנית הראשית. קומות המכונות לא תנוצלנה לכל מטרה אחרת ותרשם על כך הערת אזהרה בספרי רישום המקרקעין.
לא יותר שימוש לקבלת קהל או למקומות עבודה לעובדים במרתף התחתון (המרתף הצמוד לבנק). שינוי התכנית הראשית מס' 1938 אשר אושרה למתן תוקף בילקוט פרסומים מס' 2960 מיום 5.9.83.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3258 תשמ"ה, עמוד 3199.
השינוי האמור בצורה שאישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנית ת"א־יפו וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
מרדכי כהנא — יו"ר הוועדה
המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז ת"א

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי,
מורדות הכרמל
הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל, הופקד, ביחד עם התשריט והנספח המצורפים אליו, שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת „תכנית מס' מכ/189 — מורדות גבעת נשר".
המהווה שינוי לתכניות הבאות: ג/580 — תכנית מתאר נשר תרש"צ 2/10/6, 2/10/13, 2/10/16 ג/562 — בינוי במורד גבעת נשר. ג/876 — גן ילדים בגוש 11230, ג/943 — הוראות בדבר תוספות לבתי מגורים בני שתי קומות בנשר, ומשפיע על תכנית מופקדת ג/573 — אתר לבנ"ים.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 11170 — חלקי חלקות 1,2; גוש 11230 — חלקות 21־6, 25, 26, 33־30, חלקי חלקות 5־3, 24, 27, 28. גוש 11231 — חלקות 541־460 חלקי חלקות 4, 9, 425, 545, 569; גוש 11234 — חלקי חלקות 34, 35, 82, 83.
המקום: בין רחובות יפה נוף, דרך בר יהודה, הכלניות והמגינים בנשר.
עיקרי התכנית:
1. איחוד וחלוקה בהסכמת הבעלים.
2. קביעת אזורים והוראות לבניה חדשה ולהרחבת בניה קיימת.
3. ביטול דרכים והתוויית דרכים חדשות.
4. קביעת מבנים להריסה.
כל מעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
התצהיר ינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.
משה גלוזר
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

תישקל הסבת „רום כרמל" למפעל לבניית רכב מסחרי

מדובר ברכב מסוג „מאגנום" שמשקיעים אירופיים הציעו לייצרו בישראל ● מנכ"ל „אורדן" דחה להבוקר הגשת התלונה נגד העובדים הממשיכים בהתבצרותם ● ביה"ד האזורי לעבודה ידון מחרתיים בפיטורי העובדים

מאת אודי נחשון וקובי מגדל, כתבי „על המשמר"

ראשי משרד־התעשייה־והמסחר יבחנו בימים הקרובים הצעה של עובדי מפעל „רום כרמל" שבטירת הכרמל, להסב את המפעל לבניית כלי־רכב מסחריים, כדי למנוע את סגירתו ואת פיטורי 160 עובדיו.

נציגי העובדים נפגשו אתמול עם שר־התעשייה־והמסחר, אריאל שרון, והציעו שהתוכניות של משקיעים אירופיים להקים בישראל מפעל לייצור רכב מסחרי מסוג „מאגנום" ינצלו את קווי הייצור הקיימים, כך שלא יהיה צורך להקים מפעל חדש, ו„רום כרמל" יוסב לבניית כלי הרכב האלה.

קבוצה של משקיעים אירופיים הגישה עוד לפני מספר חודשים הצעה להקים בישראל מפעל לייצור מכוניות מסחריות מדגם „מאגנום". המשקיעים הציעו להקים את המפעל בקריית־גת, ועיקר תוצרתו תופנה לחברת האם באיטליה. הם ביקשו כי הממשלה תעניק להם תמריץ לייצור כלי הרכב בישראל על־ידי הפחתת המיסים על מכירתם בשוק המקומי. הצעה זו נבחנת בחודשים האחרונים · במשרדים הכלכליים.

אתמול הציעו עובדי „רום כרמל", כי הממשלה תיענה להצעת המשקיעים האירופים, אולם המפעל יוקם על פסי הייצור של „רום כרמל". כאמור, ראשי התמ"ס יבחנו הצעה זו עם המשקיעים הזרים ועם גורמים אחרים.

דיון בביה"ד לעבודה

בית־הדין האזורי לעבודה בחיפה יזמן ביום רביעי את נציגי עובדי מפעל „רום כרמל" ונציגי קונצרן „אורדן" כדי לדון על פיטורי 120 מעובדי המפעל. זאת לאחר שאתמול הוגשה לבית־הדין האזורי לעבודה בחיפה בקשה לביטול מכתבי הפיטורים.

אתמול הגיע מנכ"ל קונצרן „אורדן", מיכאל תמרי, למשטרת חיפה והגיש תלונה על השגת גבול מצד העובדים ועל אי־מילוי צו בית־המשפט האוסר עליהם להימצא בתחומי המפעל. מנכ"ל קונצרן „אורדן" נתבקש להמציא למשטרה רשימה שמית של העובדים, ומאחר וזו לא היתה בידו, הוא דחה את הגשת התלונה להבוקר.

עובדי המפעל ממשיכים להתבצר בו זה היום השמיני ברציפות. אתמול יצאה נציגות מטעם העובדים לבניין הוועד הפועל כדי להשמיע את דברם בישיבת הוועדה המרכזת. יו"ר ועד העובדים, מסעוד אלימלך, מסר לכתבנו, כי חברי הוועדה תמכו פה אחד במאבק העובדים וקראו לעובדי „אורדן" להזדהות עם עובדי מפעל „רום כרמל".

משלחת עובדים אחרת נועדה אתמול פעם נוספת עם ראש הממשלה ועם השרים שרון, לוי וקורפו. ראש הממשלה ושלושת השרים נענו לבקשת נציגי העובדים לפנות לשר־האוצר בבקשה שיוועד עם מנכ"ל קונצרן „כלל" וידון עימו על ביטול ההחלטה לסגירת המפעל.

הבוקר יופיעו נציגי העובדים ונציגי ההנהלה בפני ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

אתמול המשיכו לבקר במפעל נציגי עובדים כדי להביע הזדהות עם העובדים המפוטרים. בין הבאים היה גם מזכיר מפ"ם, חנן ארז. כן ביקרו חברי ועדים מקונצרן „אורדן".

פתיחת שנת הלימודים „על יבש"

„תרגיל יבש" של פתיחת שנת הלימודים התקיים אתמול במשך כל שעות היום בלשכת מנכ"ל משרד־החינוך־והתרבות, ד"ר שמשון שושני, בירושלים.

על התרגיל החליטו שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, והמנכ"ל כדי לאתר מבעוד מועד את הבעיות הצפויות בבתי־ספר או בישובים מסויימים ולפתור אותן עד פתיחת שנת הלימודים ב־1 בספטמבר.

זו פעם ראשונה בתולדות פתיחת שנת הלימודים בארץ שנערך תרגיל מסוג זה בהשתתפות כל בעלי התפקידים במשרד החינוך הממונים על תחילת הלימודים מרמת־הגולן ועד אילת. החל מ־7.30 בבוקר הופיעו בלשכת המנכ"ל מנהלי המחוזות ועוזריהם הבכירים והציגו את בעיותיהם ודרישותיהם בפני המנכ"ל וחברי הנהלת המשרד שהתבקשו לתת פתרונות מידיים.

בתמונה: המנכ"ל ד"ר שמשון שושני מנחה את מנהלי המחוזות במהלך „התרגיל".

(צילום: רוני נעמן)

מסך ראשון

בית־ספר למולייר

כל הכבוד לבמאי האורח מהונגריה, לסלו מרטון, על עבודתו בהכנת המחזה של מולייר „בית־ספר לנשים". שהוא, אולי, הקומדיה השחורה הראשונה, והיה הולם לקרוא לו בית־ספר לבעלים. דווקא, כי ארנולף, רווק, בגיל העמידה, המגדל לו נערה תמימה כדי לשאת אותה כאשה האידיאלית, ז.א. הטיפשה והכנועה ביותר. הוא שנאלץ ללמוד לקח. ושושן גבאי עושה זאת בחן רב.

ליאת גורן, שחקנית בוגרת ומיומנת בתפקיד שניתן בדרך כלל לנערות חסרות נסיון, מעצבת דמות של נערה תמימה אבל פקחית באמצעים מעטים. שמואל וילוז'ני כמאהב מגזים מאוד בניתוריו וקפיצותיו, שנועדו להסתיר את העובדה הידועה לכל איש־תיאטרון, ה„טובים" על הבימה חייהם קשים...

ההצגה משעשעת זו נשענת לא מעט על הבימה המסתובבת של בית אפל, המזכיר במעט בית־סוהר בגדרותיו, שעיצב מיקלוש פהר, והמצאות הבימוי המבדריקות. אם כי הרעיון הנאה לכשעצמו של סיוטי הקנאה של ארנולף, המבוצעים בידי קבוצת רקדנים, נפגע קשות בשל התנועה הבלתי משכנעת וחסרת ההיגיון של דיאנה כריל.

התלבושות שעיצב רוני תורן, המורכבות מאופנת 360 שנה, מהמאה ה־17 ועד ה־19, ללא כל היגיון, מאכזבות.

התרגום של אהוד מנור מעניק למחזה המולירי ברק וחדות. זו דוגמא מצויינת לשימוש נכון במחזה קלאסי ולתרבות תיאטרון אמיתית.

גיורא מנור

החרדים יתקעו בשופרות בירושלים להזעיק השמים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

בירושלים הולכות ונשלמות ההכנות לעצרת תפילה ומחאה המונית ברחבת הכותל שתתקיים הערב, א' באלול. בעצרת ישתתפו הרבנים הראשיים לישראל, גדולי תורה, אברכי ישיבות וקהל חרדי ודתי רב.

המערכת האירגונית המשומנת היטב, בניצוחם של פעילי אגודת ישראל והעדה החרדית מזה, דאגה להזמין עשרות אוטובוסים שיביאו את המתפללים למקום. המשטרה מצידה הבטיחה לאבטח את הדרכים המובילות אל הכותל. גם נקודות הבדיקה הקבועות ברחבת הכותל יאויישו במספר רב של אנשי הג"א כדי לאפשר זרימה שוטפת של מתפללים.

נציג אגודת ישראל במועצת עיריית ירושלים, מאיר פורוש, ממארגני העצרת, מסר לכתבנו, כי לא יינשאו נאומים אלא רק יתקעו בשופרות להזעיק את השמים. במרכזן הוכרז יום צום חלקי ותיערך קריאה בתורה.

בציבור החרדי סבורים כי החילוניים מנהלים קרבות מאסף, אולם לאור יתרונם המספרי הבולט של הדתיים הנוטלים חלק באירועים, הם מצפים כי ידם תהיה על העליונה.

אושרה בקשת „טמפו" להקים מפעל בדימונה

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר אישרה אתמול את בקשת „טמפו" להקים בדימונה מפעל לייצור בקבוקי זכוכית בהשקעה של כ־10 מיליון דולר.

ראשי „כור", בעל המונופול לייצור בקבוקי זכוכית במפעל „פניציה" בחולון, הפעילו לחץ כבד על ראשי התמ"ס למניעת האישור להקמת מפעל נוסף, ובשבוע שעבר ביקש מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, משר התמ"ס, אריאל שרון, לעכב את ההחלטה.

מנהל מרכז ההשקעות, עודד שמיר, מסר אתמול, כי בשבוע האחרון נעשתה בדיקה מקיפה, שכללה גם את בדיקת קווי הייצור של „פניציה". בעקבות בדיקה זו ושתי המלצות נוספות — של חטיבת הכימיה במשרד ושל הבנק לפיתוח התעשייה — הוחלט אתמול לאשר את בקשת „טמפו".

להט הזמין משטרה לפנות את תושבי גבעת עמל

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

מאבקם של תושבי גבעת עמל נגד כוונת עיריית ת"א לפנותם מאיזור מגוריהם החריף אתמול, כאשר חברי ועד השכונה פתחו בקריאות בינויים לעבר ראש העיר, שלמה להט, שהשיב להצעה לסדר היום בעניינם אותה העלה חבר המועצה אריה צוקר.

התושבים, שישבו ביציע אולם המועצה, תבעו מראש העיר לשפר את מצב השירותים בשכונה והביעו התנגדות לכוונה לפנותם.

להט הורה לאנשי הביטחון להזמין למקום כוח משטרה תוך שהוא קורא לעבר היציע: „אני אושיב אותך בבית הסוהר עד שיצא ממך עשן".

בסופו של דבר התפנו התושבים מרצונם וההזמנה למשטרה בוטלה.

בהמשך הישיבה ציין להט, כי הוא מודע למצבה החמור של השכונה. ואולם לדבריו הוא אינו דואג לפתח את השכונה כדי שהתושבים „יבינו שאין לו כל כוונה שהם ימשיכו לחיות שם בתנאים הנוכחיים".

חבר ועד השכונה, הראל רפאל, מסר אמש, כי בכוונת התושבים לארגן בתקופה הקרובה מספר פעולות מחאה נגד כוונות העיריה לפנותם מהשכונה.

ביקורת הצגות

מצחיק עד דמעות

אם מישהו חיפש הוכחה נוספת לכשרונו המבוזבז של שלמה בר־אבא, באה ההופעה בחגיגות גן־מאיר והוכיחה מעל לכל ספק שצריך להרים אותו למעלה, ומהר. כל דקה שעוברת היא הפסד לקהל.

אם יש מחליף אמיתי לשייקה אופיר ז"ל ואורי זוהר ייבדל לחיים, זה בר־אבא עם ההומור המטורף, הציניות, האנרכיה, ובעיקר הכישרון. בר־אבא הוא בדרן, שחקן, רקדן, נגן, חגיגה של איש אחד.

במופע בגן מאיר, העמוס בחוגגי קיץ, ניצח בר־אבא על התזמורת הקאמרית. בר־אבא תפס את תפקידו ברצינות ולקח כמה שיעורים בניצוח אצל יצחק רואבן, הכנר הראשון של התזמורת. מה יצא מזה בסוף? צריך לראות. בר־אבא רקד, הזיע, רץ, השתולל, ובעיקר דיבר הרבה בנונסנס האופייני שלו, וגם ניצח פה ושם. קטע השיא היה כשהוא עלה כמדי יאצק הנצחי וניצח על חברי התזמורת שחבשו כובעי טמבל וניגנו על סירים, מחבתות, פומפיות וצינורות מים. מצחיק עד דמעות.

למי שרוצה לשמוע ולראות מה עושה האיש המצחיק הזה לבאך, שוברט, מוצארט וכל הגווארדיה המכובדת של המוזיקה הקלאסית, הזדמנות נוספת הערב. אסור להחמיץ!

יוסי ונונו

מניות הממשלה ב„כבלי ציון" יימכרו למשקיעים דרום־אמריקניים ול„כלל"

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ועדת השרים למכירת חברות ממשלתיות בראשותו של שר־האוצר משה ניסים החליטה אתמול למכור 51 אחוז ממניות השליטה ו־60 אחוז ממניות ההון בחברת „כבלי ציון", חברת בת של „בימיקלים בישראל". המניות ימכרו ב־11 מיליון דולר לחברת ישאל בע"מ ולכלל תעשיות בע"מ.

„חברת ישאל" הינה שותפות של משקיעים יהודים מאמריקה הלטינית אשר התארגנה במסגרת כוח המשימה, הכוללת אנשי עסקים יהודים מחו"ל המעוניינים לעודד עסקים עם מדינת ישראל.

ועד העובדים בכבלי ציון הביעו בעבר התנגדות למכירה לגורמים פרטיים ודרשו שהדבר ייעשה בהתייעצות עימם. שר־האוצר החליט ככל הנראה להתעלם מהתנגדות זו ולבצע את העיסקה עם „כלל" ועם „חברת ישאל".

משרד התעשייה הודיע אתמול, שראשית המגעים בין ממשלת ישראל לבין המשקיעים הדרום־אמריקנים החלו בעת ביקורו של השר אריאל שרון באמריקה הלטינית אשתקד.

ועדת השרים החליטה למזג את בנק החקלאות עם הבנק לפיתוח התעשייה. צעד אשר נועד למעשה לחזק את הגוף הראשון, אשר הראה על תוצאות לא טובות בחודשים האחרונים.

כמו־כן החליטה הוועדה להנפיק מניות לציבור של חברת מבני תעשייה העוסקת בבניית מבני תעשייה להשכרה באזורי פיתוח. לאחר ההנפקה תהיה ההחזקה של המדינה בהון ובזכויות ההצבעה בשיעור של 95 אחוז.

● „דפי גיל הזהב" — המדריך להנחות ולהטבות לבני 60 פלוס, הופיע לראשונה בהוצאת „דפי זהב".

● רעיית ראש הממשלה, שולמית שמיר, היתה אמש אורחת האגודה לטיפוח חברה ותרבות בנתניה.

מזג אוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 18–28; רמת־הגולן 18–30; נהריה 23–30; צפת 17–28; חיפה 13–31; טבריה 23–37; עפולה 21–32; נצרת 19–30; שומרון 20–30; תל־אביב 22–31; לוד 21–31; יריחו 22–36; עזה 23–30; באר־שבע 19–33; אילת 24–38. (עתים)

להט־וירשובסקי — תפוס כפי יכולתך — סיבוב שני

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

ראש עיריית ת"א, שלמה להט, וחבר מועצת העיר, ח"כ מרדכי וירשובסקי, שבו אתמול ותקפו זה את זה. זו ישיבת המועצה השנייה ברציפות, תוך שימוש בהאשמות אישיות בוטות.

ח"כ וירשובסקי מחה על התבטאויותיו של להט בכל הקשור לסכסוך העבודה עם כבאי העיר וציין, כי דבריו של להט שהכבאים היו „שודדים לשטים ולא בני אדם" היו מיותרים.

להט השיב, כי הדברים שאמר על הכבאים היו בבחינת לשון המעטה וכי הוא שוקל את האפשרות להעמיד את הכבאים שעזבו את תחנותיהם לדין פלילי או משמעתי. כאן פנה ראש העיר לעבר וירשובסקי ואמר, כי מוזר לשמוע את דברי התוכחה הללו מח"כ ש„פרח באחד יום עם מנדט למפלגה אחרת". „אתה בא להוכיח אותי! איך אתה לא מתבייש! הרי מה שעשית זו גזילה" — אמר להט.

וירשובסקי: „אל תיתלה במה שלא שייך..."

להט: „אתה שופך את דמם של אנשים... רק במדינת ישראל יכולים להסכים עם מוסר מעוות וכפול שכזה. אתה מוכיח אותי?"

וירשובסקי: „אני אמשיך להוכיח אותך... אתה גורם למותם של אנשים בשפת חוש".

להט: „הוא חייב להתחנך [illegible]".

וירשובסקי: „אתה עם הפה שלך טוב בעשיית אוויר. זחלת בחזרה לליכוד. קיפלת זנבך וחזרת לליכוד".

חילופי הדברים נמשכו דקות ארוכות וגם בהמשך הישיבה המשיך להט מדי פעם להגיב על דברי וירשובסקי תוך חזרה בלתי פוסקת על המשפט „ברחת עם מנדט באמצע הזמן".